

Kızıl Bayrak

15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete

15 Ağustos-1 Eylül '94, Sayı:6, Fiyatı:15 000 TL

Kürt Halkı Devrimci Mücadelede Israr Etmelidir!

15 Ağustos 1984, Kürt ulusunun tarihinde önemli bir dönemeçtir. Kürtler'in ulusal baskı ve eşitsizliğe başkaldırıışlarının simgesidir. Kuşkusuz, Kürt ulusal hareketi 15 Ağustos'ta başlamıyor. Bu mücadelenin 19. yüzyıla kadar uzanan kökleri var. Cumhuriyetin ilk yıllarında da, 1925-40 dönemini kapsayan bir dizi Kürt ayaklanması mevcut. 19. yüzyıldan 1940'lı yıllara kadar oldukça geniş bir zaman aralığına yayılan ayaklanmaların ortak özelliği, üst sınıflara ve özellikle feodal ögelere dayanıyor olmasıdır. Bu özellik bu tarihsel dönemdeki Kürt ayaklanmalarının en zayıf yanını oluşturmaktaydı. Bu temel zayıflığından yararlanarak Kürt ayaklanmalarını ezmek ve ardından koyu bir asimilasyon politikası uygulamak, bu süreçte sömürgeci sermaye devlet-

tinin temel politikası oldu. 1940 tarihinde Kürt ulusal hareketinin bu dönemi kapandı.

1950'li yıllarda hızlanan kapitalist gelişmenin dolaysız sonuçlarından biri de, Kürt ulusal hareketindeki canlanmaydı. Toplumsal muhalefetin yoğunlaştığı, sınıf mücadelesinin keskinleştiği '60'lı yıllar, Kürt ulusal uyanışı açısından da bir yükselme dönemi oldu. Kürt aydınları arasında başlayan ulusal uyanış, giderek Kürt yoksul sınıflarına dek yayıldı.

'60'lı yıllardaki sol hareketin şovenist yönüne tepkiyle de bağlantılı olarak, '70'li yıllarda, bir dizi ayrı Kürt örgütlenmesi kuruldu.

Devrimci ve reformist kanatlarıyla sol hareketin bir bütün olarak yıkım ve tasfiye yaşadığı '80'li yıllar, Kürt ulusal hareketi açısından tam bir sıçrama dönemi oldu. 15 Ağustos 1984'te ilk kurşun sıkıldı ve onu izleyen on yılda Kürt ulusal mücadelesinde tarihi önemde bir gelişme yaşandı. O günden bu güne Kürt ulusal mücadelesi sürekli olarak gücünü ve etkinliğini artırdı. 1984'te başlayan mücadele 1987'de oturmuş bir gerilla hareketi, 1989-90 döneminde ise kır ve kentin Kürt nüfusunu kucaklayabilen bir devrimci kitle hareketi haline geldi. Kürt sorunu uluslararasılaştı, dünyanın ilerici kamuoyunun ve tabii ki emperyalizmin temel gündem maddeleri arasına girdi. Kürt sorunu artık çözümünü dayatan bir soruna dönüşmüştü. Gerek sömürgeci Türk burjuvazisi, gerekse emperyalizm kendi çözümlerini dayatmak doğrultusunda yoğun bir çaba içerisine girdiler.

Bazı farklı eğilimlerin de bulunmasına karşın, sömürgeci Türk burjuvazisinin Kürt sorununa ilişkin tavrı geleneksel inkar ve imha politikası doğrultusunda oldu. Geçmiş dönemlerdeki Kürt ayaklanmalarını katliam politikalarıyla ezebilen sömürgeci Türk burjuvazisi, bu yeni Kürt ayaklanmasını da benzer bir politikayla ezip etkisizleştirebileceğini

Kızıl Bayrak

Siyasal Durumdan Görünümler

Düzen sürekli kriz üretiyor. Sıkışmışlık ve artan iç didişme, burjuva politikası açısından en sıradan sayılabilecek konuları dahi hızla bir siyasal kriz nedenine dönüştürüyor. Hükümetteki bakan değişiklikleri vesilesiyle oluşan kriz havası, generallerin görev süresinin uzatılması sorununda da devam etti. Bunu ise hükümetin taze bakanlarından Alpagu şahsında ortaya çıkan "rüşvet krizi" izledi. DYP-SHP hükümetinin ömrü konusundaki tartışmalar, güncelliğini hiç kaybetmeden, devam ediyor. Ama öte yandan da, yeni bir alternatif gözükmediği için mevcut burjuva koalisyon hükümeti varlığını sürdürüyor.

Sahte başarı ve zafer naralarına rağmen, kapitalist ekonomideki kriz atlatılmak bir yana, hafifletilememiştir bile. Nitekim, krizin atlatıldığı demagojisinin amigoloğunu yapan düzen cephesinin tüm sözcüleri, krizden kurtulabilmek için, iki üç yıla yayılan bir "istikrar programı"nın zorunlu olduğundan söz ediyorlar. Bu sözler, düzenin önümüzdeki süreçte işçi ve emekçilere çok daha yoğun bir saldırı düzenleyeceğinin işaretleridir de...

Devamı 3. Sayfada

Devamı 3. Sayfada

Kirlenen Eller Bizim Ellerimiz...

Bu vahset dünyanın başka bir kösesinde olmuyor.

Bu inanılmaz seylerin hepsi burada yanbasımızda gerçekleşiyor.

Omuzlorımıza suskun kalmanın onaylamak olduğu suç ortaklığı biniyor.

Kirlenen eller bizim ellerimiz. İnsanlıktan çıkan sadece kont-gerilla, özel tim veya savasa mahkum edilen isci emekçi çocuğu askerler değil.

Yasanaları kanıksadıkça biz tükeniyoruz.

Kardes Kürt halkına elimizi uzatmayı bir türlü beceremediğimiz için ortak düşman sermayeye karşı sınıf savaşımında müthiş bir imkanı kaçırmakla kalmıyor,

aynı zamanda kirlî savaşın sessiz suç ortaklığını üstleniyoruz.

Kardes Kürt halkının özgürlüğü için görev başına!

Sermayenin sömürgeci devleti, büyük bir sınır tanımamazlıkla her geçen gün saldırılarını yoğunlaştırıyor. Her gün yeni bir saldırı, yeni bir vahset, yeni bir katliam haberi duyuyoruz. Sokak infazları, köy yakmalar, orman yakmalar, ekin yakmalar ve nihayet diri diri insan yakmalar... Tankı, topu, makinalı tüfeği ve çağımızın en büyük silahı olan medya araçlarıyla sistem, insanları insanlıktan çıkarma çabasında... Yurt savunmasının adı terörizm, vahsetin ve terörizmin adı ise yurt savunması olmuş...

Egemenlerin eli kanlı katil sürüleri güpeğündüz katliamlar düzenleyip, vahset saçarlarken, satılmış basın yayın organları bu vahseti naklen yayınlıyor ve kitlelere katillerin ne kadar haklı olduğunu anlatmaya çalışıyorlar. İstanbul Bağcılar'da devrimcilerin katledilmesi en son örnek olmuştur. Öldürülenlerin "halk düşmanı teröristler" olduğunu ve halkın çıkarları için öldürüldüklerini, bunun da normal olduğunu söylüyorlar.

İnsanlar, öyle bir vahsete alıştırdılar ki anlatmaya sözcükler yetmez.

10 yıldır sömürgeci sistemin Kürdistan'da yürüttüğü kirlî savaş süresince bize neler gösterildi? Çıplak insan cesetleri, çöplüklere atılmış insan ölümleri, kesik kulaklar, ırzına geçildikten sonra intihar etmiş kadın cesetleri, yakılmış yıkılmış köyler, kasabalar ve kentler... Bütün bunlara gözyuman, görmezlikten gelen veya alışmış bir toplum...

Sermayenin kirlî medyası hergün bu iğrençlikleri odamızın içine kadar getirerek bizi tepkisizleştirmeye, insanlığımızdan çıkarmaya çalışıyor. Doğrusu başarılı da oluyor. Bütün bunlar karşısında bizim sessizliğimiz ve tepkisizliğimiz egemenleri daha da cesaretlendiriyor, vahsetlerini daha da artırıyor.

Bu vahsetin en son kanıtları 7 Ağustos 1994 günü Özgür Ülke gazetesinde yayınlanan fotoğraflardır. İç organlarına varıncaya dek diri diri yakılmış, taşla kafatası parçalanıp beyni dışarı çıkarılmış insan cesetleri... Ve en iğrenç, bu cesetlere basarak hatıra fotoğrafı çektiren askerler... İşte insanın insanlıktan çıkması... Hayvanlık...

Ve Türkiyeli aydınlarda, meslek gruplarında, "demokrat"larda bir ölüm sessizliği...

Sen İlhan Selçuk, sen Yalçın Doğan, sen Aziz Nesin ve türevleriniz; siz üniversiteler, barolar, sendikalar, hipokrat yemini etmiş doktorlar, "bilim adamları" Filistin'de gördünüz mü bu vahseti? Bosna-Hersek'de, Dağlık Karabağ'da, Ruanda'da yada başka bir yerde... Peki bu sessizliğiniz, görmezden gelmeniz neden? Türk halkının insanlıktan çıkarıldığının (çıkardığınızın) farkında mısınız?

Siz işçiler ve emekçiler; sermaye devletinin,

kardes Kürt halkına ve sınıf çıkarlarınız için mücadele eden devrimcilere yönelik saldırılarını ne zaman göreceksiniz? Kürt halkına ve siz emekçilere karşı sürmekte olan topyekün saldırının önüne ne zaman direnme barikatlarını kuracaksınız?

Satılmış medya kalemşörlerinin yalanlarını ortaya çıkarmanın ve kapitalistlerin saldırılarına karşı direnmenin zamanı gelmiş geçiyor bile... Bu saldırıları püskürtmenin tek yolu, sermayenin topyekün saldırılarına karşı topyekün direnişe geçmektir. Kardes Kürt halkının uzattığı dost elini tutun ve asalakların saldırılarını boşa çıkartın. Hala geç kalmış sayılmazsınız. Sizleri kurtaracak olan tek şey kendi örgütlü gücünüzdür.

Önünüzde iki yol var:

Ya bugün olduğu gibi kapitalist barbarlık, ya da sosyalizm!

Teslime'nin Kelepçeleri

Bangladeşli kadın şair Teslime Nesrin hakkında İslam Savaşçıları Konseyi'nin verdiği ölüm fetvası hala yürürlükte. Hakkında verilen tutuklama kararı ise şimdilik kaldırıldı. Bileklerine vurulmak istenen kelepçeden mahkeme kararı ile kurtulan Teslime, duruşmadan bir kaç gün sonra İsveç'e gitti.

Ancak Teslime'ye vurulmak istenen kelepçe bir tane değildi ve özellikle beynine vurulmak istenen kelepçe tehdidi halen duruyor. Düşünceleri ülkesinde hala şeytani fikirler olarak kabul ediliyor.

Teslime Nesrin aslında şair... Ancak onu son günlerde ünlendiren eseri şiirleri olmadı. Teslime geçen yılın başında bir kitap yayınladı. *Lacca* (Utanç) isimli kitap 1992 yılında öç peşindeki fanatik müslüman grupların Bangladeş'deki Hindu azınlığa karşı giriştikleri saldırıları

anlatıyordu. Daha önceleri, kadınlar üzerindeki baskılarda dinin etkisine işaret eden Teslime hakkında bitmeyen karşı kampanya, bu kitapla birlikte arttı ve bir kadının (Halide Ziya) başbakanlığında oluşturulmuş hükümet, kitabı yasakladı. Ardından, İslam Savaşçıları Konseyi ismindeki fanatik örgüt Teslime hakkında ölüm fetvası çıkardı. Başkent Dakka'da aleyhine düzenlenen gösterilerden yılmayan Teslime Nesrin, dinsel gericiliğe karşı tutum almaya devam etti. Tam bu noktada, emperyalizme bağımlı hükümetin ikiyüzlülüğü açığa çıktı.

Hükümet bir yandan Teslime'ye koruma polisleri temin etti ve hakkındaki ölüm fetvasına karşı çıktı. Fakat diğer yandan dinsel gericiliğe taviz vermekten vazgeçmedi. Böylece geçtiğimiz haziran ayında Teslime'nin bir Hindistan

gazetesine verdiği, "Kur'an değişmeli" demecini bahane ederek onun hakkında tutuklama kararı çıkardı. Kararın çıkışı Teslime Nesrin olayının uluslararasılaşmasının başlangıcı oldu. Teslime uzun süre firari yaşadı ve nihayet geçtiğimiz günlerde teslim oldu. Mahkeme uluslararası kamuoyunun yoğun baskısı sonucu Teslime Nesrin hakkındaki davayı ilk celsede düşürdü. Önceden planlandığı izlenimini veren bir şekilde, Teslime'nin duruşmadan hemen sonra İsveç'e gitmesine göz yumdu. Teslime'nin bileklerine vurulmak istenen kelepçeyi uluslararası kamuoyunun baskısı çözdü. Düşüncelerine vurulmak istenen kelepçenin kolay çözülmeyeceği ise çok açık.

Teslime Nesrin Türkiye'de daha çok feminist yönüyle ele alındı. Oysa onun

uğradığı baskılara neden olan yönü dinsel gericiliğe karşı tutumuydu. Ama şu soru da bir kenara yazılmalı: Dinsel gericiğin ilk şimşekleri hep kadınlara mı yöneliyor?

Emperyalistler bir dizi İslam ülkesi ile sıkı ilişki içinde. Böylesi baş ağrıtan sorunlar dışında, bu ülkelerde İslamiyetin uyuşturucu hegemonyasına ihtiyaçları var. Nijerya, Cezayir, Mısır, Pakistan gibi, benzer fetva ve yasakların yaşandığı bir çok ülkenin durumu iyi birer örnek. Son örnek ABD ve Batı'nın sadık Uzakdoğu kapısı Pakistan'dan; Allah'a Hakaret Yasası'nın hafifletmesini isteyen hukukçu ve insan hakları savunucusu Esma Cihangir hakkında da ölüm fetvası çıkarıldı.

Devrimciler dinsel gericiliğe karşı mücadelelerinde, uluslararası kamuoyuna değil, kendi özgüçlerine güvenmelidirler.

Kürt Halkı Devrimci Mücadelede Israr Etmelidir!

Baş Sayfadan Devam

düşündü. Kürt sorunundaki geleneksel politikasını bir kez daha yürürlüğe koydu. Ama bu kez yanıldı. Zira tüm diğer Kürt ayaklanmalarından farklı olarak bu kez hareket Kürt yoksul sınıflarına dayalı halkçı bir hareket olarak gelişmekteydi ve alt sınıfların devrimci eğilimlerini kendinde somutlayan bir önderliğe sahipti. Sömürgeci devletin uyguladığı imha politikasına rağmen, hareket Kürt halkı içinde her geçen gün daha da yayılıp kökleşti. İnkâr ve imha politikası iflas etmeye başlamıştı ve bu, çok geçmeden sömürgeci sermaye devleti saflarında bile itiraf edilmeye başlandı. Şiddeti tek ya da temel politika sayan anlayışla bu sorunun çözülemeyeceği yönündeki düşünceler, burjuvazinin çeşitli kesimlerince daha sık ifade edilir oldu.

Ne var ki, sömürgeci sermaye devleti bu güne kadar şiddet ve imha politikasından döngeri etmiş değildir. Bunun nedenlerinden biri, bu politikanın sömürgeci devletin geleneksel politikası olmasıdır. Ama yalnızca bu değil. Daha önemli bir neden var ki, bu da, sömürgeci sermaye devletin ciddi düzen içi reformlar yapabilecek bir güce sahip olmamasıdır. Bu nedenle sömürgeci devlet kalıcı bir çözüm üretemeyeceğini bildiği halde, bugüne dek inkâr ve imha politikasında ısrar edegelmiştir. "Ezemessem hiç olmazsa biraz geriletirim" mantığıyla devrimci Kürt hareketine ve Kürt halkına en vahşi yöntemlerle saldırmış, kitlesel katliamlarla Kürt halkını sindirmeye çalışmıştır.

Bu azgın şiddet politikasına rağmen kısmi ve geçici mevzi kayıpları bir yana bırakılırsa; devrimci Kürt hareketi sürekli olarak büyümüş, gelişmiştir. Sömürgeci sermaye devleti, şiddet ve inkâr politikalarıyla çözüm elde etmekte geciktikçe, emperyalizm kendi politikasını sömürgeci devlete daha kuvvetli bir tarzda dayatmaya başlamıştır. Emperyalizmin Kürt politikasıyla sömürgeci sermaye devletin politikası arasında özü itibarıyla bir farklılık yoktur. PKK'nin ezilmesi ya da devrimci özünün boşaltılması her ikisinin de kaygısıdır. Farklılık burada değil, bunla-

ra nasıl ulaşılabileceği sorunundadır. Emperyalizm sorunun çözümü için şiddet politikasının yanı sıra ve bunu daha da etkili kılmak için kısmi bazı tavizlerin verilmesi gerektiğini düşünürken, sömürgeci sermaye devleti bu tür tavizlerin, ancak PKK etkisizleştirildikten sonra verilebileceğini düşünmekteydi. PKK etkisizleştirilmeden verilecek her tavizin ulusal hareketi daha da kuvvetlendirebileceği endişesini taşımaktaydı.

Son gelişmeler göstermektedir ki, sermaye çevreleri emperyalizmin çözüm platformuna gittikçe daha sıcak yaklaşmaktadırlar. Önce TUSİAD'dan, bu günlerde ise TOBB'dan "politik çözüm" doğrultusunda sesler yükselmeye başladı. Demirel'in "anayasal vatandaşlık" vb. üzerine, Çiller'in Kürtçe üzerine ardısıra gelen açıklamaları, sömürgeci sermaye devletin bu yöne doğru dümen kırmaya başladığının ilk işaretleri kabul edilebilir. "PKK'yi ezdik şimdi sıra politik çözümdedir"; bu söz bu günlerde daha sık duyulur olmaktadır. Böylece bir süredir yürütülen, "PKK bitirildi." demagojisinin gerçek nedeni de ortaya çıkmaktadır. Bu demagojik kampanya aracılığıyla gündeme gelebilecek tavizlerin yaratabileceği yenilgi havasının önü kesilmek istenmektedir.

"Uniter devleti" korumayı esas alıp, "Uniter ulus" kavramını tartışmaya açan, Kürtçe yayın ve eğitimi gündeme getiren TOBB raporu, buna para-

lel olarak açıklanan "Güneydoğu Konut Projesi", yoğunlaştırılan korucu parti girişimleri... Tüm bunlar göstermektedir ki, sömürgeci sermaye devleti sopa politikasını küçük çapta da olsa havuç politikasıyla birleştirmeye çalışacaktır.

Tüm bunların tek bir amacı vardır; Kürt ulusal hareketinin devrimci önderliğinin altını boşaltmak, Kürt halkının devrimci çözüm isteğini zayıflatmak. Bu göstermelik tavizlerin, Kürt halkına dayatılan sömürgeci esaretin belki biraz daha inceltilmiş bir biçimde sürmesinden başka hiçbir anlamı yoktur.

***

15 Ağustos bir devrimci sıçrayış günüdür. Kürt halkı son on yıldır elde ettiği tüm kazanımlarını devrimci mücadeleye borçludur. Bundan on yıl önce Kürt halkı tümüyle yok sayılıyordu. Onunla "dağlı Türk" denilerek alay ediliyordu. Bugünün en gerici ve şoven burjuva politikacıları dahi sözde de olsa "Kürt realitesini" tanımak zorunda kalıyorlar. Kürt toplumu aşiret yapısının karanlığından kurtulmaya başlamıştır. Kürt kadını savaşın içinde özgürleşmeye başlamıştır. Kürt halkı on yılların miskinliğinden ve kişiliksizliğinden kurtulup, bu gün gururlu ve onurlu bir halk haline gelmiştir. Devrimci mücadeleden başka hiçbir yol ve yöntem, bunları bir gerçeklik haline dönüştüremezdi. Devrim işte budur; bunun için gereklidir ve bunun için tek gerçek çözüm devrimci çözümdür.

15-16 Ağustos'un bu gün Kürt halkına verdiği en büyük mesaj da bu olmalıdır. Kürt halkı yeniden dirilişini ancak devrimci bir mücadeleyle gerçekleştirebilmiştir. Kurtuluşunu da ancak bir devrimle, tüm uluslara kendi kaderlerini tayin hakkını ve eşitlik, özgürlük, gönüllü birlik koşullarında yaşamının imkanlarını sağlayacak olan sosyalist devrimle elde edebilecektir. Bu uğurda Kürt halkına ve onun önderliğine düşense, büyük acılar ve fedakarlıklar pahasına yarattıkları değerlere sahip çıkmak, devrimci mücadele hattında ısrar gösterebilmektir.

Kızıl Bayrak

Siyasal Durumdan Görünümler

Baş Sayfadan Devam

Düzenin henüz krizden kurtulamamış olması, kuşkusuz ki, önümüzdeki süreçte faturayı bir bütün olarak işçi ve emekçilere ödeterek, kurtulmayacak anlamına gelmiyor. Geçen süreçte başarı sayılacak adımlar işçi sınıfının değil, yine burjuvazinin hanesinde yazılıdır. Şu ana kadar, düzenin saldırıları karşısında işçi sınıfı ve emekçilerden kayda değer bir tepkinin gelmemiş olması, burjuva düzen açısından büyük bir başarı ve büyük bir avantaj sayılmalıdır.

20 Temmuz "genel uyarı" eylemi, beklenildiği gibi Türk-İş bürokratları tarafından bir "hava boşaltma" eylemine dönüştürüldü. Herhangi bir hazırlığın söz konusu olmadığı, eylemi organize eden "önderlik" in güven vermektense uzak olduğu koşullarda, başka türlüünü beklemek de pek mümkün değildi. Türk-İş bürokratları açıktan grev kırıcı bir rol üstlendiler. Sonuçta 20 Temmuz eylemi sermaye üzerinde ciddi bir karşı basınç oluşturamadı. Nitekim sonraki günlerde düzenin saldırıları daha da azgınlaşmış, pervasızlaşmış ve küstahlaşmıştır.

20 Temmuz'u izleyen günlerde kamu çalışanlarının maaşlarına sanki alay edercesine 220 bin TL'lik "zam" yapan burjuva koalisyon hükümeti; '96'ya dek sabır telkin edecek kadar küstahlaşabilmiştir. Hükümetin sosyal demokrat ortağı hala, '96'da memurların sendikalarına kavuşacağından, söz edebilecek cüreti bülbilmektedir. Hem de eklemeyi unutmadan "Eğer hükümette kalabilirsek"!

Hükümetin asgari ücret konusundaki tutumu da farklı olmamıştır. Asgari ücretin tesbitini uzunca bir süre sürüncemede bırakan burjuva hükümet, sonunda enflasyon rakamının çok altında bir asgari ücret saptamıştır. Böylece hem gecikmeden dolayı, hem de düşük zam oranı nedeniyle işçi sınıfı bu cephede de ciddi kayıplarla yüzyüze bırakılmıştır. Asgari ücret genel ücret düzeyi üzerinde etkili olduğu için bu saldırıdan tüm işçi sınıfı zarar görmektedir.

Öte yandan "ikinci yıl, ikinci dilim zamları" sorunu çözümsüz bir biçimde beklenmektedir. Burjuva koalisyon hükümeti daha önceki tutumundan hiçbir geri adım

atmamakta, işçilere enflasyon farkından vazgeçmeleri doğrultusundaki dayatmasını sürdürmektedir. Sendika bürokratları ise işçiler adına taviz üstüne taviz vermektedirler. Şu anda sendika bürokratları, sermaye hükümetine "hiç olmazsa 6 ay arayla iki taksit halinde ödeme" yapılması yakarışında bulunmaktadır. İşten atılmalar ve sendikasızlaştırma bütün hızıyla devam etmektedir vb.

Tüm bunlar karşısında sendika bürokratlarından beklenen oyalama, erteleme ve tereddüt yaratmaya dönük tavırlar olurdu. Onlar kendilerine düşen rolü titizlikle yerine getiriyorlar ve şu ana dek sermayeye hizmette büyük bir başarı gösterdiler. Peki işçi sınıfındaki bu sessizlik ne kadar sürecektir? İşçi sınıfı bundan sonraki saldırıları da aynı sessizlikle mi karşılayacaktır? Bu sorunun yanıtının ne yönde olacağını büyük ölçüde komünistlerin, devrimcilerin ve ileri işçilerin çabası belirleyecek.

20 Temmuz eyleminin bir hava boşaltma eylemi olacağı bekleniyordu. Ama bu denli zayıf geçeceği beklenmiyordu. Ne varki, bu belirttiğimiz gibi hazırlıksızlık ve güven veren bir önderlikten yoksunlukla doğrudan bağlantılı bir sonuçtur. Eylemin nisbeten zayıf geçmesi, 20 Temmuz'un işçi sınıfında biriken eylem arzusunun ürünü olduğu gerçeğinin üstünü karartmamalıdır. 20 Temmuz'un ardından muhtemelen sınıf ve emekçiler içinde kısa süreli bir umutsuzluk ve karamsarlık havası egemen olacaktır. Ne var ki, 20 Temmuz işçi sınıfı açısından bir "yenilgi" değildir. Zayıf da olsa bir başlangıçtır. Dolayısıyla ortaya bir karamsarlık havası çıksa bile bu kısa süreli olacak, çok geçmeden bunun yerini daha ileri ve militan bir eylem arayışı alacaktır.

Komünistlere, devrimcilere ve ileri işçilere düşen görev bu sürece hazırlıklı girebilmektir. Belli başlı sanayi şehirlerinde ve stratejik sektörlerde sendika bürokrasisine rağmen inisiyatifi ele geçirecek ve eylemlere önderlik edebilecek bir hazırlık gerçekleşirse, militan bir sınıf mücadelesi sürecinin de önü açılmış olacaktır.

Türk Devletinin Psikolojik Ezme Harekatı:

PKK'nin Ezilmesi Başka Bahara...

Devlet önümüzdeki günlerde, bir yandan baskı ve katliam politikalarının dozunu artıracak, bir yandan da sömürgeci oltanın ucunda ekonomik yatırım ve kültürel kırıntılar yemini sallandıracak. Kürt halkının kanıyla beslemeyi hesapladığı işbirlikçi Kürt partisinin önünü açacak, Güney Kürdistan'daki işbirlikçilerinden de destek alarak ona taban yaratmaya çalışacak. Bu yoldan da terör ile hırpaladığı kitleleri PKK'den uzaklaştırmayı, Kürt Ulusal Hareketi'ne işbirlikçi teslimiyetçi eğilimleri hakim kılmayı deneyecek. Ancak bu yönde belirgin gelişmeler gördüğü ölçüde de tanıyacağı kısmi kültürel haklarla tasfiye sürecini derinleştirmeye çalışacak.

Türk devleti 1993 yılında Kürt sorunu konusunda "Bu kış ya bitecek, ya bitecek" diyordu. Ama hiçbir gelişme sağlamadı ve yanı sıra ertelediği ekonomik kriz de 1994 başlarında patlak verdi. Sermaye devleti ikinci bir savaş cephesini işçi sınıfına karşı açmak zorunda kaldı. Kirli savaş, yıllık 400 trilyonu bulan masraflarıyla bir yandan ekonomik krizi derinleştiriyor ve aşılmasının önünde başlıca engellerden birini teşkil ediyor. Diğer yandan da düzenin siyasal krizini derinleştiriyor. Türkiye işçi sınıfının Kürt halkı ile ittifak zemininin güçlendiğini gören Türk burjuvazisi bu durumdan büyük korku duyuyor ve bu yüzden Kürt sorununa "çözüm" arayışlarını yoğunlaştırıyor.

Sömürgeci Türk devleti ulusal hareketi ezmek ve egemenliğini sürdürmek amacıyla bağlı olarak, Kürt sorununa yönelik kısmi "reform" adımları atmak gerektiğini, emperyalistlerin de istemleri sonucu uzun süredir kabullenmiş durumda. 70 yıllık inkar politikasının artık eski tarz hüküm sürmeyeceğini o da çaresizlik içinde kabul ediyor. Ama ulusal hareketin devrimci önderliğini ezmeden, örgütlü, silahlı tabanını dağıtmadan "reform" adımları atmanın yukarıdaki amaca hizmet etmeyeceğini, tersine işini daha da zora sokacağını görüyor. Türk devleti bu konuda kendi sınıf çıkarı ve mantığı içinde son derece tutarlıdır. Çünkü emperyalizmin ve Türk devletinin siyasi "çözüm"ü, değil Kürdistan'daki sömürgeci egemenliğinin tasfiyesini, asgari ulusal demokratik talepleri bile içermiyor. Tersine sömürgeci ve sömürücü egemenliğin daha da pekiştirilerek sürdürülmesini amaçlıyor. Öyle ki siyasi "çözüm" diye, "güvercinlerinin" ağzında gevelettiği bazı kültürel hak kırıntılarının ötesine gitmiyor. Bunlar da sadece devrimci önderliği ve ulusal hareketi tasfiye etmenin bir aracı olarak düşünüldükleri için gündeme getiriliyor. Kısacası Türk devletinin ve emperyalizmin Kürt politikasını hayata geçirmelerinin tayin

edici halkası, ulusal devrimci bir önderlik olarak PKK'nin etkisizleştirilmesi ve tasfiyesi olmaktadır. Bu yüzden PKK'nin kazanımı anlamına gelebilecek bir "reform" adımı atmak devletin hiç bir şekilde işine gelmiyor.

Yanı sıra sömürgeci devlet Kürt halkına karşı kirli savaşta desteklerini almak için Türk kitleleri içinde şovenizmi azgınca körükledi, onları Kürt halkının ulusal taleplerine kayıtsız kılmak için, "Kürt sorunu yok, terör sorunu var" propagandasını yükseltti. Şimdi hele PKK'nin geriletilemediği koşullarda "reform" adımlarını gündeme getirmesi, hem aczinin açık bir belgesi olacağı, hem de inkarcılığının inkarı anlamına gelebileceği için sermaye devletini iç politikada güçlüğe sevk ediyor.

Türk devleti bu çerçevede bahar aylarından bu yana PKK'ye karşı "psikolojik ezme harekatını" başlatmış durumda. Hergün sözde 50-100 PKK militanı öldürüldü, devlet güçlerinin

burnu bile kanamadı ve bu aralıksız dört ay boyunca sürdü. Türk devleti, PKK'yi etkisizleştirmek amacıyla devreye sokacağı işbirlikçi Kürt partisinin yükselişine zemin olacak "reform" vaatlerini gündeme sokmak için, "PKK'ye kaşı üstünlük sağlandı" psikolojik ortamını, hiç olmazsa görüntüde sağlamaya çalıştı. Geçtiğimiz günlerde bölge valilerinin, ilgili bakanın, bürokratların başbakan ile toplantılarından bölgeye yönelik ekonomik seferberlik kararı çıkması, "insan hakları" bakanının bölge gezisi, Tansu Çiller'in önümüzdeki günlerde bölgeye gidecek olması, devletin açıkça desteklediği Yeni Demokratik Değişim Partisi'nin propagandasının basında öne çıkarılması vb., tüm bunlar söz konusu "psikolojik ezme harekatı" ile bir amaç bütünlüğü arz ediyor.

Sömürgeci devlet önümüzdeki günlerde, bir yandan DEP yargılaması, köy yakmalar, toplama kampları, kontr-gerilla cinayetleri ile tırman-

dırdığı baskı ve katliam politikalarının dozunu artırarak sürdürecektir. Öte yandan da sömürgeci oltanın ucunda ekonomik yatırım ve kültürel kırıntılar yemini sallandırarak, Kürt halkının kanıyla beslemeyi hesapladığı işbirlikçi Kürt partisinin önünü açacak. Güney Kürdistan'daki işbirlikçilerinden destek alarak ona taban yaratmaya çalışacak. Bu yoldan da terör ile hırpaladığı kitleleri PKK'den uzaklaştırmayı, PKK'yi etkisizleştirmeyi, Kürt ulusal hareketi'ne işbirlikçi teslimiyetçi eğilimleri hakim kılmayı deneyecek. Ancak bu yönde belirgin gelişmeler gördüğü ölçüde tanıyacağı kısmi kültürel haklarla tasfiye sürecini derinleştirmeye çalışacak. Evet, Türk devleti bir de bu yolu deneyecek. Ama hiç kuşku yok ki, bir kez daha yanılacak.

Bu taktik belki Kürt burjuva kesimler içinde devlet ile işbirliği yönünde belirli sonuçlar yaratır. Ama bu bile Kürt ulusal devrimci hareketini zayıflatmayacak, tersine daha da güçlendirecek bir gelişme olur. Sömürgeci Türk devletini bir açmazdan diğer bir açmaza sürükleyen en büyük çıkmaz buradadır. Sömürgeci sermaye devleti Kürt emekçi halkının ulusal talepleriyle iç içe geçmiş ve karşılıklı olarak da birbirini besleyen sınıfsal taleplerini karşılayabilecek durumda değildir. Onun demagojisini yaptığı kültürel hak kırıntıları Kürt halkının geniş kesimleri için hiçbir anlam ifade etmez, ekonomik vaatlerin ise hiçbir inandırıcılığı yoktur. Onun siyasi "çözüm"ü sadece Kürt burjuva kesimlerine çekici gelebilir. PKK'yi Kürt halkından tecrit edeceğine; Şerafettin Elçi, Kemal Burkay gibi işbirlikçilerin gerçek yüzlerinin açığa çıkmasını sağlar ve asıl onların Kürt halkından tecrit olmasına yol açar. Bu yüzden kirli savaşın eski bir taktiği olan son psiko-ekonomik hareket ve buna paralel gündeme getirilen Yeni Demokratik Değişim Partisi Hareketi sömürgeci Türk devletinin iflasını bir kez daha belgelemekten ve çözümsüzlüğünü derinleştirmekten öte bir anlam taşımayacaktır.

Sömürgeci Türk devleti ulusal hareketi ezmek ve egemenliğini sürdürmek amacıyla bağlı olarak, Kürt sorununa yönelik kısmi "reform" adımları atmak gerektiğini, emperyalistlerin de istemleri sonucu, uzun süredir kabullenmiş durumda. Ama ulusal hareketin devrimci önderliğini ezmeden, örgütlü, silahlı tabanını dağıtmadan, "reform" adımlarını atmanın bu amaca hizmet etmeyeceğini, tersine işi daha da zora sokacağını görüyor.

Dep Davası:

Burjuva Hukuku Çaresiz...

Sömürgeci burjuvazi, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısındaki acizliğini, kirli savaş yöntemlerini geliştirip yaygınlaştırarak aşmaya çalışıyor.

Sivil halka yönelttiği silahlı terörle, gerilla savaşı karşısındaki açmazı kapatma çabasından sonra, şimdi de, politik savaşta yargı gücünü devreye soktu. Türk burjuva politikacıları görevlerini DGM savcılarına devrettiler. Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde açılan DEP davası, burjuva hukukunun ince-liklerinden habersiz savcıların politika yapmaya kalkmalarının traji-komik sahnelerine tanık oluyor.

"Suçunuz o kadar çok ki, kitap yaptık" denilen 174 sayfalık iddianame metni, dilinden kurgusuna dek, tam da TBMM'nin küfürlü oturumlarına layık bir saçmalıklar bütünüdür. Bir sayfadaki iddiasını başka sayfada çürüten, insan iradesinden bağımsız gelişen maddi-toplumsal gerçeklerle ilgili akılalmaz saçmalıkta savlar öne süren, çığnecne çığnecne paçavrasını çıkarmış, TTK'nın ırkçı-faşist görüşlerini döne döne yinleyen bir metindir bu.

İddianameye göre "sanık" DEP milletvekilleri işledikleri suçlarla, aslında var olmayan bir şeyi, Kürt ulusunu yaratmışlardır. Zaten idam gerektiren asli suçları da budur. Bu suçun işlenme biçimleri biraz garip gelebilir, ama zaten hayaller dünyası gariplikler dünyasıdır. Örneğin, bu yaratıcılık gücünü kazanmanın araçlarından birisi üç renkli mendil taşımadır. Sanıkların uğurlu renkleri ise sarı-kırmızı-yeşildir.

Metin boyunca bu tür saçmalıkların arkası gelmez, yinelenir durur. Davanın temel güdüsü ise burjuvazinin temel korkusuyla ilgilidir; egemenliğini yitirmek. Metne baştan sona hakim olan bütün saçmalıkların, ruh hezeyanlarının ve sayıklamaların altında yatan işte bu korkudur. Bu korkuyla o, bugün kabul etmek zorunda kaldığı gerçekleri unutup ("Kürt realitesini tanıyoruz"-cumhurbaşkanları), dünün pespaye tezlerine sarılır:

"Ebedi Türk Vatan ve Milleti'nin bütünlüğü hiç bir düşünce ve mülahazanın Türk milli menfaatlerinin, Türk varlığının Devleti ülkesiyle bölünmezliği, Türklüğün tarihi

ve manevi değerleri.....Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, kayıtsız ve şartsız ve Türk Milletine aittir"(İddianame, s. 6-7) (*)

Yasalarının yetersiz kaldığı noktada "yasadışı" yöntemleri kullanacağını teyit ve ilan eder:

"...eğer bu tür eylemler yasalarla durdurulmazsa Anayasa'da gösterilen ve devletin ilkesi ve Milletiyle Bölünmez Bütünlüğünü daha görüldür şekilde güvence altına yönelik tedbirler alınması da Devletin yapısında vardır" (İddianame s. 7)

Sürekli red ve inkar ettiği gerçekleri satır arasında kabullenir:

"Eylemleri, bulunduğumuz dünya ve yurt şartları ve en önemlisi de bölücülük hareketinin ulaştığı bu günkü durum ve vehameti gözönüne alındığında..." (İddianame s. 9)

Ciddiye alınmaya kalkılsa bütün burjuva parti ve medya yöneticileri başta olmak üzere binlerce sanıklı dava açmayı gerektirecek saçmalıkta tezler ileri sürer:

"...Kürdistan'dan bahsettiği dolayısıyla PKK terör örgütü ile organik bağ içinde olduğu." (İddianame s. 5)

"Sanıkların eylem ve faaliyetlerinin yasal değerlendirilmesi" arabaşlığı altında, vatandaşın duygularını anlatır:

"...yemin töreninde çıkardıkları olaylar devletimiz sınırları içinde ve dışında yaşayan Türk Vatandaşlarımız tarafından Televizyondan ve Basından hayret ve endişe ile izlenmiş..." (İddianame s. 59)

"Bu endişeler arasındaki bir vatandaşın ifadesiyle 'PKK terör örgütü dağdan inmiş-yüce meclise girmiştir' sözü dikkat çekicidir." (s. 59)

Sonuç Değerlendirmesi'nde ise:

".....Televizyondan görüntüsünün yayınlanması sonucu tüm Türk Milletinin üzülmeye neden oldukları"(s. 55) nı iddia eder ki, bu "suç" idam için yeterince hukuki, yeterince ağırdır.

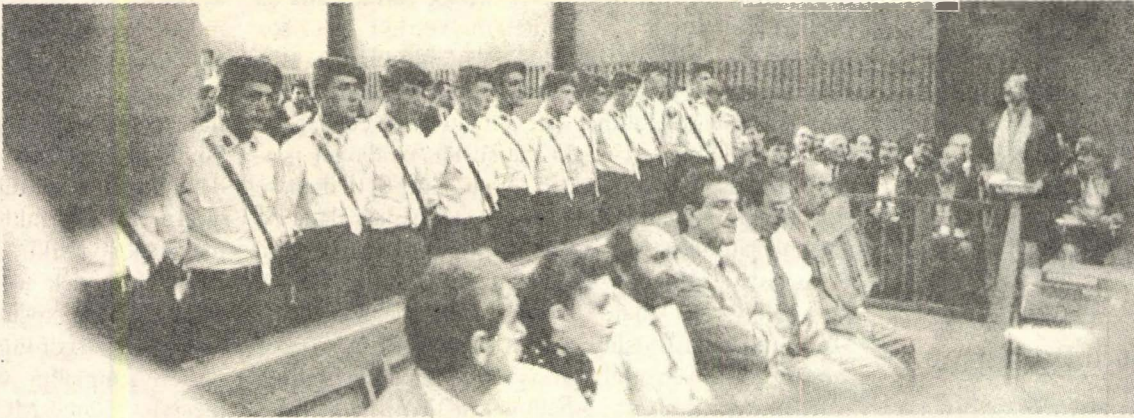
Zaten; "suçun oluşmasında netice beklenmez, esasen neticeye ulaşıldığında Türk Devleti parçalanmış ve bir kısım topraklar üzerinde artık bir devlet kurulmuş olacaktır. O zaman sanıklar yeni kurulan o devletin vatandaşları olmuş olacaklardır, bu halde maddeyi uygulayarak sanıkları cezalandırmak imkanı kalmayacaktır." (s. 9)

İşte esas sorun da buradadır. Kapitalist devlet, uluslararası sermayenin eğilimine bakarak, eski statüsünü yitirebileceği kuşkusuna düşmüş ve bu güç kaybının öcünü, iş işten geçmeden alma güdüsüne kapılmıştır. DEP davasıyla kanıtlanmıştır ki, devletin alttan alta duyduğu büyük korku, sömürgeci kaybetme korkusudur.

Türkiye işçi sınıfı, sermaye sınıfına, DEP'e saldırısı konusunda verdiği her tavizle, kendine yönelik saldırıların yolunu da açmış olmaktadır. Burjuvaziye dikensiz gül bahçesi rahatlığı verilmemelidir. İşçi sınıfı artık ülke politikasına karışmalı, özelleştirmeden DEP davasına dek, kendi bağımsız sınıf tutumunu ortaya koymalıdır. DEP davası, dolayısıyla ulusal sorun konusunda proletaryanın bağımsız sınıf tutumu, "başka ulusları ezen ulus özgür olamaz" ilkesinden hareketle belirlenir. Türkiye işçi sınıfı burjuvazinin sömürsüne son vererek, kendi sınıf iktidarını kurma mücadelesine yönelmek için, aynı burjuvazinin Kürt ulusuna karşı yürüttüğü sömürgeci imha savaşında da taraf tutmak, sınıfsal düşmanı olan

burjuvaziye karşı kardeş Kürt ulusunun özgürlük kavgasını desteklemek durumundadır. Unutulmamalıdır ki burjuvaziye her konuda dizginleyebilecek, geriletebilecek ve en sonu onun kanlı iktidarına son verebilecek tek güç işçi sınıfının gücü ve tek alternatifi de işçi sınıfının iktidarındır.

(*) İddianamedeki imla hataları ve anlatım bozuklukları DGM Savcılığı'na aittir.

Dep Olayı:

Çaresizliğin Parlamentodaki Yüzü

Dokunulmazlıkları kaldırılan beşi DEP'li, biri bağımsız

altı milletvekilinin idam talebiyle yargılanmalarına başlandı. Dokunulmazlıkların kaldırılmasıyla başlayan ve DGM'de yargılanmayla devam eden süreç burjuva hukukunun gerçek yüzünü olduğu gibi açığa vuruyor. Her seferinde "demokrasi" çığırkanlığıyla gerçekleştirilen, halkın "kendi iradesiyle" vekillerini seçmesi için yapılan seçimlerin aslında oyun olduğu bir kez daha ortaya çıkıyor. Dokunulmazlıkların kaldırılması, Türkiye Cumhuriyeti'nin temelini oluşturduğu iddia edilen; halkın kendi yöneticilerini kendisinin

seçmesinin koca bir yalan olduğunu tüm açıklığıyla anlatmaktadır.

Dokunulmazlıkların kaldırılması ve DEP davası devlet için, yurtiçi ve yurtdışı kamuoyunda savunulamaz bir hale gelmiştir. Keyfi bir biçimde gerçekleştirilen Kürt milletvekillerinin tutuklanmaları kirli savaşı her türlü yoldan destekleyen emperyalist devletlerce bile eleştiri konusu yapılmıştır. Bugün Türkiye'de işleyen rejimin bir ordu-polis rejimi olduğu, çok daha açık hale gelmiştir. Perde görevi görerek bunu gizleyen TBMM iyice saydamlaşarak silikleşmiş ve arkasındaki, gerçekte tek yetki sahibi MGK,

milletvekillerinin meclisten apar topar tutuklanıp mahkemeye çıkarılmasıyla da görüldüğü gibi, iyice ortaya çıkmıştır.

Bugün gelinen noktada DEP davası DEP'in sınırlarını aşan bir anlama sahiptir. Sorun DEP'ilerin kendilerine biçtikleri demokratik çözüm aracı olmak misyonuyla sınırlı değildir. Davanın sınırları sömürgeci devletin Kürt halkına karşı yürüttüğü topyekun imha savaşıyla ve Kürt halkının yükselttiği bağımsızlık mücadelesiyle çizilidir. Sömürgeci devlet, bu savaşımı DEP özelinde çoktan kaybetmiştir. DEP'i bir ehilleştirme aracına dönüştürmeyi düşünmüş ama

başaramamıştır. Milletvekillerini idam cezasıyla yargılamaya varan hırçınlığı bu yenilgisinden ileri gelmektedir. Kürdistan'da yürüttüğü kirli savaşta sonuç alamayan devlet, bunda adım atmadığı ölçüde ulusal mücadeleyi parlamenter alanda da eritemeyeceğinin farkındadır. Bu yüzden bu alanı tümenden kapatma eğilimindedir.

Sömürgeci sermaye diktatörlüğünün ulusal hareket üzerine tüm planları çözümsüzlüğe dönüşmektedir. Dağlarda gerilla mücadelesini durduramamakta, gerillayla halk arasındaki bütünleşmişliği bölememekte, ulusal hareketin yasal alanı kullanmasını ve dünya kamuoyunu etkilemesini

engelleyememektedir.

Her ne kadar Kürt milletvekilleri yer yer konuyu kişiselleştirse ve PKK ile ilgilerinin olmadığını kanıtlamaya dönüştürse de dava, TC'nin barbarlığını ve ulusal hareketin haklılığını giderek daha açık bir şekilde gözler önüne sermektedir.

Kürdistan sermaye devletinin açmazıdır. Sömürgeci devletin kuruluşundan bu yana uyguladığı baskı, sindirme, inkar politikaları bu gün Kürt ulusal hareketi karşısında etkilerini yitirmekte, çaresizliğe dönüşmektedir. Onun bu saldırganlığı çaresizliğinden kaynaklanmaktadır.

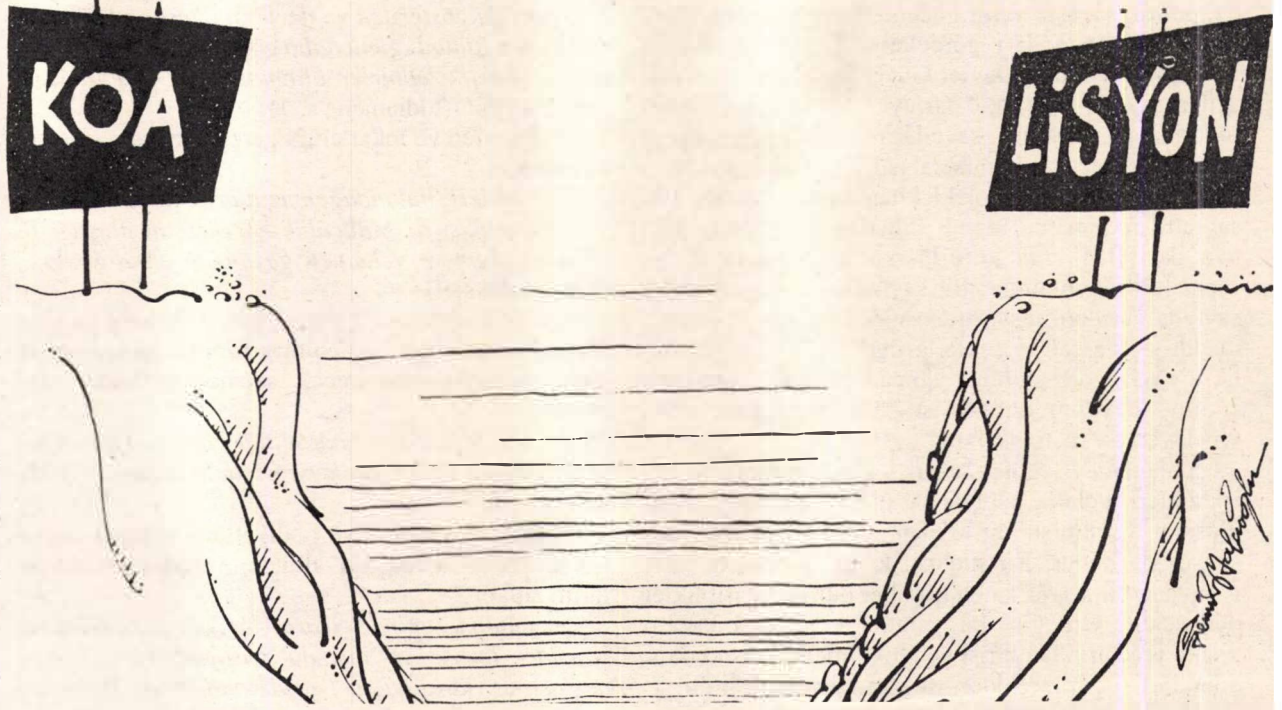
Düzen Cephesinde Arayışlar

DYP-SHP Koalisyonunun Sonu Yaklaşıyor!

Son kabine değişikliği düzenin artık "sol" siyasi rezervlerini tüketmekte olduğunun bir ifadesidir. Düzenin çürümüşlüğü ve kokuşmuşluğu artıkça yığınları düzene bağlamada Mümtaz Soysal gibi "muhalif, ilerici, sol" görünümlü bağlantı kayışlarına büyük ihtiyaç duyulur. Oysa bu unsurlar gereksiz yere harcanmak istenmezler. Bugün ise sistemin ekonomik ve siyasi tıkanıklığı öylesine had safhaya ulaşmıştır ki, kendisini bir süre daha ayakta tutabilmek için, yılların birikimini taşıyan ve çeşitli gerilimler pahasına, yetiştirdiği bu tür kadro rezervlerini bile piyasaya sürmek ve bozuk para gibi harcamak zorundadır. Bunlar emekçi kesimlere hala "sol" imaj verebilme yeteneğine sahip olan düzenin elindeki son kadrolardır. Tüketilmeleri aynı zamanda SHP'nin koalisyon ortaklığının işlevini tamamlaması anlamına gelecektir.

"SHP içinde kazan kaynıyor." "SHP'de parti içi muhalefet sertleşiyor." "20 milletvekili SHP'den ayrılıp, CHP ve DSP'ye geçmeyi düşünüyor." "SHP Genel Başkan Yardımcısı Cevdet Selvi koalisyon hükümetini ve SHP'yi sert bir dille suçladı." Basına hergün yansıyan bu haberlerden de anlaşılıyor ki, SHP'nin koalisyon ortaklığının sonu yaklaşıyor. Ama ilişkiyi doğru kurmak gerekir. SHP'nin koalisyon ortaklığının sonunu getiren SHP içinde muhalefet kazanının kaynaması değil, tersine SHP içinde muhalefet kazanının kaynamasının nedeni SHP'nin koalisyon ortaklığının sonunun yaklaşmasıdır. SHP'li milletvekilleri bir partiye ne zaman katılmak, ne zaman ise ayrılmak gerektiğini, bir muhalefeti ne zaman başlatmak ve ne zaman bitirmek gerektiğini çok iyi bilirler. SHP koalisyondan "dövüşerek" çekilip, kendisine "itibar" kazandırmaya çalışacak, SHP'li milletvekilleri de parti içinde dövüşerek muhalefete çekilecek ya da başka bir partiye geçip, kendilerine "itibar" kazandırmaya çalışacaklar.

SHP'nin koalisyon ortaklığı işlevini tamamlamış olmasının birbirine bağlı iki ayrı yönü var: Birincisi SHP ve sosyal demokrasinin bu koalisyon döneminde kitle desteğini önemli ölçüde yitirmesi ve artık

emekçi kitleler nezdinde inandırıcılığını kaybetmesi gerçeğidir. Süreç öyle bir aşamaya gelmiştir ki, SHP'nin her oyalama amaçlı manevrası kendi kendini teşhir etmekte ve kitleleri yatıştırmak yerine daha da öfkeliendirmektedir. Karyalçın'ın verdiği her söz kitlelerin gözünde o işin olmayacağını bir garantisi olarak görülmektedir. İşte SHP bu koşullarda koalisyon ortağı olarak kalmaya devam ettiği sürece işçi ve emekçi kitleler üzerindeki yatıştırıcı, oyalayıcı işlevini bütünüyle yitirecektir. Yanı sıra SHP'den ve sosyal demokrasiden kitlelerin uzaklaşması daha da yoğunlaşabilir ve bu da düzenin siyasi dengelerini uzun vadede çıkmaza sokan sonuçlar doğurur. Demek ki, koalisyonda kalarak kitleleri oyalama, yatıştırma konusunda artık işlev görmeyen SHP'nin koalisyondan ayrılma ve bu aynı işlevi "muhalefet" partisi olarak yerine getirme zamanı gelmiştir. "Muhalefet"e geçip bitini tekrar kanlandırmalıdır. Gerçi mevcut iktisadi ve siyasi kriz koşullarında bir sosyal demokrat partinin "muhalefet" yapması da zor bir zanaattır ama SHP için kötünün iyisi budur. Sermaye sınıfının çıkarı nasıl gerektiriyorsa ona uygun konumlanmasını bilmelidir.

SHP'nin koalisyondaki işlevinin tamamlanmış olmasının ikinci yönü ise şudur: SHP koalisyonda yer alarak bir yatıştırıcı, uyuşturucu görevini üstlendi. ANAP döneminde harekete geçmiş, ayağa kalkmış, sokaklara dökülmüş işçi ve emekçi kitlelerin ameliyat öncesinde SHP gibi bir uyuşturucu vasıtasıyla yatıştırılmaları ve ameliyat masasına yatırılmaları gerekiyordu. SHP bu konuda elinden gelen hizmeti sundu. Artık çoktandır ameliyatın ikinci aşamasına gelmişti. Neşteri eli titremeden (yani işçi ve emekçi kesimlerden oy kaygısı taşımadan) ve ustalıkla (yani tekelci burjuvazinin yetiştirmesi teknokrat özelliklerle) kullanacak bir operatör grubunun, hastanın en küçük bir kıpırdanmasına bile izin vermeyecek bir yardımcı grubu ile birlikte mesaiye başlaması gerekiyor. SHP ameliyatın bu bölümünde ne "operatör" ne de "yardımcı" olabilecek özellikler taşıyor.

Sermaye çevreleri bu müstakbel hükümeti ideal koşullarda MHP'nin dışarıdan desteklediği bir ANAYOL ya da DOĞRUVATAN iktidarı olarak formüle ediyorlar. Ama siyasi ve iktisadi kriz koşul-

ları bu ideal formülün hayata geçirilmesinin önüne bir takım engeller çıkarıyor. DYP ve ANAP'ın, tekelci burjuvazinin doğrudan temsilcisi olan bu iki partinin ayağını aynı anda iktidar taşının altına sokmasıyla, muhalefet meydanının RP'ye kalmasından, sermaye çevreleri kaygılanıyorlar. RP her ne kadar yönetim kadrosuyla emperyalizmin ve kapitalizmin hizmetinde olsa da, tabanının taşıdığı dinamiklerin ve bunun ifadesi olan "adil düzen" taleplerinin kolay denetim altında tutulamaz niteliği ile tekelci burjuvazi tarafından (özellikle kriz döneminde) tercih edilemeyecek bir iktidar seçeneğidir. İşte bu yüzden ANAP'ın yedek at olarak muhalefette kalması istenmektedir. Bu koşullarda tekelci burjuvazi şimdilik alternatifsiz gördüğü DYP ve Tansu Çiller'e tam destek sunmakta ve SHP'nin koalisyondan çekilmesiyle üçüncü MC olarak adlandırılan DYP-MHP-BBP-ANAP'tan ayrılan bağımsızlar koalisyonunu öngörmektedir. Bu yeni koalisyon, zaten artık "sol" demagoji rezervlerini bütünüyle tükettiğinden, saldırı operasyonu karşısındaki her türlü muhalefeti yoğun bir şiddet uygulayarak bastırmaya çalışacaktır. MHP, BBP türü sivil faşistlerin bu görev çerçevesinde kullanılması kuvvetle muhtemeldir. Yanı sıra yürütülen ara seçim-erken seçim tartışmaları, düzenin yönetim arayışlarının sürdüğünün ve henüz kesin bir eğilimin şekillenmediğinin de bir göstergesi olmaktadır.

Mümtaz Soysal'ın Bakan olması

ya da Sosyal Demokratların son çırpınışları

SHP'de gerçekleşen, DYP'de ise gündeme gelen bakan değişiklikleri genel olarak koalisyon hükümetinin makyajını tazeleme, imajını yenileme ve yanı sıra da parti içi dengeleri gözetererek çok sayıda milletvekilini bakanlık imtiyazlarından yararlandırma ve ihya etme operasyonudur. Ama SHP'nin bakan seçimleri bunların dışında bazı özel anlamlar da taşımaktadır. Özellikle bu güne kadar özelleştirme, Kıbrıs ve Irak sorunlarında, Çekiç Güç vb. gibi konularda devlet ve hükümet politikasına sözde muhalefet eden Mümtaz Soysal'ın Dışişleri Bakanlığı'na getirilmesi tartışma konusu olmuştur. Mümtaz Soysal'ın bakanlığı Kürt halkına ve işçi sınıfına yönelik saldırı, son olarak da SHP'nin koalisyondan

"dövüşerek çekilme" taktikleri açısından gerekli görüldüğü için desteklenmiştir. Kürt halkına yönelik saldırıda Mümtaz Soysal'ın bakanlığı esas olarak sorunun batı cephesine yönelik olarak düşünülmüştür. Türk devleti emperyalistlerin, "Ulusal hareketi ezmek için bir yandan da reform adımları atın." yönündeki baskılarını Mümtaz Soysal'ın "itibarlı" etiketi ve "yetenekli dış politika" manevraları ile frenlemek amacındadır. Yanı sıra Türkiye cephesinde kirli savaş politikasına karşı artacak tepkileri Mümtaz Soysal'ın "demokrat" maskesi ile eritmek amacındadır. Çünkü devletin önümüzdeki dönemde Kürt halkına yönelik katliamlarını tımandıracağı bilinmektedir. Mümtaz Soysal ayrıca kültürel hak kısırtılarını "Türk ve Kürt halklarının çeşitliği" olarak teorize etme yeteneğine sahip bir yazardır ve bakan olduktan sonra bu konuda yazdığı yazıların sayısında bir artış söz konusudur!

Mümtaz Soysal'ın bakanlığının işçi sınıfına yönelik anlamı ise özelleştirme saldırısının hızlandırılması ve yoğunlaştırılması olacaktır. SHP ve diğer partiler içinde belirli kadrolar kapitalist sınıfa devlet aracılığıyla eski tarz hizmet sunmanın savunusu temelinde ve tabandan gelen baskının da etkisiyle mevcut özelleştirme politikasına yönelik kısmi eleştiriler getiriyorlar. Onlara göre özelleştirme düzenin sadece kısa vadeli çıkarlarını gözetenek paldır küldür gerçekleştirilirse, bu kısa vadenin ötesinde hem ekonomiye hem de düzenin "sosyal" siboplarına zarar verecek sonuçlar doğuracaktır. Bu yüzden daha dikkatli, daha planlı, daha uzun vadeye yayılan bir özelleştirme politikası gütmek gerekmektedir. Mümtaz Soysal'ın sözcülüğünü yaptığı bu kısmi, biçimsel muhalefet, siyasi kriz ve oynak dengelerin hakim olduğu koşullarda, özelleştirmenin hayata geçirilmesinin önünde ciddi engeller yaratabiliyordu. İşte Mümtaz Soysal'a verilen bakanlığın bir amacı da özelleştirme konusundaki ayak sürümeleri bertaraf edecek bir rüşvet işlevi görmesidir. Bu rüşvetin bu kadar kolay kabul edilmesi ve hemen sonrasında yeni özelleştirme tasarısına destek verilmesi de bu kesimlerin özelleştirme konusundaki muhalefetlerinin burjuva, düzeniçi niteliğinin bir kez daha tescili anlamına gelmiştir. Şimdi özelleştirme konusunda burjuvazi, "Mümtaz Soysal bile destek veriyor." diyebilme ve bunu işçi sınıfının direnişini etkisiz kılmak için kullanabilme rahatlığına kavuşmuştur. Bunların özelleştirmeyi savunan ve özelleştirmeye karşı çıkan anlayışları, farklı kefelelerde olsalar da, aynı kapitalist düzenin çıkarlar terazisine ait oldukları için ufak tefek bakanlık imtiyazlarının ağırlığı bile çark etmelerine yetmiştir. Mümtaz Soysal'ın bakanlığı sermaye düzeninin, kemalist "ilericiliği, solculuğu" teslim almasının değil, tersine kemalist "ilericilik, solculuk" sanılan şeyin sermaye sınıfının hizmetkarlığı olduğunun bir ifadesidir. Sosyal demokrasinin sözde en "ileri" kesimlerinin bile işçi sınıfına ve Kürt halkına düşman niteliğinin bir kez daha tescil edilmesidir.

Öte yandan son kabine değişikliği düzenin artık "sol" siyasi rezervlerini tüketmekte olduğunun da bir ifadesidir. Düzenin çürümüşlüğü ve kokuşmuşluğu artıkça yığınları düzene bağlamada bu tür "muhafif, ilerici, sol" görünümlü bağlantı kayışlarına büyük ihtiyaç duyulur ve bu unsurlar gereksiz yere harcanmak istenmezler. Bugün ise sistemin ekonomik ve siyasi tıkanıklığı öylesine had safhaya ulaşmıştır ki, kendisini bir süre daha ayakta tutabilmek için, yılların birikimi olan ve çeşitli gerilimler pahasına yetiştirdiği bu tür rezerv kadroları bile piyasaya sürmek ve bozuk para gibi harcamak zorundadır. Ve bunlar belirli emekçi kesimlere hala "sol" imaj verebilme yeteneğine sahip olan düzenin elindeki son kadrolardır. Bunların da tüketilmesi aynı zamanda SHP'nin koalisyon ortaklığının işlevini tamamlaması anlamına gelecektir. İşte kabine değişikliği ile sermaye, bir yandan kirli savaşa ve özelleştirme saldırısına yeni bir soluk kazandırmaya çalışacak, SHP'nin sunduğu hizmetin son demlerinden de yararlanacak, öte yandan da SHP'nin daha fazla işlev görmediği ve koalisyonun tıkanıdığı noktada, SHP'ye "itibar" kazandırmak amacını güden "dövüşerek çekilme" senaryosunu sahneye koyacaktır. Mümtaz Soysal'ın bu senaryoda baş rollerden birini "inandırıcı" şekilde oynayabileceği düşünülüyor.

Düzenin yeni can simidi: Cem Boyner Kapitalizm gemisi su alıyor..

Faşist sermaye devleti vitrine bir süredir "karizmatik liderler" yerine, sık sık buruşturup atabildiği, allayıp pulladığı silik kişilikli, soluk yüzleri yerleştirmektedir. Amaç kriz dönemlerinde işçi ve emekçi kitlelerdeki öfkeyi suni bir odağa çekmek, baskı, şiddet ve zulmün kaynağı olan sermaye düzenine yönelmesini engellemek, hiç değilse ortaya çıkış biçimlerini hafifletmektir. Fakat bu yöntem artık yetersiz kalmaktadır.

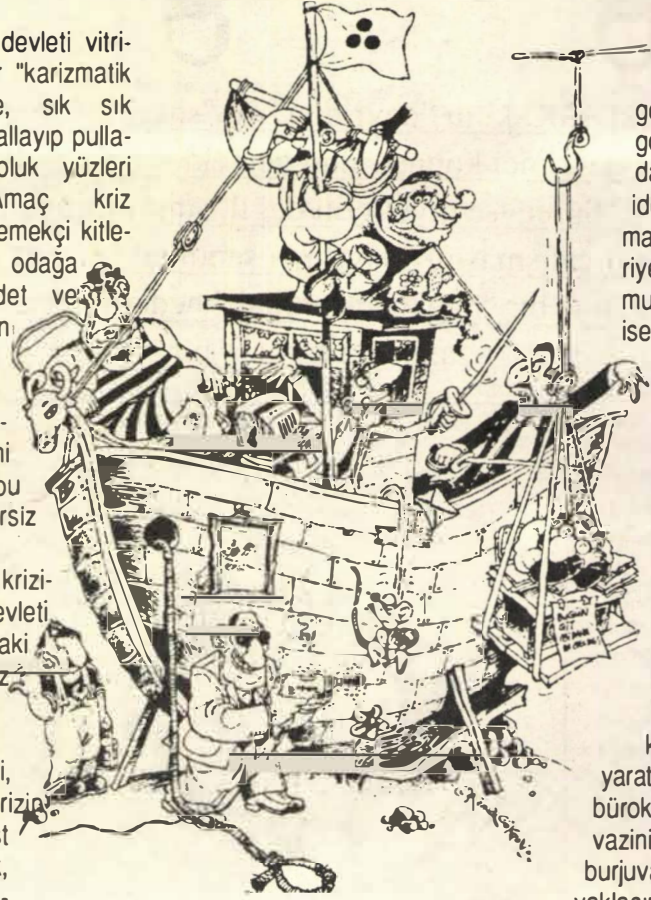
Tarihinin en şiddetli krizini yaşayan sermaye devleti bir yandan Kürdistan'daki soykırımı en pervasız şekilde boyutlandırmakta ve hem bu kirli savaşın bedelini, hem de ekonomik krizin yükünü, tüm faşist kurumlarını işleterek, işçi ve emekçilerin sırtına yüklemek için elinden geleni ardına koymamaktadır. Öte yandan sürekli olarak, türlü taktiklerle, ayak oyunları ile biriken hoşnutsuzluğun, öfkenin düzen sınırları içinde kalması için özel bir özen göstermektedir.

Geminin su aldığı görülen tekeli burjuvazi, tehlike anında en azından soluklanmasına yarayacak "can simitlerini", tüm çeşitliliğiyle şimdiden şişirme çabası içindedir.

Acz içinde kıvranan sermaye devletinin soluklanmaya ihtiyacı çok yüksek, hangi simide tutunacağı ise meçhuldür... Meçhul olmayan, tek derdinin kar ve daha fazla kar olduğu, bunu elde edebilmek için de doğasında yatan sömürü, baskı ve zulmün her çeşidini işçi sınıfına karşı kullanmaya devam edeceğidir.

Tekelci burjuvazi son dönemde kendi safında yer alan Cem Boyner ve Yeni Demokrasi Hareketi (YDH)'ni hararetle şişirmektedir. Hem kar hirsından şüphe edilmeyen, hem de pompa görevi gören medyanın şemalarına tencere kapağı misali uyan Cem Boyner şimdiden, "Kendi sınıfımı benden iyi kimse temsil edemez. İşçi sınıfını kimse benden iyi, önce sahte demokrasi göz boyamaları ile yanıltıp, sonra usulunce ezip, ondan en yüksek karları çıkar-tamaz", mesajlarını vermektedir.

Yeni parola; "temsilciliğini yaptığı sınıfın ürünü tüm pislikleri utanıp sıkılmadan öyle malzeme yap ki, hem varlık koşulumuz olan bu pisliklerin üstü örtülsün, hem de

bunlardan yayılan kokunun kaynağı olabildiğince geç farkedilsin" şeklindedir.

Madalyonun öteki yüzünde ise, Birinci Cumhuriyet'i temsil eden resmi ideolojinin tükenmiş olduğu, sermayenin hareket alanını olabildiğince daralttığı gerçeği vardır. Cem Boyner demeçlerinde boşuna sık sık 2. Cumhuriyetçi yaklaşımları pazarlamaya çalışmıyor. Sermaye çevresi, TC'nin ideolojik harcının bitmesinden hoşnutsuzdur ve yeni harcı oluşturup karmak için kolları sıvamış bulunuyor. İşin önemli bölümünü bu harcı kitlelere olabildiğince cazip hale getirmek, bir beklenti aracına dönüştürmek oluşturmaktadır. Cem Boyner'in 2. Cumhuriyetçi söylemleri bir tercihin ötesinde bir dayatmanın sonucudur. Boyneri "anayasa vatandaşlığından" söz ettiren, Kürt ulusunun kahramanca mücadelesinin dayatmasıdır.

"İstikrar"ın bir an önce sağlanması için, hem sermayenin siyasi hareket alanını tıkayan devrimci hareketin bastırılması, hem de işçi sınıfında ve emekçi kitlelerde biriken öfkenin düzen sınırları dışına taşmasının önlenmesi gerekmektedir. Bunu gerçekleştirebilmek için tekeli burjuvazi, bir takım göstermelik haklar vermekten ve görüntüyü kamuoyuna yutturabilecek şekilde "düzeltmek"ten rahatsızlık duymayacağını dile getirmektedir. Öte yandan kitlelerde yükselen hoşnutsuzluğun içini boşaltıp, düzen sınırları içerisine hapsolmesini sağlamak için,

uzun zamandır büyüyen serpilmesinde emeğinin geçtiği, emperyalizme göbekten bağlı islamcı akım da anti-laik söylemiyle resmi ideoloji sınırlarına sığmamaktadır. O da 2. Cumhuriyet'in savunucusu durumundadır. En önemli unsur ise işçi ve emekçi yığınların artık resmi ideolojinin eskimiş formülleriyle uyutulamayacağıdır.

Resmi ideolojinin sınırları içine sadece kör bir saldırı ve vahşetin sığabileceği şekilde daraltılmasına karşın, faşist sermaye düzeninin 2. Cumhuriyet'e doğru adım atmada, ne gücü ne de siyasi manevra kabiliyeti kalmıştır. Ayrıca yaratmış olduğu muazzam bürokrasi aygıtı ve orta burjuvazinin bir bölümü, tekeli burjuvazinin 2. Cumhuriyet yaklaşımlarına, göstermelik yasa düzenlemelerine dış bilememektedir. YDH, geniş halk yığınları tekeli burjuvaziden taraf olacak şekilde planlarını gerçekleştirme çabası içerisinde.

Repliklerini iyi ezberleyen Cem Boyner, hem "Kürt sorunu"nu dilinden düşürmüyor, hem de Kürt soykırımının devamını ajite ediyor. Hem, "siz işçiler bu maaşlarla nasıl geçiniyorsunuz, anlamıyorum." diyebiliyor, hem de "sizi finans-rantiye kesimi az sömürsün, sizi en iyi ben ve sermaye kesimi sömürürüz." diyor. YDH ve medyatik lideri Cem Boyner'in işlevi, yaşanan şiddetli kriz döneminde soluklama molası verilebilecek bir duruş zeminini yaratmak ve tekeli burjuvazi için hareket alanı giderek daralan resmi ideolojinin sınırlarını belirsizleştirmek, hiç değilse esnekleştirmek. Böylelikle işçi ve emekçilerin sahte beklentilerle oyalanıp, bir avuç asalağa başkaldırmacağı varsayılmaktadır.

Ne var ki çözümsüzlüklerin kendisini dayattığı, siyaset üretme gücünün ve hareket alanının yok olduğu bu dönemde Cem Boyner de, tıpkı benzerleri gibi, yanındaki süslü püslü çapulcu takımı ile burjuvalar arası it dalaşında yerini almaktan öteye gidemeyecektir.

Tek çözüm; acil ihtiyacımız olan sınıfın örgütlü birliğini sağlamak, ihtilalci komünist sınıf partisini yaratarak iktidarı ele geçirmektir. İşçiler iktidar mücadelesinde Cem Boyner ve mensup olduğu sınıfı hak ettiği yere gönderecektir. Tek kurtuluş yolu sosyalizmdir.

DİSK Genel Kurulu Yapıldı: İlahi Komedyaya Kongre Değil Delege Pazarı

DİSK, kimi "devrimci" ve "sosyalist"lere göre, işçi sınıfının düzenden ve düzen sendikacılığından "devrimci kopuşu"nun gerçekleşmesi, politikleşmesi için bir fırsattı ve mutlaka değerlendirilmeliydi.

Süreç ise niyetlerin değil, sınıf mücadelesinin o şaşmaz mantığında işlemiştir.

Devrimci sınıf çalışmasını "devrimci sendikal faaliyet" alanına indirgeyen, devrimci sendikal çalışmayı ise DİSK içinde bir "mevzi kazanmak" hedefine bağlayan bir perspektif ve pratik, kaçınılmaz olarak tasfiyeci sürecin bir parçasına, giderek de bir dışlisine dönüşecektir.

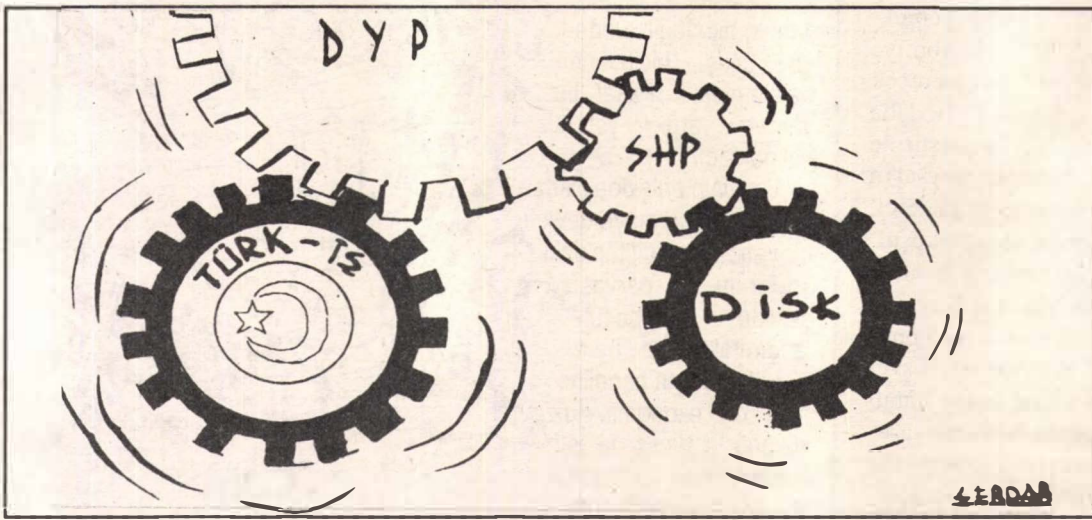
DİSK'in Genel Kurulu'na hakim olan, başkanlık ve yönetim için yapılan kulis, sürtüşmeler ve diplomasi trafiğine bakıldığında, ilk yapılabilecek saptama DİSK cephesinde yeni bir şeyin olmadığıdır. Genel Kurul'da Türkiye'nin toplumsal-siyasal yaşamının, işçi hareketinin ve Kürt özgürlük mücadelesinin ağır ve ezici sorunlarına karşı tam bir üç maymunlar profili çizilmiştir: Bilmiyoruz, duymadık, görmedik!...

Devrimci Demokratik Platform'un ve Yurtsever Emekçiler'in; DİSK'in politik yaşama, işçi sınıfının/işçi hareketinin sorunlarına, Kürt sorunu ve kirli savaş karşısındaki tutumuna ilişkin tartışan, sorgulayan yaklaşımlarının ise tamamen gündem dışı kalması, DİSK'in siyasal ve sendikal yaşamın neresinde bulunduğunu göstermesi bakımından kuşkusuz ki temel kriterde bir veridir.

DİSK içindeki sol muhalefetin; DİSK'in toplumsal-siyasal ve sendikal yaşamdaki yeri, rolü ve kimliğini sorgulayan, izlemiş olduğu çizgiyi tartışmaya açan önerge ve bildirimlerinin başkanlık seçiminin yapılacağı son gün unutulmuş(!) olması, DİSK içindeki muhalefetin kimlik arayışının gerçekte yönetim koltuğuna ve sendikal bürokrasiye endekslenmiş bir arayış olduğunu gösteren bir diğer çarpıcı örnektir.

Haliyle, işçi ve emekçi sınıfların, Kürt halkının deyim yerindeyse sırat köprüsü üstünde bulunduğu bir dönemde toplanan ve tüm bu sorunlara teğet geçen bir Genel Kurul'dan, bu sorunlar için gerçek bir çözüm platformu çıkmasını beklemek ve bu doğrultuda yüzü eyleme, direniş dönük bir irade platformu ummak abesle iştigal olacaktır.

Genel Kurul'un çarpıcı bir şekilde sergilediği DİSK gerçekliği bugün bu olduğu içindir ki, "İşçilere karşı bir işveren cephesi oluş-

Tabelada bile Devrim'e tahammülleri yok.

(D)İSK 9. Genel Kurulu İstanbul'da geçtiğimiz hafta yapıldı. Genel Kurul'da hain sendika bürokratları medyanın da yardımıyla başarılı bir komedyaya oynadılar. İşin ilginç yanı kendine sosyalist diyen bazı grupların da bu komedyada çeşitli roller üstlenmesiydi. Hayli tartışmalı ve bol protestolu geçen genel başkanlık seçimini, Murat Karayalçın'a yakınlığıyla bilinen, 1984-1991 yılları arasında önce SODEP, sonra SHP'de yer almış, (D)İSK yeniden açılınca 1992'de TEKSTİL Sendikası başkanlığına getirilmiş tescilli bir burjuva politikacısı olan Rıdvan Budak kazandı. Böylece tüzüğünde temel mücadele çizgisini, "işçi sınıfının birliği için, ulusal bağımsızlık için, demokrasi için, emperyalizme ve faşizme karşı barış için ve

SOSYALİZM için mücadele" olarak tanımlayan (D)İSK'in başına sözde de olsa sosyalizmi savunmayan, kendini sol demokrat olarak tanımlayan liberal bir bürokrat gelmiş oldu. Taze başkan açıklamalarında (D)İSK'in tüzüğündeki bazı maddelerin ve ismindeki devrimci sıfatının tartışmaya açılması gerektiğini söylüyor. Anlaşıyor ki, başkan (D)İSK'in "D" sini kaldırmak istiyor. Biz de onu bu konuda sonuna kadar destekliyoruz. Böylece bizce çok önemli olan devrimcilik sıfatı ait olmadığı yerden kurtulmuş olur. Çünkü işçi sınıfının düzene karşı tepkilerini dizginlemeye çalışan, sınıfın davasına ihanet eden sarı sendikalar ve onların hain bürokratları devrimci değildir, olamazlar da.

turmalıyız" diyen TİSK Başkanı Refik Baydur ile Türk-İş Genel Sekreteri ve Genel Maden-İş ağası Şemsi Denizer'in alkışlarla kürsüye gelmesinde aklı selim olanlar için şaşırtıcı hiç bir yan yoktur. Şaşanlara şaşmak gerekir! Bozacıyı şıracı alkışlamayacak ta kim alkışlayacak?

Delegelerin ezici çoğunluğunu, 12 Eylül öncesi kadrolarından oluşan ve Eylül sonrası işverenler, patronlar sınıfına atlayan, üretimden kopuk profesyonel sendikacıların meydana getirdiği bir genel kuruldan ancak bir başkanlık ve yönetim dalışı beklenebilirdi. Cambaz kerametini ipte gösterir. Bunların tüm maharetlerini koltuğun üstü için birbirlerinin altını oymada sergilemeleri eşyanın

tabiatı gereğidir. Genel Başkanlık'tan ekarte edilen Kemal Nebioğlu'nun, "Ben sırtından hançerlenmiş bir Genel Başkanım. DİSK bu genel kuruldan yaralı olarak çıkmıştır." sözlerinde ifadesini bulan gerçeklik de budur.

Genel Kurul'un açık bir şekilde sergilediği asıl sonuçlar ise şunlardır:

İlki ve temel olanı, işçi sınıfı hareketi açısından, DİSK sayfasının kapanmış olmasıdır. DİSK bugün özü boşalmış, suyu kurumuş bir tabela örgütlenmesidir. Geçmişte DİSK'i işçi hareketinin ekonomik-sendikal ve demokratik mücadelesinin odağı haline getiren, bütünüyle işçi sınıfının kendi dinamikleri üzerinde gelişen mücadelesiydi. DİSK bürokrasisinin buradaki rolü ise,

dalgakıranlıktı. Özellikle bir konfederasyon olarak örgütlendikten sonra (70'li yılların başlangıcı), DİSK bürokrasisi, işçi hareketinin gelişimine katkıda bulunmak şöyle dursun, onu dizginlemenin, törpülenmenin, bağımsız bir mecraya akmasının sübap rolünü oynamıştır. DİSK bugün işçi sınıfının mücadele dinamiklerinden kopuktur ama DİSK bürokrasisinin misyonu yine aynı misyondur. Farklılık sözkonusuysa, bu, yöntem ilişkindir. 12 Eylül öncesi DİSK'in sendikal çizgisine yön veren sosyal-reformist sendikal anlayışın bugünkü biçimi "çağdaş sendikacılık"tır.

DİSK işçi sınıfı hareketi açısından kapanan bir mücadele ve örgütlenme sayfasıdır. Ancak DİSK 12 Eylül öncesi

Türkiye işçi hareketi ve sendikal yaşamında bir fenomendir. Kuşkusuz ki, bu olgunun temel nedeni, işçi hareketinin, sonraki seyrinde DİSK'i aşan bir mevzi yaratamamış olmasıdır. DİSK'in görkemli imajı ve trilyonlarca liralık mal varlığı sınıfın mücadele dinamiklerini harekete geçirmesine ve örgütlenmesine yetmemiştir. Ama, "miras bekçileri"nin ve rant avcılarının DİSK ambarına üşüşmelerine fazlasıyla yetmiştir. DİSK mevcut örgütlü yapısı ve gücünün ötesinde, imajının ve maddi gücünün sunduğu cezbedici bir sosyal, politik ve ekonomik rant kaynağıdır.

Öyle olduğu içindir ki, 11 yıl ortalıkta gözükmeyip, bütün bu süre zarfında tuzunu kurutmakla iştigal edenler, hukuki faaliyetine yeniden izin verilmesiyle DİSK mirasının kararlı savunucuları (!) olarak ortalığa dolmuşlardır. "Miras"ın onları ilgilendiren yanının ne olduğunun açığa çıkması için ise fazla bir sürenin geçmesi gerekmemiştir. Genel Kurul'un bir kez daha çarpıcı biçimde açığa çıkardığı ikinci olgu budur.

DİSK'in gerek son üç yıllık süreci, gerekse de Genel Kurul pratiği, işçi sınıfının kendi özgücüne, mücadele dinamiklerine dayanmadan, bunun için sıkı bir taban örgütlenmesi yapılmadan, soyut bir mirasa dayanarak, üretimden kopuk profesyonel sendikacıların omurgasını oluşturduğu bürokratik bir mekanizmayla sınıf sendikalarının kurulabileceği ve/veya yeniden diriltilebileceği teorilerinin anti-proleter/bürokratik karakterini açığa çıkaran ve yenilgiye uğratan bir pratiktir. Burada sözümüz en çok, "devrimci" ve "sosyalist" çevreleredir. Kimi "sosyalist" çevreler 12 Eylül sonrası işçi sınıfının mücadele ve örgütlülük alanındaki açmazlarına, bir çözüm kanalı olarak faaliyetinin önündeki yasal engeller kaldırılan DİSK'i görüyorlardı. DİSK, onlara göre, işçi sınıfının

düzenden ve düzen sendikacılığında "devrimci kopuşu" nun gerçekleşmesi, politikleşmesi için bir fırsattı ve mutlaka değerlendirilmeliydi. Süreç ise niyetlerin değil, sınıf mücadelesinin o şaşmaz mantığında işlemiştir. Devrimci sınıf çalışmasını "devrimci sendikal faaliyet" alanına indirgeyen, devrimci sendikal çalışmayı ise DİSK içinde (DİSK bürokrasisine karşı) bir "mevzi kazanmak" hedefine bağlayan bir perspektif ve pratik, kaçınılmaz olarak tasfiyeci sürecin bir parçasına, giderek de bir dışısına dönüşecektir.

Genel Kurul, DİSK'in dönüşümüne bel bağlayıp, bunu ise diploması, kulis ve delegeler üzerinde etkinlik yoluyla mevzi kazanma pratiği olarak ele alan "devrimci" liğin, özünde sendikalizmle malül politik kimliklerin bir kez daha yenilgisiyle sonuçlanmıştır. Kaşarlanmış, iflah olmaz profesyonel sendikacılığın ise bir kez daha zaferi... Üçüncü sonuç budur.

Faaliyetine 12 Eylül Cuntası tarafından son verilen ve onbir yıl sonra yine bir askeri kurum (Askeri yargıtay) tarafından "suçsuz" bulunan DİSK'in işçi sınıfının gündemine sokulması basit bir hukuki gelişme değil, tümüyle siyasal bir karardır. Siyasal mantığı emek ile sermaye arasındaki çelişki ve çatışmanın almış olduğu hassas dengeye dayanmaktaydı. DİSK, 12 Eylül faşizminin diktiği giysiyi söküp parçalama sürecine adım atan ve giderek bir yükseliş ivmesi çizen işçi hareketini içinden vuracak, işçi sınıfını "Türk-İş mi, DİSK mi?" ikilemine dayanan sahte bir gündemle oyalayacak, sınıfın öncü, ileri unsurlarının politik ve partili bir mücadele kanalı arayışlarını potasında eritecek bir tasfiye kanalı olarak yeniden işçi hareketinin gündemine sokulmuştur. Nitekim DİSK'in sergilediği tutum tam da bu olmuştur.

Hepsi bu da değil! Bir yanda geçmiş imaj ve bu imaja dayanarak yaratılan beklentiler. Öte yanda ise, beklentileri boşa çıkaran süreç. Dahası, siyasal yaşamdaki gelişmeler karşısında alınan utanç verici tutumlara eşlik eden hızlı bir çürüme, yozlaşma süreci ve bu olgunun işçi sınıfı içinde yaratmış olduğu güvensizlik yayıcı, çürütücü etkiler... Tüm bu olgular DİSK'in yeni döneminin diğer tasfiyeci boyutlarıdır.

DİSK gerçeğinin bugün tastamam bu olduğunu bilen ve bu sürecin yolunu DİSK bürokrasisiyle elele vererek bizzat döşemiş sermaye cephesi, sözcüsü TİSK Başkanı'nı yollayarak DİSK Genel Kurulu'nu onurlandırmaktadır! DİSK bürokratları ihanet ve tasfiyecilik rollerinin tümüyle bilincinde oldukları içindir ki, kürsüye gelen Refik Baydur'u

alkışlarla onurlandırmaktadırlar.

Bu bakımdan, Genel Kurul'un hemen ertesinde DİSK'e ilk kutlamanın R. Baydur'dan gelmesi şaşırtıcı değil, ama anlamlıdır. DİSK'in bugünkü profilini Baydur'un şu sözleri yeterince çizmiyor mu? "*DİSK bir zamanlar slogana, ideolojiye dayalı bir konfedeasyon iken, bugün kendini dünyanın koşullarına uyduran bir konfederasyon haline gelmiştir.*" DİSK'in çiçeği burnunda yeni Genel Başkanı R. Budak'ın yanıtı ise, sermayenin DİSK'e buyurduğu bu rolün alenen ve arsızca teyit edilmesidir: "*Önemli olan kavga değil mutabakatı sağlamak...sizlerle ilişkilerimizi de geliştireceğiz. Ama sizlerle sert tartışacağız (eh! görüntüyü kurtarmak için bu işin raconudur) fakat sonunda ortak bir nokta yakalayacağız.*" (Merak etmeyin! sonunda mutabakatı sağlar, işi bağlarız.) Taze başkan hızını alamayarak devam ediyor. "*Birlikte yemek de yeriz. Artık bu tür ilişkiler normal görülme-*"

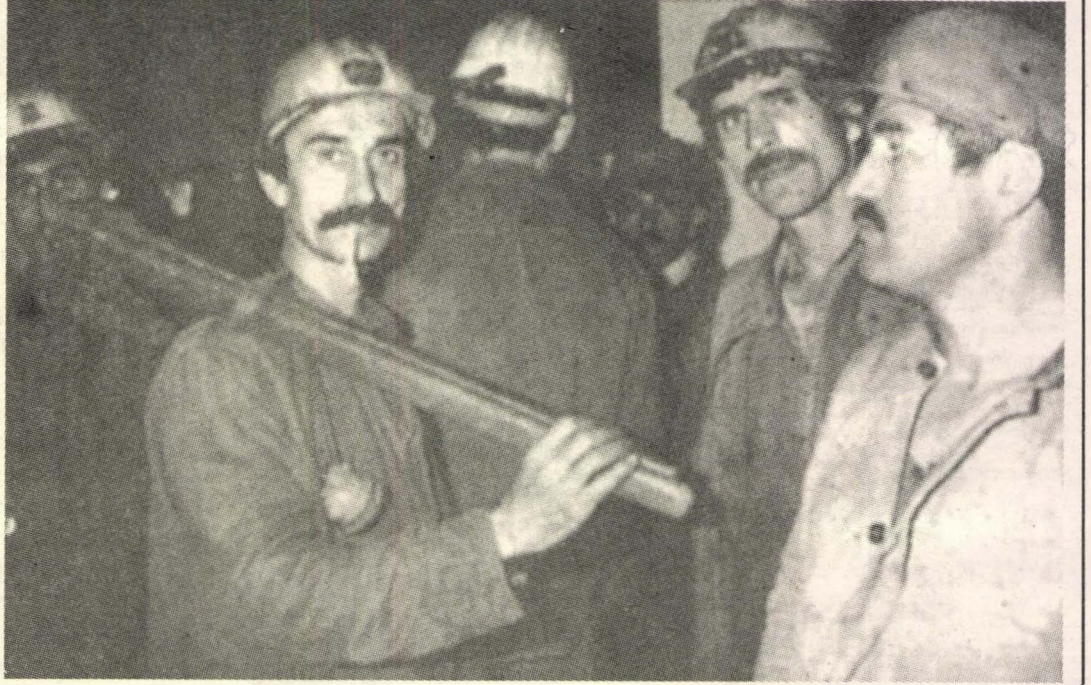
Bugün DİSK gerçeğini görmekte hala zorlananlar söz konusu ise, bu tümüyle proleter sınıf mücadelesine ve onun sendikal boyutuna çarpık bir ideolojik yaklaşımın ürünüdür. Sorun doğru bir ideolojik perspektifle ele alınmazsa, süreçlerden ve somut olgulardan doğru derslerin ve deneyimlerin çıkarılması da mümkün olmayacaktır. Sendikal mücadeleyle ilişkin perspektif ve politikalar devrimci sınıf mücadelesinin en kritik halkasıdır. Sendikaların devrimci temelde dönüştürülmesi sorunu, birbirine bağlı iki görevin başarısına, bu doğrultuda alınacak mesafeye bağlıdır.

İlki, işçi sınıfının öz dinamiklerinin ve iradesinin harekete geçirilmesidir. İkincisi ise, her türden burjuva ideolojisine ve bu akımların sınıf içindeki mevzilerine karşı kesintisiz yürütülen ideolojik mücadeledir. Sendikal bürokrasiye karşı verilen mücadele, sendikaların bürokratik örgüt mekanizmalarını parçalamayı hedef alan bir mücadeleyle birleşmiyorsa eğer, sonuçsuz kalacaktır. Zira bürokratlar bir uzantıdır. Aslolan bürokratik mekanizmayı, dayandığı/ beslendiği zihniyetle birlikte parçalamak ve yerine kitle dinamiğinin, inisiyatifinin ve iradesinin ifadesi olan alternatif bir örgütlenme biçimi yaratılmaktadır. Sendikaların "ele geçirilmesi" de sendikalarda bir "mevzi" yaratılabilmesi de tümüyle bu çizgide ele alınacak somut, pratik mesafeye bağlıdır.

Bu çizgide yürütülen bir mücadelenin kesin başarısının ön koşulu ise bağımsız bir politik çizgi ve devrimci bir önderliktir. Başkaca yol yoktur.

"Başlangıç Yapıldı" Mücadele Sürmeli!

Zonguldak'ta 20 Temmuz

20 Temmuz işçi sınıfının ve tüm emekçilerin sermayenin topyekün saldırılarına karşı üretimden gelen güçlerini kullanarak karşı koymaları açısından bir şanstı. Bu şans Zonguldak maden işçileri başta olmak üzere Karabük, Ereğli Demir Çelik işçileri nasıl kullanacaklardı? Fazla hayalci olmamak, ancak umutsuzluğa da kapılmamak gerekiyordu. Bu bağlamda 20 Temmuz'u değişik açılardan değerlendirdiğimizde gelişmelerin sonuçları üzerinden dersler çıkartabiliriz.

20 Temmuz genel eylem gününe ilişkin komünistlerin tavrı açık ve netti. Hain sendika bürokratları sınıfın alttan gelen radikal eylem istekleri karşısında çaresizliğe düşerek genel eylem kararı almak zorunda kalmışlardı ve bu eylemin içini boşaltmak için ellerinden gelen tüm gayreti göstererek sermaye düzenine bağlılıklarını ifade edeceklerdi. Komünistler ise bu oyunları boşa çıkartmak için direnişi alanlara taşımayı ve direniş ruhunun gelişmesine hizmet edecek forumlar düzenlemeyi hedeflemişlerdi.

Zonguldak maden işçileri üzerinde GMİS'in etkisi büyüktür. Bu etki her zaman madenci hareketini düzeniçi kanallara akıtmak için kullanılmıştır. Yerel sendikalardaki yöneticiler de Türk-İş'in başında bulunan hainlerden farklı değildir. Onları az kötü, çok kötü ikilemi içinde yorumlamak, işçi hareketini düzeniçi kanallara akıtacak yanlış örgütlenme biçimleri tartışmalarını gündemimize almak demektir. Genel Grev-Genel Direniş örgütlenmesi bunlar aşılaraq başarıya ulaştırılabilir.

20 Temmuz'da genel eylem kararı alan Türk-İş hemen hiç çalışma yapmadı. Eylem gününü kazasız belasız atlatmak için GMİS'in hain, kişiliksiz yöneticileri şahsında göstermelik bir direniş(!) örgütlediler. Ocaklarda bir kaç saat üretim durduruldu. Fakat bu da bir sonraki vardiya tarafından çıkartılan kömür üretimi artırılarak telafi edilme yoluna gidildi. Üretim durdurularak iş yerlerini terketmeme, mücadelenin başka alanlarında geçerli bir eylem biçimi olabilir. Ancak, Zonguldak maden işçileri açısından bu eylem biçimi direnme ruhunu köreltici ve geriye çekici bir eylemdir. Bu yüzden, sermaye tarafından tercih edilmektedir. Ancak, eylem günü tüm tehditlere rağmen, yerüstüne bağlı bölümlerde bir hareketlilik yaşandı. Kamu çalışanları da sendikalarının

aldıkları kararlara uyarak alanlara çıktılar.

Zonguldak'taki gelişmeleri değerlendirdiğimizde:

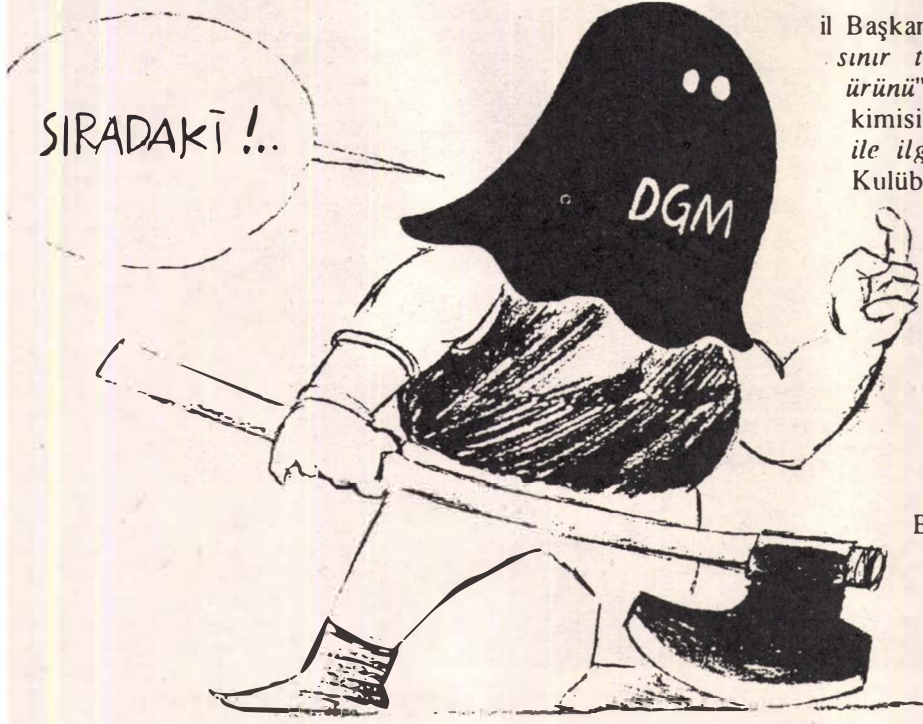
- 1) Genel eylemin düşman kampında (sendikacılar, militarist güçler, bürokratik unsurlar vb.) tam bir güç birliği cephesi oluştu. Diğer tarafta ise örgütlenme sorunu olan madenciler, yarı örgütlü kamu çalışanları, kimlik arayışı içerisindeki devrimciler ve sınırlı da olsa komünist işçiler vardı.
- 2) Sermaye cephesinde düşmanın bu derece hazırlıklı ve tek bir kamp olarak karşımıza dikilmesi ve liberal solcuların reformist nutukları, bizlerde hayal kırıklığı yaratmak yerine görevlerimize daha sıkı sarılmamıza neden olmalıdır. İşçiler ve emekçiler her zaman düşmanla çatışma isteklerini; tavırlarıyla, konuşmalarıyla, üretimi durdurarak, sokaklara dökülerek vb. ortaya koymalıdır. Zonguldak işçisi bu isteğini açıkça ortaya koymamışsa da içten içe kaynayan bir huzursuzluğu büyütmektedir. Devrimcilerin, komünistlerin işçilerle bütünleşmesi açısından bu tür eylemler önemli birer fırsattır.
- 3) Sermayenin tüm kurum ve güçleriyle, bütün cephelerden saldırılarını gerçekleştirdiğini düşünürsek, 20 Temmuz'daki eylemleri bütünü ele alarak değerlendirmemiz gerekecektir. Düşman sınıfın ve emekçilerin direnişlerini kendi mevzilerine hapsederek geriye çekmeye çalışmaktadır. Pek yakında sonuçlanan Gebze direnişi buna bir örnektir.

Yaşanan tüm olumsuzluklara karşın, düşmanın genel eylemin başarısını küçük göstermek medya eliyle harcadığı çaba ne kadar paniğe kapıldığının göstergesi değil midir? Düşmanla hiçbir anlamda ortak düşüncemiz olmadığı gerçeğinden yola çıktığımızda düşmanın paniği bizlerin sevinci olmalıdır.

Komünistler 20 Temmuz eylemine genel grev ve genel direnişin alt çalışmasını örnek olarak baktılar. Şimdi ise, bu eylem sürecinde hangi güçleri ne kadar ileriye çıkartabildiklerini tartışmalı ve başarıyı bu ölçütler doğrultusunda değerlendirmelidirler. Böylesi bir değerlendirme gerçekleşecek genel grev-genel direnişin örgütlenmesinde onların yolunu aydınlatacak veriler sunacaktır.

Aziz Nesin Hakkında İdam Talebi

Demiral'ın Hezeyanları mı? Sınıf ve Devlet Politikası mı?

il Başkanı), kimisi "Nusret Demiral'ın sınır tanımaz hayal gücünün bir ürünü" (Ankara Baro Başkanı), kimisi de "DGM savcısının kişiliği ile ilgili bir sorun" (PEN Yazarlar Kulübü Başkanı) şeklinde değerlendirdi. Aziz Nesin Nusret Demiral'ın köpek sevgisini faşizm ile ilişkilendirerek biraz daha anlamlı sözler sarfetsede sonuçta Nusret Demiral'ın akıl ve ruh sağlığının kontrol edilmesini talep ederek o da yukarıdaki koroya katıldı.

Bütün bu değerlendirmeler, DGM'nin ve Nusret Demiral'ın hangi sınıfın, hangi devletin bilinçli hizmetkârı olduğu konusunun üzerinden atlıyordu. Sanki düzenin tesadüfen DGM diye bir kurumu var ve o kurumun

başı da o günkü ruh ve keyif haline göre bir takım kararlar alarak ülkeyi yönetiyor. Sosyal-demokrat "aydın"larımız kapitalizm ve şovenizme teslim olarak sömürücü ve sömürgeci devlet gerçeğine gözlerini kapattıkları için sermaye devletinin Sivas katliamına yönelik politikasını göremiyor, görmek istemiyorlardı. Bu yüzden olup bitenler onlara anlaşılmaz geliyordu. "Herşeyin sorumlusu Nusret Demiral'ın hezeyanları" olmalıydı. Oysa Demiral ve arkadaşları ne akıl ve ruh sağlıklarını kaybetmişler, ne de anlık bir hezeyana kapılmışlardı. Aksine, tutumları her zaman olduğu gibi son derece bilinçli, planlı, sistemli bir sınıf ve devlet politikasının uzantısıydı.

DGM'nin bu idam talebinin anlamını daha iyi kavrayabilmek için Sivas katliamını tezgahlarken sermaye devletinin güttüğü politikayı ve sonraki süreci değerlendirmek gerekir. Sermaye devletinin Sivas katliamını tezgahlamadaki amacı, bunu şeriatçı-dinsiz çatışması olarak lanse etmek ve sonra da "laiklik düşmanlarının saldırıları karşısında mağdur duruma düşen" Alevi ve Sünni kitleye birlikte sahip çıkar görünerek, bu kesimler üzerindeki egemenliğini pekiştirmekti. Böylece olayların sorumlusu olarak her iki kitle içindeki "aşırı" unsurlar hedef tahtasına yatırılacak ve kitleden tecrit edilmiş olacaktı. Burada genel olarak Alevi kitleyi devrimci hareketten, özel olarak ise Kürt Alevi kitleyi ulusal devrimci hareketten uzak tutmak, devletin Sivas katliamında öne çıkan amaçlarından biriydi.

Ama devletin katliamda rol oynadığı öylesine açıktı ki, bu, protesto gösterilerinde yüzbinlerin "Katiller Mecliste!", "Katil Devlet!" sloganlarına neden oldu. Devlet bir de acemice, katledilen Alevi aydın ve devrimcileri "olayların tahrikçisi" olarak nitelendirince, yüzbinlerin öfkesi daha da arttı. Bu durumda devlet, politikasını değil, ama taktiğini değiştirdi. İsteddiği sonucu almak için işi sürece yaydı.

Alevi kitlelerin devlete yönelik tepkisi "devletin görevini yerine getirmemesi", "devletin katliama seyirci kalması" çerçevesindeydi. Bundan ötesi, yani devletin katliamdaki rolü, perde arkasındaki hesapları ve bunların onun sınıf niteliği ile ilişkisinin kavratılması devrimcilerin, komünistlerin göreviydi. Sosyalist maskeli reformistlerden,

kemalistlerden bu görevi yerine getirmelerini beklemek doğru değildi. Ama onlar tam tersi bir görev üstlendiler. Kitlelerin kendiliğinden bir bilinçle de olsa sermaye devletine yönelmiş olan öfke ve tepkilerini, "laiklik" kanalından, hem de "Türkiye laiktir, laik kalacak" diyecek kadar gericileşerek, düzen içine akıtmak görevini üstlendiler. Böylece katliamın sorumlusunun "dinci, şeriatçı gerici", hedefi ise "laik, demokratik cumhuriyet" olduğu yönündeki görüşler Alevi kitle içinde hakim kılınmaya çalışıldı. Devlet kendi beslemesi olan ve Sivas'ta iplerini elinde tuttuğu dinci gericiye karşı açtığı göstermelik mahkeme ile Alevi kitesine sahip çıkıyor görünerek bu süreci daha da hızlandırdı. Alevi emekçilerinin sorunlarını "kültürel" çerçevede ele alan ve devlet çizgisinde "sol" politika yaparak SHP kuyrukçuluğuna soyunan çevreler de bu sürecin gelişmesine katkılarını sundular.

Bu süreç bir yıl sonra öyle bir noktaya geldi ki, katliamın sonrasında öfkeli Alevi kitlelerin yanına bile yaklaşamayan suç ortağı SHP, Sivas'ta devlet güçlerinin koruması altında "katliamı protesto" oyunu oynayabilecek cüreti kendinde bulabildi. Bu arada katliamı Sivas'ta kitlesel bir gösteri ile protesto etmek isteyenler bizzat Pir Sultan Abdal Derneği'nin yönetimi içerisinden "provakasyona geliriz" mantığı ile engelleniyor, dahası üyelikten ihraç vb. ile tehdit ediliyordu.

İşte zaten devletin Sivas katliamını tertipleyerek Alevi kitlelere hakim kılmaya çalıştığı mantık tam da buydu: "Aşırı unsurların peşinden gitmeyin. Devletin çizgisinden dışarı çıkmayın. Yoksa provakasyona gelirsiniz!" Devlet ve DGM, katliamın birinci yıldönümünde Alevi kitlelerin yukarıdaki mantığa büyük ölçüde teslim alındıklarını gözlemledi. Böylece bir yıl önce zamansız ve acemice attığı ve sonra geri çektiği adımı yeniden atmak için sürecin kıvamına geldiğini tespit etti. Aziz Nesin ve Pir Sultan Abdal Derneği yöneticileri hakkında DGM'nin idamla yargılama talebini basına sızdırma zamanlaması esas olarak yukarıdaki mantığı pekiştirmek amacını güdüyor: "Devletin çizgisini aşarsanız, aşırıların peşinden giderseniz sizi korumam, diri diri yakılırsınız, sağ kurtulanları da ben idam ederim!" Bunun yanı sıra devlet son DGM mütaalasında Alevi kitlelere hangi "aşırı" eğilimlerden uzak durması gerektiği konusunda somut bir mesaj veriyor: Mütaalada, Aziz Nesin dinsizlik propagandası yaparak müslüman halkı tahrik etmekle suçlanıyor. Toplumda dinsizliğin komünistlikle bir görüldüğü gözönünde tutulursa DGM'nin Alevi kitesine hedef gösterdiği birinci kesimin devrimci hareket ve komünistler olduğu anlaşılır. Mütaalada Pir Sultan Abdal Derneği yöneticileri ise şehit olan PKK militanları için şenliklerde saygı duruşu düzenlemekle suçlanıyorlar. Demek ki hedef gösterilen ikinci kesim de Kürt ulusal devrimci hareketi'dir.

Aziz Nesin ve Pir Sultan Abdal Derneği yöneticileri ya hiç yargılanmadan ya da yargılanarak serbest bırakılacaklar ya da göstermelik cezalara mahkum edileceklerdir. İşin bu yönü devlet açısından talidir. Asıl önemli olan önce Alevi kitlelerine ve sonra da tüm sömürülen ezilen kesimlere bu vesileyle devletin vermek istediği gözdağıdır. DGM mütaalasının basına sızdırılmasının amacı budur. Bizzat devlet eliyle sızdırılmış olması daha yüksek bir ihtimaldir. Çünkü bu yoldan toplumun çeşitli kesimlerinin tepkisi, eğilimleri ölçülecek ve devlet bundan sonra politikasını hayata geçirirken, bu tepki ve eğilimleri göz önünde tutarak hareket edecektir.

Sosyal-demokrat "aydın"larımız kapitalizm ve şovenizme teslim olarak sömürücü ve sömürgeci devlet gerçeğine gözlerini kapattıkları için sermaye devletinin Sivas katliamına yönelik politikasını göremiyor, görmek istemiyorlardı. Bu yüzden olup bitenler onlara anlaşılmaz geliyordu. "Herşeyin sorumlusu Nusret Demiral'ın hezeyanları" olmalıydı. Oysa Demiral ve arkadaşları ne akıl ve ruh sağlıklarını kaybetmişler, ne de anlık bir hezeyana kapılmışlardı. Aksine, tutumları her zaman olduğu gibi son derece bilinçli, planlı, sistemli bir sınıf ve devlet politikasının uzantısıydı.

DGM savcılarının Aziz Nesin ve Pir Sultan Abdal Derneği yöneticileri hakkında, halkı laik devlete karşı tahrikten idam ile yargılanmaları talebinde bulunmaları, hem Sivas katliamını, hem DGM'yi gündemin bir kez daha ön sırasına çıkarttı.

DGM savcılarının bu talebi, Kürt milletvekillerinin idam talebi ile yargılanması karşısında sesi soluğu çıkmayan sosyal demokrat "aydın" ve sanatçı kesimlerde büyük tepkilere yol açtı. Bu tepkilerin genel bir özelliği ise Nusret Demiral'ın şahsına yönelmiş olmalarıydı. Aziz Nesin'in idam ile yargılanma talebini, kimisi "Kafayı Aziz Nesin ile bozan Nusret Demiral'ın keyfi tutumu" (İstanbul SHP

Özel Savaş Rejiminin Saldırı Odakları

ZİNDANLAR

Kapitalist düzen, içine girdiği bu kriz döneminde egemenliğini ancak terör ve şiddet yoluyla sağlayabilmektedir. Kürt halkına ve işçi sınıfına açmış olduğu topyekün savaş bu çözüme ve bunalımın dolaysız sonucuna dayanıyor. Türkiye'de, zindanların birer zulüm kaleleri olarak sürekli bir şekilde gündemde olması, yalnızca devletin öç alma geleneğinin bir uzantısı olmasından değil, fakat çok daha temelli olan sınıflar mücadelesinin en dolaysız ve en yoğunlaşmış bir biçimde zindanlara yansımalarından dolayıdır. Bundan dolayı zindanlar, dün olduğu gibi bu günde özel savaş rejiminin saldırı odakları olmaktadır.

12 Mart Cuntası döneminde başlatılan özel savaş taktikleri, 12 Eylül'ün terör rejimi döneminde doğrudan kontr-gerilla tarafından planlanarak uygulamaya sokulmuştur. Bu kapsamlı ve dizginsiz saldırılar ancak tutsakların yıllarca süren can bedeli direnişleri sonucu geriletebilmiştir. Bugün özel savaş politikası yoğunluk ve kapsam bakımından esas olarak Kürdistan zindanlarına yönelmektedir. Özgürlük hareketinin ulaştığı düzey, sömürgeci rejimin siyasal egemenliğini büyük ölçüde çözmüş, ancak tank ve top sayesinde ayakta durabilir hale getirmiştir. Özgürlük hareketinden aldığı her darbe karşısında daha da kudurganlaşan sömürgeci rejim, rehin tuttuğu tutsaklardan bunun intikamını almaktadır. Elbette düşman sadece intikam için saldırmıyor. Bununla birlikte bu saldırılarla ajanlaştırma ve

kontralaştırmayı da amaçlıyor. Saldırı biçimleriyle yurtsever tutsaklara itirafçılığı dayatan düşman, bu yolla psikolojik savaşta üstünlüğü ele geçirmeyi hesaplıyor. Ayrıca uygulamak istediği rehabilitasyon politikası özünde öncüsüzleştirme saldırısının bir parçasını oluşturuyor.

Sermaye devletinin, 600 yıllık Osmanlı Devleti'nden miras aldığı, tutsaklardan intikam alma ve onları rehin olarak tutma geleneği değişmez bir devlet politikasıdır. Burjuvazi bu geleneksel sınıf kinini temel olarak öncüye kasmaktadır. Amacı ezilen sınıfları öncüsüzleştirmektir. Bunu öncüye diz çöktürerek, onu ehlileştirerek gerçekleştirmeye çalışır. Dolayısıyla bu terör politikasının ilk ve temel hedefi, öncüyü düzenin açık bıraktığı tek yola, onursuz bir teslimiyete, yozlaşmış bir liberal platforma sürüklemektir. Ayrıca, bu amaca bağlı olarak öncüyü yığınlardan tecrit ederek, yığınlara gözdağı vermek ve onları sindirmek bu terör politikasının hedefleri arasında yer alır.

Zindanlar sınıflar mücadelesinin barometresidirler. Çelişki ve çatışmalar örtük değil açık ve dolaysızdır. Zindanlarda dengeleri belirleyen mücadelenin düzeyidir. Kuşkusuz bu olgu sınıf mücadelesinin düzeyi ile yakından ilişkilidir.

12 Eylül dönemi ve sonrası yaşanan deneyimler bu gerçeği yeterince

Tutsaklara yönelik şiddet esasta, rehabilitasyon politikasına elverişli bir ortam hazırlamak için gündeme getirilmektedir. Rehabilitasyon saldırısı, bugün zindanların temel sorunudur. Bu politika beraberinde tasfiyeciliği ortaya çıkarmaktadır. Düşmanın bu saldırısının boşa çıkartılması herşeyden önce yaşamın politikleştirilmesine ve devrimcileştirilmesine bağlıdır. Bu alanda alınan her mesafe rehabilitasyonun parçalanmasında bir adım olacaktır.

açıklığa kavuşturmuştur. Düşman 12 Eylül saldırısıyla önce toplumsal muhalefeti etkisizleştirme yolunu seçmiş ve bunda belli bir mesafe aldıktan sonra zindanlara yönelmiştir. Zindanlara yönelik saldırı böylelikle öncülerin yığınlardan tecrit edilmesinden sonra başlatılmıştır. Devrimci mücadele ve toplumsal muhalefetin, 12 Eylül saldırısına karşı çatışmadan yenilgiye uğraması, sonuçlarını kısa sürede Mamak ve Diyarbakır zindanlarında teslimiyetle ortaya koymuştur. Direniş örüldükten sonradır ki teslimiyet parçalanmıştır. Bugün özgürlük hareketinin, tarihsel değerdeki direniş başta olmak üzere, toplumsal hoşnutsuzluk ve öfkenin yükselmesi, zayıf da olsa devrimci çalışmanın etkisi sonuçlarını zindanlara yansıtılmaktadır. Zindanlarda her zaman ortak örülmüş direnişlerin belirleyici olduğu asla akıldan çıkarılmayacak bir gerçektir. "Direniş zafere, teslimiyet ihanete götürür." şiarı yaşanan deneyimlerin en yalın ifadesidir. Eğer düşmana her direnişin sonunda geri adım atırılıyorsa, bu tamamen ortaya konulan kararlı mücadelelerin sonucudur. Bu gerçek aynı zamanda özel savaş taktiklerinin boşa çıkarılmasının da esasını oluşturur.

Bu değerlendirmelerden çıkarılacak sonuçların başında, sınıf mücadelesinin sertleşeceği önümüzdeki dönemde, tüm tutsakların eşzamanlı ve eşgüdümlü bir mücadeleye hazırlanmaları gelmektedir. Ortak

en direnişlerin, kapsamlı saldırılar karşısında etkili olamayacağını deneyimler yeterince göstermiştir. Bu bakımdan, devletin bugün çeşitli cezaevlerine yönelik tutumunu, esasta kapsamlı bir saldırının hazırlıkları olarak da görmek gerekir. Ortak direnişlerin örülmesi savunma amacının ötesinde bir misyona sahiptir. Çünkü zindanlar aynı zamanda devrim cephesinin birer mevzisiydiler. Bu mevzi tahkim edilmeden tutsaklar devrim mücadelesinde yüklendikleri misyonu yerine getiremezler.

Tutsaklara yönelik şiddet esasta, rehabilitasyon politikasının uygulanmasını kolaylaştırmak, ona elverişli bir ortam hazırlamak için gündeme getirilmektedir. Rehabilitasyon saldırısı bugün zindanların temel sorunudur. Bu politika beraberinde tasfiyeciliği ortaya çıkarmaktadır. Düşmanın bu saldırısının boşa çıkarılması herşeyden önce yaşamın politikleştirilmesine ve devrimcileştirilmesine bağlıdır. Bu alanda alınan her mesafe tasfiyeciliğin (rehabilitasyon) parçalanmasında bir adım olacaktır. Politik yabancılaşmanın mevcut olduğu bir ortamda, zindanlara ilişkin yazılanlar bu gerçeği hesaba katmadıkça güzel sözler olmaktan öteye gitmeyecektir. Zindanlar değerlendirebilenler için gerçekte birer okuldurlar. Ne yazık ki çoğu zaman Türkiye'de mücadele okulu olmaktan çok, devrimden kaçış alanı olmuşlardır. Bu gerçeği yadsımak tasfiyeciliğin ve rehabilitasyon saldırısının tuzağına düşmek demektir.

Bugün devrimi ve mücadeleyi ciddiye alan her tutsak bu gerçek üzerinde düşünmek zorundadır. Sadece düşünmek değil, buna uygun çözümleri de üretmekle yükümlüdür. Tasfiyeciliğin yalnızca dışarıyı değil, içeriği de tahrir ettiği bilinmelidir.

Bu Günü Anlamak İçin:

İsçi Hareketi Tarihinden

İşçi hareketinin taşıdığı potansiyeli
kucaklayabilecek ve sosyalist devrim
mücadelesine kanalize edecek
bir önderlik yoktu.
Solun reformist kesimleri, böyle bir
bakıştan ve niyetten yoksundu.
Sınıf mücadelesindeki yükselişi
kargaşa ve provakasyon ortamı olarak
niteliyor, politikalarını demokrasinin
korunması ve geliştirilmesi
üzerine oturtuyorlardı.
Solun devrimci kanadı ise bu yükselişi
kucaklayıp ona önderlik edebilecek
birikim ve çaptan yoksundu.
Toplumsal tabanını ağırlıklı işçi sınıfı
dışından bulan bu kesim.
İşçi hareketinin iyiden iyiye ivme
kazandığı bir dönemde
kısmen de olsa sınıfa yöneldiler.
Ne var ki, bu yönelim, işçi hareketine
küçük devrimci sendikaların
alternatif gösterilmesi yüzünden
sınıf hareketini bölücü bir nitelik
taşıyordu.

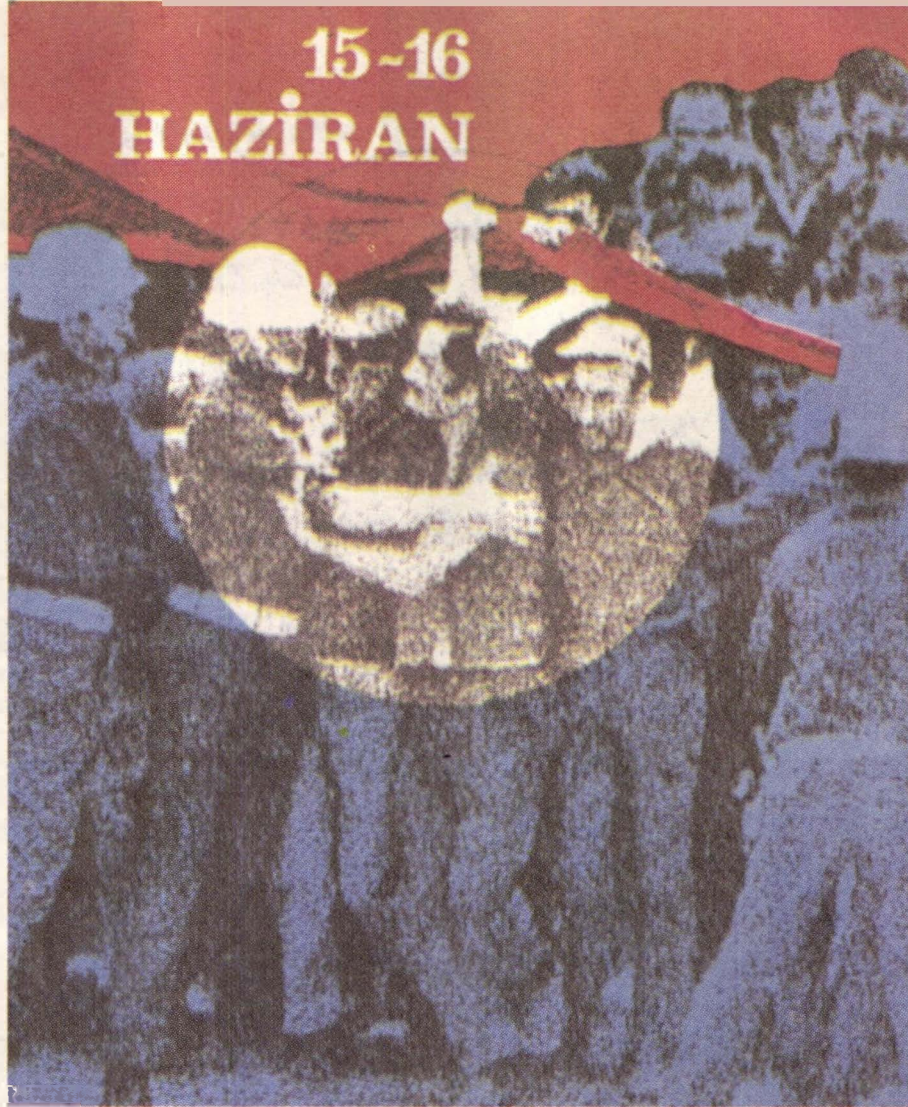
4.)1960-70 Dönemi ve DİSK'in Kuruluşu

ki emperyalist savaş arasındaki dönemde. Kapitalizm dünya çapında çok büyük bir kriz yaşamaktaydı. Dünya pazarı daralmış, metropollerin bağımlı ülkelerden aldıkları mallar azalırken, buralara yaptıkları ihracat da gerilemiştir.

Bu dönemde bağımlı ülkelerin devletleri, iş pazarının genişlemesi aracılığıyla sanayilere destek vermeye başladılar. Aynı zamanda bizzat devletin kendisi doğrudan yatırımlar yaparak, eskiden ithal edilen bazı temel malları içeride üretmeye başladı. Sonuç olarak bu yıllarda sınıflar daha hızla şekillenmeye ve sınıf çatışmaları daha da belirginleşmeye başladı. İki emperyalist savaş arasında ve İkinci Emperyalist Savaş'ı kapsayan yıllarda Türkiye'de de benzer bir süreç yaşandı.

İkinci Emperyalist Savaş'ın ardından, '50'li yıllarda, emperyalist ülkelerden sağlanan kaynaklara bağlı olarak Türkiye'de tarıma ve hafif sanayiye dayalı bir ekonomik model uygulandı. '50'li yılların ilk yarısı özellikle tarımsal alanda makinalaşmanın ve altyapı yatırımlarının yoğunlaştığı yıllar oldu. 1955 tarihini izleyen yıllarda ise tekeli burjuvazinin emperyalist tekellerle ortaklığı temelinde montajcı nitelikte bir hafif sanayiye yönelindi.

Bu sanayi, yatırım malları ve ara mallar bakımından emperyalizme bağımlıydı. Bu aynı zamanda dövize de bağımlılık demektir. Yeterli kaynak bulunamaması, bu bağımlı sanayinin durması anlamına gelecekti. Nitekim kaynak bunalımı kendini göstermeye başlayınca ekonomi de hızla kriz ortamına sürüklendi. 1958 yılında ilk kez büyük oranlı bir devalüasyon gerçekleştirildi. Ve ekonomik krizi 1960 askeri darbesi izledi. 1960 darbesi çok çeşitli etmenlerin sonucunda oluşmakla beraber, 27 Mayıs yönetiminin temel fonksiyonu, kaynakları tekeli burjuvazinin

arzusunu ve modern sanayinin ihtiyaçları doğrultusunda yönlendirmek oldu.

1960'ı izleyen yıllarda, ithal ikamecilik adı verilen iç pazara dayalı bir birikim modeli uygulandı. Sanayileşme teşvik edildi, ithalat yasakları ve yüksek gümrük duvarlarıyla burjuvazinin yüksek karlar elde etmesinin koşulları sağlanmaya çalışıldı. '60'lı yıllarda Türkiye'nin kapitalist ekonomisi önemli bir büyüme oranı yakaladı. Ta ki, '60'ların sonunda yeni bir bunalım kapıyı çalınca dek...

27 Mayıs anayasası işçi ve emekçiler açısından ileri sayılabilecek bazı hükümler taşıyordu. Ne var ki, bu hükümler 1963 tarihine kadar hayata geçmedi. 1961-63 döneminde bu hakların yasal güvenceye kavuşturulması talebiyle bir dizi işçi eylemi yaşandı. Bunlar arasında en bilinenleri Aralık 1961 tarihinde yaklaşık yüz bin kişinin katılımıyla gerçekleşen Saraçhane Mitingi ve 1963'te gerçekleşen Kavel Kablo direnişidir.

'60'lı yıllar sınıfın nicel ve nitel gelişimi açısından

'60'lı yıllar, işçi sınıfının sayıca kalabalıklaştığı, işçilerin yığınsal olarak bir arada çalıştığı fabrika ve işletme sayısının arttığı, henüz sınırlı da olsa ikinci kuşak işçiliğin sınıf içinde yaygınlaşmaya başladığı bir dönemdir.
Yine de sınıf içinde yarı-işçi/yarı-köylü önemli bir kesim mevcuttur. İşçi sınıfının büyük bir bölümü sınıf dayanışmasının ve bilincinin gelişimi açısından dezavantajlı sektörlerde toplanmaktadır.

son derece önemli gelişmelerin yaşandığı bir dönemdir. Bu yıllarda sınıf mücadelesi yaygınlaşmış, işçi hareketi ilk kez güçlü bir eğilim olarak bağımsız bir eylem çizgisine doğru ilerlemiş, sosyalizm toplumun gündemine etkin bir tarzda girebilmiştir.

60'lı yıllarda işçi sınıfının bileşimi:

'60'lı yıllarda işçi sınıfının safları sayısal olarak da kalabalıklaşmıştır. Ücretlilerin sayısı '60'lı yılların ikinci yarısında, faal nüfusun %21-23'ü arasında değişmektedir. Ücretlilerin yaklaşık üçte biri büyük ve küçük imalat sanayiinde çalışmaktadır. İş kollarına göre dağılımları ise ağırlıklı olarak maden, inşaat, ticaret, ulaşım ve hafif sanayi tipi üretimdir. İşçi sınıfı özellikle İstanbul, İzmir, Ankara, Zonguldak ve Bursa gibi geleneksel sanayi şehirlerinde toplanmıştır. On ve daha fazla işçi çalıştıran iş yeri sayısı 1952-62 arasında on kat artmış bulunmaktadır.

Yüzden daha fazla işçi çalıştıran işletme sayısı da hayli artmıştır. Bin ve daha fazla işçi çalıştıran küçümsenmeyecek sayıda işletme de mevcuttur. Büyük sanayi ise daha çok İstanbul'da söz konusudur.

Özel işletmelerde çalışan işçi sayısı, devlet sektöründe çalışan işçilere göre çok daha fazla olmasına karşın, bunlar ağırlıklı küçük işletmelerdi. Büyük ve stratejik işletmeler daha çok devlet işletmeleriydi. Dolayısıyla işçilerin yığınsal olarak bir arada çalıştığı işletmeler çoğunlukla bu devlet işletmeleri olmaktadır.

'60'lı yıllarda işçi sınıfı içerisinde, sayıları henüz az olmakla birlikte, büyük işletmelerde çalışan ikinci kuşak işçilerden meydana gelen bir proleter çekirdek oluşmuştu. '60'lı yıllarda işçi sınıfının saflarının kalabalıklaşması, geniş bir yeni işçi kuşağının endüstriyel üretime katılması sınıfın saflarının dağılmış olan köylüler, kır ve şehrin yarı-proleter unsurlarıyla doldurulması anlamına gelmekteydi.

Yine bu dönemde sınıfın saflarına katılan köylüler açısından da ortak özellik, bunların kırdaki küçük toprakları ile ilişkilerinin devam ediyor oluşuydu. Bu işçiler yılda üç ya da daha fazla ay için tarlada çalışmak üzere kırlara geri dönerlerdi. Bu türden yarı-köylü işçilerin ağırlıklı çalıştığı işkolları ise inşaat, tütün, gıda ve çeşitli türden madenlerdi. Zonguldak'ta bugün dahi süregelen münavebe sistemi bu tip bir işçileşmenin canlı örneği olmaktadır. Yukarıdaki iş kollarının o

ti

Kesitler-2

DİSK işçi hareketindeki bağımsızlaşma eğiliminin ürünüydü.

Devlet sendikacılığına karşı bir tepkiyi ifade ediyordu. Bu, kuşkusuz bu kadarıyla da, işçi hareketinin daha ileri bir düzeye ulaşması anlamına gelmekteydi.

Fakat aynı zamanda DİSK sınıfın bağımsız siyasal sınıf çıkarlarını eksen alan bir örgütlenme değildi. Dolayısıyla, ilerleyen sınıf mücadelesinin önünde giderek bir engele dönüşecekti.

DİSK, Türk-İş'in geleneksel politikasına, hükümetteki burjuva partilerle "iyi geçinme" anlayışına, ABD sendikacılığı ile içiçeliğe karşı,

burjuva partilerden ve "yabancı ülkelerden" bağımsız bir sendikal anlayışı

savunuyor, geleneksel burjuva partilere karşı TİP'e daha yakın bir

pozisyonda duruyordu. Kaldı ki, TİP'in DİSK'in oluşumunda özel bir rolü vardı.

dönem işçi sınıfının istihdamında ağırlıklı bir yer teşkil ettiği de düşünülürse, bu tip yarı-köylü özelliğe sahip unsurların işçi sınıfının küçümenecek bir bölümünü oluşturdukları söylenebilir. Ki, Rosaliyev'in aktardığı bir rakama göre, bu dönem şehirde çalışan işçilerin %40'ı genellikle yılın küçük bir döneminde işçilik yapmaktadır. (*Türkiye'de Kapitalistleşme ve Sınıf Kavgarları* A. Snurov, R. Rosaliyev, And yay. S. 206)

'60'lı yıllarda sınıf mücadelesi açısından son derece anlamlı bir diğer gelişme kıy ve şehir yarı-proleterlerinin sayıca kalabalıklaşmasıdır. C.Talas, daha henüz 1961 yılında tarımdaki faal nüfusun %10'unun devamlı ya da geçici işçi haline gelmiş bulunduğunu yazmaktadır. (C. Talas, *İçtimai İktisat*, Ankara 1961 Sf. 85 ve 87'den aktaran Rosaliyev S. 202) 1960'lı yılların ortalarına doğru şehrin varoşlarını dolduran yarı-proleter kesimlerin sayısında **adeta bir patlama** yaşanacaktır.

Kıscacası '60'lı yıllar, işçi sınıfının sayıca kalabalıklaştığı, işçilerin yığımsal olarak bir arada çalıştığı fabrika ve işletme sayısının fazlaştığı, henüz sınırlı da olsa ikinci kuşak işçiliğin sınıf içinde yaygınlaşmaya başladığı bir dönemdir. Ne var ki, yine de sınıf içinde yarı-işçi/yarı-köylü önemli bir kesim mevcuttur. İşçi sınıfının büyük bir bölümü inşaat, ticaret, ulaşım ve küçük zanaat tipi üretim gibi sınıf dayanışmasının ve bilincinin gelişimi açısından dezavantajlı sektörlerde toplanmaktadır. Yine buna bağlı olarak işçi sınıfının önemli bir bölümü dağınık ve küçük işletmelerde çalışmaktadır. Bu dönem işçi hareketlerini anlamak açısından belirtilmesi gereken bir başka özellik, büyük özel kapitalist işletmelerde bir artış olmasına karşın, büyük işletmelerin hala önemli ölçüde devlet işletmeleri olmasıdır.

'60'lı yıllarda işçi eylemleri:

Başlarken belirttiğimiz gibi bu dönemin ilk işçi eylemleri 1961-63 arasında yaşanmıştır. Bu eylemleri 1961-63 eylemleri şeklinde tanımlamayı gerekli kılan ana özellik, esas amaç olarak anayasada tanımlanan haklar doğrultusunda yasal değişiklikleri hedeflemesidir. Grev hakkının elde edilmesi, anayasanın uygulanması bu eylemlerin ana talebidir. Ayrıca bu dönem eylemlerinde 27 Mayıs'ın estirdiği rüzgarların da harekete geçirdiği bir anti-empyralist karakter söz konusudur. 27 Mayısçıların demagojik de olsa DP'yi "ülkeyi dış güçlere satmak"la suçlayan bir propaganda temasını sık sık işlemesi, Kemalizm'in "milli kurtuluşçuluğu"ndan dem vurması, özellikle yabancı

sermayeye ait işletmelerdeki işçilerin eylemlerinde yankısını bulmuştur. Bu dönemde askeri inşaatlarda, ATAS'ta, Morrison-Knudsen Company'de, Good-year'de yapılan bir dizi eylemin ana motifi "ülkeyi sömüren yabancı sermaye tahakkümüne" karşıtıydı. 1963 yılında, 274 ve 275 sayılı yasaların çıkarılmasıyla işçiler grev hakkını elde etmiş oldular. Bu hakkın elde edilmesinin ardından işçi eylemlerinin yoğunluğu artarak sürdü. 1964'ü izleyen yıllarda özellikle de özel kapitalist işletmelerde, geçmişe göre hayli sert sayılabilecek işçi eylemleri yaşandı. Bu durum 1967 ve izleyen yıllarda çok daha büyük bir ivme kazanacaktı. Bu dönemin en önemli işçi eylemleri arasında Kavel (1963), Berec (1964), Zonguldak (1965) ve Paşabahçe (1966) sayılabilir.

Çalışma koşullarının düzeltilmesi, işten atılan işçilerin geri alınması talebiyle başlayan ve beş hafta süren Kavel Kablo direnişinde polislerle işçiler arasında çatışma çıkmış ve on işçi yaralanmıştır. Direniş hem Kavel işçilerinin kararlılığı, hem de direnişe sınıf içinden verilen destek nedeniyle,

başarıyla sonuçlanmıştır.

1964'te gerçekleşen Berec Transistörlü Radyo ve Pil Fabrikası'ndaki direniş bir buçuk ay sürmüş ve bu direnişte de işçilerle polis arasında sert çatışmalar yaşanmıştır. Berec grevi işçilerin zaferi ile sonuçlandı ve işverenler ücret artırımına gitmek zorunda kaldılar.

1965 Zonguldak direnişi ise bu dönemin gerek kitleselliği, gerek sertliği açısından en önemli eylemidir. Zonguldak direnişi ocaklardaki çalışma koşullarının düzeltilmesi, çalışma saatlerinin kısaltılması (ki o dönemde işçiler 8 yerine 11-16 saat çalışmaya zorlanmaktaydılar) ve işletmenin yükselen karından işçilere pay verilmesi talepleriyle başladı. Direniş hızla bütün bölgeye yayıldı ve 60 bin işçinin çalıştığı Zonguldak'ta bir bölgesel genel grev havası esmeye başladı. Eylemin kazandığı boyuttan ürken devlet, Zonguldak'ı kuşatma altına aldı. Dışarıdan asker ve polis yığıldı. İşçiler kuşatmaya rağmen direnmekte kararlılık gösterdiler. Sonuçta işçilerle devlet güçleri arasında çatışma çıktı. İki işçi öldürüldü, on işçi yaralandı. Direniş başarısızlıkla sonuçlandı ama işçi sınıfı bu eylemden çok şey öğrendi.

Bu hareketlilik daha sonraki yıllarda da sürdü. Örneğin 1966'da Kula Mensucat'ta benzer özelliklere sahip bir direniş yaşandı. Ama aynı yılın başlarında gerçekleşen ve 85 gün süren Paşabahçe grevi, bu dönem işçi hareketinde ayrı bir önem taşır. Zira Paşabahçe grevi, devlet sendikacılığına tepkinin somutlandığı, simgeleştiği bir eylem olmuştur. İşçi sınıfı hareketi, yukarıda bazı kesitlerini verdiğimiz bir mücadele sürecine girmiş, bu mücadele süreci, sınıfın hiç olmazsa belirli bir kesiminde mevcut burjuva kurumlarını aşan bir eylem düzeyi olarak yansımaları bulmuştu. Bu eylem ve bilinç düzeyi açık ya da örtülü biçimde Türk-İş'te simgeleşen devlet sendikacılığı anlayışına bir tepkiye dönüştü. Paşabahçe eylemi ve bu eylem sırasında Türk-İş bürokratlarının açık ihanetçi tutumu, sınıf içindeki birikimin ayrı bir sendikal yapı olarak örgütlenmesi için bir vesile oldu. Böylece 1966'da Paşabahçe eyleminin ardından açık biçimler kazanan bu süreç 1967'de DİSK'in kurulmasıyla sonuçlandı.

DİSK işçi hareketindeki bağımsızlaşma eğiliminin ürünüydü. Devlet sendikacılığına karşı bir tepkiyi ifade ediyordu. Bu, kuşkusuz bu kadarıyla da, işçi hareketinin daha ileri bir düzeye ulaşması anlamına gelmekteydi. Fakat aynı zamanda DİSK bağımsız siyasal sınıf çıkarlarını eksen alan bir örgütlenme değildi. Dolayısıyla ilerleyen sınıf mücadelesinin önünde giderek bir engele dönüşecekti. DİSK, Türk-İş'in geleneksel politikasına, hükümetteki burjuva partilerle "iyi geçinme" anlayışına, ABD sendikacılığı ile içiçeliğe karşı, burjuva partilerden ve "yabancı ülkelerden" bağımsız bir sendikal anlayışı savunuyor, geleneksel burjuva partilere karşı TİP'e daha yakın bir pozisyonda duruyordu. Kaldı ki, TİP'in DİSK'in

DGM'LERE KARŞI MÜCADELE: Önemli politik işçi eylemlerinden biri...

oluşumunda özel bir rolü vardı.

DİSK, ideolojik planda Kemalizm'in, modern revizyonist tezlerin bir sentezi üzerine oturuyordu. TİP'in çizgisi büyük ölçüde DİSK'te yansısını bulmuştu. Kemalizm'e ve 27 Mayıs anayasasına bağlılık, kapitalist olmayan yoldan kalkınma anlayışı, bağımsızlık, planlı ekonomi, sosyal adalet, demokratik yoldan işçilerin siyasete katılması ve iktidar olabilmeye, toprak reformu, sendikaların bu çerçevede içerisinde siyaset yapabilmeye vb... Bunlar DİSK'in "devrimci" ve "sosyalist" çizgisinin özünü oluşturmaktaydı. DİSK'in ana tüzüğünün üçüncü maddesi "devrimci" yaklaşımını özetlemekteydi. "DİSK işçi sınıfının ekonomik, siyasal ve kültürel bakımdan kalkınması ve yücelmesi için öncelikle Türkiye'nin her bakımdan tam bağımsız olmasını, hızlı bir kalkınma yoluna gidilmesini zorunlu görür. Bundan ötürü de Türk işçi hareketinin anayasada öngörülen köklü dönüşümlerin gerçekleşmesini sağlayacak bir devrimci öze kavuşmasını şart sayar." (DİSK'in Kuruluş Bildirgesi ve Anatazlığı. Daha geniş bilgi için, bkz; Türkiye'de Sendikacılık, Anıl Çeçen, Özgür İnsan yayınları 1973 sf.104-127)

Görüldüğü gibi DİSK, bakış açısı itibarıyla burjuva sosyalizminin sınırları içerisinde kalan bir sendikal anlayışın temsilcisidir. İşçi sınıfının önüne 27 Mayıs anayasasının tam uygulanmasının sağlanmasını, bağımsızlığı, kalkınmayı ve bu ekseninde, kapitalist olmayan ama parlamenter ve demokratik bir yoldan sosyalizme geçmeyi amaç olarak yerleştirmektedir.

DİSK'in kuruluşunu izleyen 1967'den sonra, özellikle 1968-70 döneminde, işçi sınıfı bir dizi önemli eylem ve direnişe imzasını atacaktı. İşçi hareketi 1968 ve '70 döneminde nispeten daha politik bir karakter kazanacaktır.

İlk kez Derby direnişinde gerçekleşen fabrika işgali, 1968-70 döneminde işçi sınıfının önemli eylem biçimlerinden biri durumuna gelecektir. Kendiliğinden nitelikte militan eylemlerin yükseldiği 1968-70 dönemi işçi hareketinin en üst ve en son durağı ise bölgesel bir genel grev niteliği gösteren 15-16 Haziran eylemleridir.

1968-70 işçi eylemlerinin ardında çok çeşitli talepler bulunmakla birlikte, bu eylemlerin en ayırtıcı özelliklerinden birisi, işçilerin sendika değiştirerek DİSK'e geçmek istemeleri ya da devletin ve sermayenin DİSK'i etkisizleştirme, işçileri DİSK'ten ayrılmaya zorlama doğrultusundaki baskılarına karşı DİSK'i savunmalarıdır. Nitekim İstanbul ve İzmit bölgesini kapsayan bir bölgesel genel greve dönüşen, çıkan çatışma sonucu devlet güçlerince üç işçinin katledildiği 15-16 Haziran direnişi de, DİSK'e yönelik baskılara karşı gerçekleştirilmiştir.

***

1960-70 dönemi, işçi sınıfının bir sınıf olarak mücadele sahnesine ilk kez etkili bir tarzda girdiği, girebildiği bir dönemdir. Burada işçi sınıfının sayısal artışı, sınıf içinde proleterleşme düzeyi yüksek bir çekirdeğin oluşmuş bulunması, geçmiş süreçlerin birikimleri, başta sendikal planda olmak üzere, örgütlenme düzeyinin yükselişi vb. başlıca önemli etkenlerdir.

Bu dönemde sınıf mücadelesi yer yer sert-militan biçimlere de bürünerek sürekli bir yükseliş eğrisi göstermiştir. 1968-70 yıllarında bu yükseliş doruğuna ulaşmıştır. 1964'te 6.600 olan grevci sayısı 1966'da 10.400'e, 1969'da ise 123.190'a ulaş-

Bu dönemde, sınıf mücadelesinin tüm sınıfı kucaklayan bir boyut kazandığı söylenemez.

Eylemler, hakların nispeten çok daha zor alındığı, ücret ve çalışma koşullarının çok daha kötü olduğu özel işletmelerde yoğunlaşmıştır.

Devlet işletmelerinde çalışan işçiler ise, genellikle eylem sürecinin dışında kalmışlardır.

Nitekim DİSK ağırlıklı özel kapitalist işletmelerde güç olabilirken, kapitalist devlet işletmelerinde ise Türk-İş'in egemenliği sürmüştür.

mıştır. Sınıf bu mücadele içerisinde nasıl bir güce sahip olduğunu gösterebilmiş ve çok daha önemlisi kendi gücünün farkına varmaya başlamıştır. Sınıf mücadelesi pratiği sınıfa, hem kendisi hem de diğer sınıflar ve devlet hakkında küçümsenmeyecek bir eğitim sağlamıştır. İşçi sınıfı içinde ayrı bir sınıf olma bilinci ilk kez bu dönemde kitlesel bir bilinç durumuna dönüşmeye başlamıştır.

Ne var ki, bu dönemde sınıf mücadelesinin tüm sınıfı kucaklayan, aynı derecede etkileyen ve dönüştüren bir boyut kazandığını söylemek mümkün değildir. Eylemler dönem boyunca hakların nispeten çok daha zor alındığı, ücret ve çalışma koşullarının çok daha kötü olduğu özel kapitalist işletmelerde yoğunlaşmıştır. Kapitalist devlet işletmelerinde çalışan işçiler ise, 1965 Zonguldak eylemi ve '68-'70 dönemindeki kısmi canlanma bir yana bırakılırsa, genellikle eylem sürecinin dışında kalmışlardır. Nitekim sınıf içindeki bu eşitsiz gelişim kendini DİSK-Türk-İş rekabetinde de göstermiştir. DİSK ağırlıklı özel kapitalist işletmelerde bir güç olabilirken, kapitalist devlet işletmelerinde ise Türk-İş'in egemenliği sürmüştür.

Kapitalist devlet işletmelerinde sınıf mücadelesinin çok daha zayıf olmasının bir kaç önemli nedeni vardır. İş pazara dayalı ithal ikameci birikim modelinin mantığına ve imkanlarına bağlı olarak, iş pazarı canlandırmak amacıyla devlet ücret talepleri karşısında daha esnek davranabilmiştir. Sermaye birikimi zayıf ve rekabet içindeki özel kapitalist işletmeler ise bu konuda çok daha katı bir tutum içerisindeydiler. Kapitalist devlet aynı zamanda kendi denetiminde ki Türk-İş'in varlığı nedeniyle kamu işletmelerinin sendikal örgütlenmeleri karşısında çoğu zaman sert bir tutum almamıştır. İşçilerin Türk-İş'te örgütlenmesini, sınıfı disipline etmenin ve işçi hareketini denetim altında tutmanın bir aracı olarak görmüştür. Ve üçüncü olarak, kamu işletmelerindeki istihdam politikasının bir sonucu olarak, bu işletmelerde sürekli hükümet partisi yandaşı olanlar (ya da öyle gözükmek zorunda olanlar) çalıştırılmıştır. Bu etkenler kapitalist devlet işletmelerinde çalışan işçilerin sınıf mücadelesinin büyük ölçüde dışında kalmaları ve sınıf bilinci planında geri bir konumda olmaları gibi bir sonucu doğurmuş, beslemiştir. Bu

dönemde bir bütün olarak işçi sınıfının yaşam ve çalışma koşullarında iyileşmeler olmuştur. Bu iyileşmeler özel kapitalist işletmelerde çalışan işçilerin mücadelesi ile elde edilirken, kapitalist devlet işletmelerinde ise büyük ölçüde Türk-İş'in hükümet partisi ile "iyi diyalogu" sayesinde gerçekleşmiş ya da öyle gözüküştür. Bu durum, krizin arttığı dönemlerde değişmeye başlamış, kamu kesiminde çalışan işçiler de yer yer sınıf mücadelesine aktif olarak katılmışlardır. Ne var ki, bu süreç çok gelişmeden 1971'de bir askeri darbeyle son bulmuştur.

Bu tablo da açık bir biçimde göstermektedir ki, 1960'lı yıllarda işçi sınıfı, nicel ve nitel planda önemli bir gelişme yaşamıştır. Ne var ki, bu nitel gelişme sınıfın bütününde eşit bir biçimde yaşanmadığı gibi, bunu en ileri düzeyde yaşayan işçilerde de, komünist bir siyasal önderlikten yoksunlukla doğrudan bağıntılı olarak, burjuva düzenden tümüyle kopuş doğrultusunda bir sonuç doğuramamıştır. Kapitalist devlet işletmelerinde çalışan işçiler ağırlıklı yukarıda sayılan etmenlere bağlı olarak, burjuva partilerle bağlarını korumakta, devlet sendikacılığının denetimi altında bulunmaktadır. İşçi sınıfının DİSK'te örgütlü olan özel kapitalist işletmelerde çalışan kesimi ise, burjuva partilerden ve devlet sendikacılığında bir kopuş süreci yaşamıştır. Ama bu kopuş, kendiliğinden haliyle, devletçi, kalkınmacı, 27 Mayıs anayasasına sahip çıkan vb. bir karmaşıklık ve çarpıklık içermektedir. Kuşkusuz kopuş eğilimini yansıtan bu sürece daha bilinçli bir ifade kazandıracak olan, komünist bir siyasal örgütlülüktü. Bu tür bir örgütlenme ve önderliğin olmadığı '60'lı yıllarda, reformist ve devrimci kanatlarıyla sol hareketin işçi sınıfına taşıdığı "bilinç" ise, temelde demokrasi, bağımsızlık, kalkınmacı bir burjuva-küçük burjuva demokratik "bilinç" oldu.

Reformist ve darbeci kanatlarıyla '60 solunun programatik çerçevesi esasen ortaktır; 27 Mayısçılık, Kemalizm, anti-emperyalizm ve anti feodalizm ekseninde kalkınmacı bir çizgi. Fark bunun hangi yol ve yöntemle gerçekleştirileceği sorunundadır. TİP bunları, 27 Mayıs anayasasının sağladığı imkanlardan yararlanarak, işçi sınıfı ve emekçilerin desteğiyle parlamenter yoldan gerçekleştirmeyi savunurken, MDD bu aynı amaçlara alt sınıfların devrimci eylemi ve ordudaki anti emperyalist güçlerin "tayin edici vuruşu"yla ulaşılacağını savunuyordu. Dolayısıyla MDD'nin uzunca bir süre işçi sınıfıyla pek bir ilgisi olmadığı, olduğu kadarıyla da işçi sınıfına taşıdığı "bilinç" yukarıda belirtilen çarpık söylemlerden öteye gitmedi. TİP ise '60 solunun işçi sınıfıyla, sendikacılar aracılığıyla da olsa, en yakın teması sahip örgütlenmesidir. TİP'in programatik çizgisini; işçi sınıfına ulaştırdığı sosyalist bilincin ne anlama geldiğini DİSK'in hedeflerini açıklarken, aslında büyük ölçüde özetlemiş olduk.

1960 solunun, işçi sınıfına devrimci bir politizasyon taşıyabilmek açısından da hemen hiçbir fonksiyonu olmadı. TİP zaten politik bir bakış açısından yoksun reformist bir örgütlenmeydi. MDD ise darbeci özelliğine rağmen, alt sınıfların devrimci eğilimleriyle bağlantılı olduğu ölçüde sınırlı bir devrimci potansiyeli temsil ediyordu. Ama bu kadarını bile sınıfa ulaştırdığı söylenemez.

1971 devrimciliğinin işçi sınıfına devrimci politizasyonu taşımak açısından sınırlı bir katkısı oldu. Bu katkı sınırlıydı, çünkü '71 devrimciliğinin bu etkisi hem kısa süreli bir etki olabildi, hem de '71 devrim-

Türkiye işçi sınıfı 1965 Zonguldak direnişinde iki neferini devletin kurşunlarıyla yitirdi: Satılmış TEPE ve Mehmet ÇAVDAR

Fotoğraf: Fikret OTYAM

cilerinin sınıf hareketliliğine fazla bir ilgileri söz konusu değildi. '60 solundan devrimci bir kopuşu simgeleyen '71 devrimciliği açısından işçi sınıfı yalnızca halkın sıradan bir ögesi olarak önem taşıyordu. Bunlar arasında, THKO "üretimde bulunan proletaryanın savaşıma müsait olmaması" gerekçesiyle, "üretim dışı proletaryayı" (kır yoksulları ve küçük üreticilik) temel almaktaydı. THKP-C, "işçi sınıfının nicel ve nitel açıdan zayıf olması" ve "kırdan emperyalizmin denetiminin zayıf olması" gerekçesiyle "temel gücü köylüler" ve "temel savaşım alanı kırlar" olan bir devrim stratejisi öngörüyordu. TKP-ML ise, Türkiye'nin önündeki devrimin temel sorununun toprak sorunu olduğunu ve bu nedenle köylülük tabanına dayalı halk savaşı stratejisi izlemenin zorunlu olduğunu savunmaktaydı. Görüldüğü gibi işçi sınıfı '60'lı yıllarda bir dizi önemli mücadele sürecinden geçerek, sınıf olma bilinci doğrultusunda önemli kazanımlar elde ederken, işçi sınıfı mücadelesine devrimci sosyalist bilinci taşıyacak herhangi bir düzen dışı akım mevcut değildir. Bu süreçte işçi sınıfı ile ilgili görünen tek akım, reformist-parlamentarist bir işçi politikası savunan TİP'tir. Devrimci akımlar ise küçük burjuva demokratik bir hatta sahip oldukları gibi, aynı zamanda bu dönemde işçi sınıfına hemen hiçbir pratik ilgi göstermemektedirler.

***

'60'lı yılların sonuna doğru kapitalist ekonomik kriz yeniden derinleşecekti. Artan sosyal muhalefet, bir kez daha karşılaşılan döviz kıtlığı, büyüme hızındaki ani ve sarsıcı düşüş, 1971'de devlet partisi ordunun yeni bir darbesini gündeme getirecekti.

1971 Faşist Darbesi işçi haklarını tırpanladı, reel ücretlerde belli bir düşüş yaşandı, kırsal kesime verilen sübvansiyonlar azaltıldı, tekeli burjuvazinin istekleri doğrultusunda devlet yapısında düzenlemeler yapıldı. Fakat tüm bunlara karşı 1971 Faşist darbesi sermayenin derinleşen bunalımına uzun vadede bir çözüm üretmedi. Yalnızca kısa süreli bir erteleme gerçekleştirmiş oldu. 1974'te toplumsal muhalefet yeniden canlanacak, işçi sınıfı mücadele alanlarına çıkacak ve '77'de kriz yeniden kapıyı çalacaktı.

6.)1970-80 dönemi:

Toplumsal Muhalefetin Gelişimine İşçi Hareketi

12 Mart Faşist darbesi devrimci önderleri katletmiş, yüzlerce devrimciyi cezaevlerine doldurmuş, ilerici aydın ve sendikacılara her türlü baskıyı uygulamış ve tüm bu uygulamalarıyla toplumsal muhalefeti kısa bir süre için de olsa susturabilmişti. Ama kısa bir süre için...

Tarihin saati 1974'ü gösterdiğinde, toplumsal muhalefet bu kez çok daha güçlü ve çok daha yaygın bir biçimde ülkeyi kaplayacaktı. İşçi eylemleriyle başlayan hareketlilik kısa sürede tüm emekçi katmanları, yarı-proleter kitleleri kucaklayan bir toplumsal muhalefet haline dönüşecekti.

Gelişen toplumsal muhalefet iki rengi içiçe taşıyordu; biri Ecevit mavisi, diğeri '71 devrimcilerinin kızılı. '70'li yıllara CHP, daha farklı bir görünümle çıkıyordu. Tekeli sermayenin devlet üzerinde artan hegemonyasından rahatsız olan orta sınıflar, bu dönemde Ecevit şahsında "sola" açılıyorlardı. CHP, "Emek En Yüce Değerdir!", "Sömürüye Son!", "Toprak İşlenin, Su Kullanın!" vb. sloganları eşliğinde halkçı bir propaganda çizgisi izliyordu. Bu çizgisiyle de '60'larda 27 Mayıs'ın estirdiği rüzgarın benzerini '70'lerde bir başka biçimde estiriyor ve hoşnut-

1970-80 dönemi sınıf mücadelesinin keskinleştiği, sosyalizm fikrinin yığınlar arasında güç kazandığı bir süreç olarak yaşandı. Bu dönemde işçiler, şehrin ve kırsal yarı-proleter ve küçük burjuva unsurları devrimci bir politizasyon yaşadılar. Şehrin aydın küçük burjuva kesimlerinin sosyalizme eğilimleri arttı.

Devrimci fikirler polis teşkilatı ve ordu içerisinde de yayıldı.

1978'li yıllarda, kapitalist devlet işletmelerinde çalışan işçiler de mücadeleye giderek daha kitlesel biçimde katılmaya başladılar.

suzlukları artmış kitleler üzerinde etkili oluyordu

Bir bütün olarak sol hareket '70'li yıllara güç ve prestij sahibi olarak girmiştir. Bu dönemin başlarında gerek reformist kanat, gerekse devrimci akımlar, ilk başlarda, örgütlenmekte zorluk çekecek kadar kitlesellik kazandılar.

'70-'80 döneminde, başını yine özel sektör işçilerinin çektiği bir dizi işçi eylemi yaşandı. Ekonomik krizin derinleşmesi ve siyasal krizin sık sık hükümet değişikliklerini zorunlu kılması nedeniyle, kitlesel işten atılmaların yoğunlaşmasına bağlı olarak, kamu sektöründe çalışan işçiler de '70'li yılların ikinci yarısından itibaren hareketlenmeye başladılar. '70'li yıllar aynı zamanda işçi eylemlerinin politik bir karakter kazanmaya başladığı yıllar oldu. Bu yıllarda yeniden kullanmaya başlanan ve her biri sosyalizm şiarlarının yükseldiği kitle gösterilerine dönüşen 1 Mayıs'lar, DGM'lere karşı yürütülen mücadele, İTÜ'de faşistlerce öldürülen devrimci öğrencilere sahip çıkmak amacıyla gerçekleştirilen faşizme ihtar eylemleri, DİSK'te örgütlü işçiler tarafından gerçekleştirilen önemli politik işçi eylemleriydi.

Aynı dönemde döneminde işçi hareketi daha militan bir karakter de kazanmaya başladı. Dönem boyunca ve özellikle de 1978 sonrası, pek çok kez işçi eylemlerinde devlet güçleriyle çatışmalar yaşandı. Fabrika işgalleri 1978 sonrası işçi hareketinin en tipik eylem biçimleri arasındaydı. TARİŞ direnişi ise bu eylemlilik sürecinin en son, en büyük ve en etkili halkası oldu.

1978'li yıllara kadar işçi eylemlerinin önüne açık bir engel olarak dikilmeyen DİSK, işçi hareketindeki militanlaşma ve düzen dışılaşma eğilimine paralel olarak, 1978-80 döneminde açık bir grev kırıcı rol oynadı. "Kendiliğindenci eylemlere hayır" gerici şiarı altında kendi inisiyatifi aşmaya başlayan eylemlere karşı düşmanca bir tavır sergiledi. DİSK içindeki devrimci odakları dağıtma çabasına yöneldi vb.

TARİŞ direnişi, yalnızca bu dönem militan işçi

sonunda yenildiler.

1970-80 dönemi sınıf mücadelesinin keskinleştiği, sosyalizm fikrinin yığınlar arasında güç kazandığı bir süreç olarak yaşandı. Bu dönemde işçiler, şehrin ve kırsal yarı-proleter ve küçük burjuva unsurları devrimci bir politizasyon yaşadılar. Şehrin aydın küçük burjuva kesimlerinin sosyalizme eğilimleri arttı. Devrimci fikirler polis ve ordu içerisinde de yayıldı. Polis teşkilatı Pol-Der'li ve Pol-Bir'li polisler olarak bölündü. 1978'li yıllarda, kapitalist devlet işletmelerinde çalışan işçiler de mücadeleye giderek daha kitlesel biçimde katılmaya başladılar.

Ne var ki eksik olan bir şey vardı; bu potansiyeli kucaklayabilecek ve sosyalist devrim mücadelesine kanalize edecek bir önderlik. Solun reformist kesimleri, zaten böyle bir bakıştan ve niyetten yoksundu. Reformist sol, sınıf mücadelesindeki bu yükselişi kargaşa ve provokasyon ortamı olarak niteliyordu. Onlar politikalarını devrim üzerine değil, demokrasinin korunması ve geliştirilmesi üzerine oturtmuşlardı. Bu amaçla da, tüm bu gelişmeler yaşanırken bütün dikkatlerini, "bujuvazinin anti emperyalist ve anti faşist özellikler gösteren ve sola açılan ulusal kesimleriyle" bir ulusal demokratik cephe oluşturulması sorununa vakfetmişlerdi.

Solun devrimci kanadı ise hem böyle bir perspektiften, hem de bu potansiyeli kucaklayıp ona önderlik edebilecek birikim ve çaptan yoksundu. Toplumsal tabanlarını ağırlıklı şehrin ve kırsal yarı-proleter unsurlarından, modern küçük burjuvaziden ve öğrencilerden bulan bu akımlar, uzun süre işçi sınıfına ciddi bir ilgi bile duymamışlardı. Ancak, 1978'den sonra, işçi hareketinin iyiden iyiye ivme kazandığı bir dönemde, kısmen de olsa sınıfa yöneldiler. Ne var ki, bu yönelim işçi hareketine küçük devrimci sendikaların alternatif gösterilmesi yüzünden sınıf hareketini bölücü bir özellik taşıyordu. Diğer taraftan bu politika sınıf içinde ciddi hiç bir karşılık bulamadı.

***

Kapitalist ekonominin bunalımı 1977 ve izleyen yıllarda giderek derinleşti.

"Bozulan ödemeler dengesi, yüzlü rakamlarla ifade edilmeye başlayan enflasyon, artan işsizlik, yükselen işçi hareketi ve toplumsal muhalefet, karların düşmesi, ülkeye bir iç savaş görüntüsünün hakim olması, yeni yatırımlar yapılamadığı gibi mevcut kapasitenin ancak %30'unun kullanılması, petrol krizinin yarattığı şok, 1980 öncesinin manzarasını oluşturuyordu.

Bunalıma çareler daha henüz '77 Ecevit Hükümeti döneminde aranmaya başlandı. Ünlü 'kemerleri sıkma' politikası ilk kez Ecevit hükümeti döneminde telaffuz edilmeye başlandı. Ardından gelen Demirel hükümeti 24 Ocak kararlarını ilan etti. Fakat tüm bunlara rağmen, bu "istikrar tedbirleri" uygulanamıyordu. Uygulanmasının ilk şartı toplumsal muhalefetin susturulmasıydı." (EKİM 1. Genel Konferansı, Değerlendirme ve Kararlar, s. 98-99, EKSEN YAYINCILIK)

Ve 12 Eylül 1980'de, devlet partisi ordu, sermaye sınıfının bu keskin kılıcı, düğümü çözmek için yine sahnedeydi.

TARİŞ DİRENİŞİ: Sürecin en son, en büyük ve en etkili halkası...

Devam Edecek...

Demokratikleşme, çağdaşlaşma, kalkınma yalan propagandası üzerine

Gelişmiş burjuva toplumların az çok gelişkin bir burjuva demokrasisine sahip oldukları doğrudur.

Ancak, bu ülkelerde özgürlük ve demokrasi egemen sınıflara aittir.

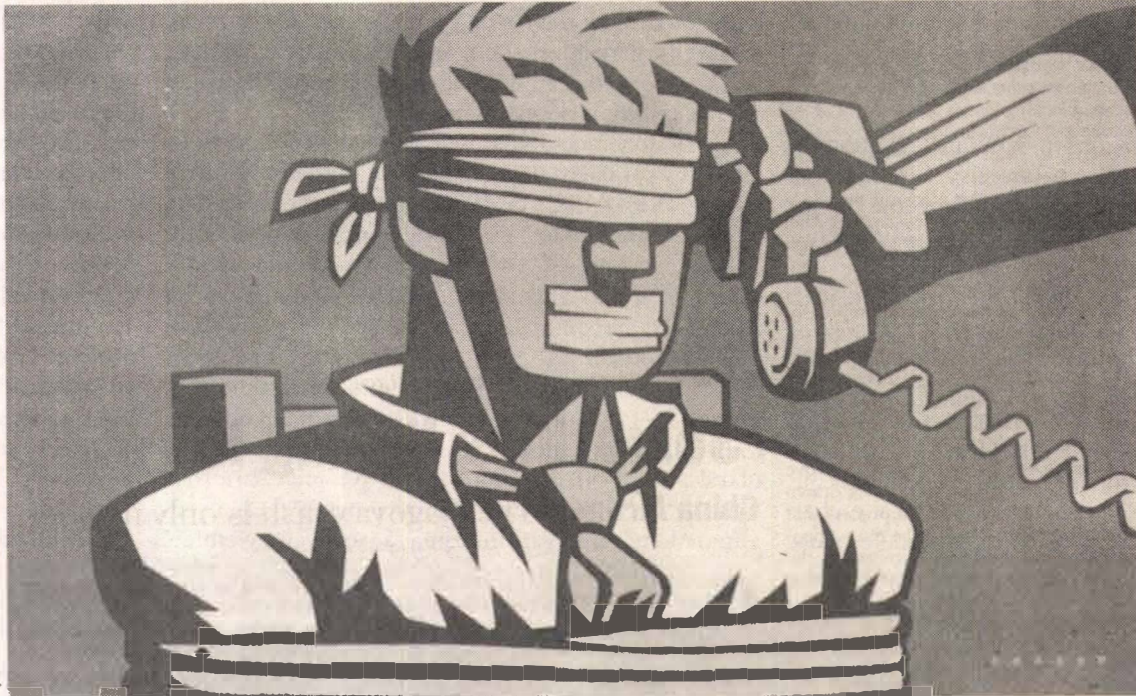
Gelişmiş ülkelerin burjuvazisi, tarihsel mücadelelerin de bir sonucu olarak kendi işçi sınıfına ve emekçi yığınlara, emperyalist haydutluğu ve emek sömürüsünü sessizce sineye çekmeleri için, tekelinde bulundurduğu "demokrasi"den sus payı vermek zorunda kalır.

Kapitalizmin kriz dönemlerinde ise, verilen haklar büyük bir hızla tırpanlanır, geri alınır. Burjuva parlamenterizminin yalnızca burjuvazi için bir demokrasi olduğu, gün ışığına çıkar.

Emperyalizme bağımlı, çarpık bir kapitalist ekonomiye ve derin toplumsal sorunlara sahip az gelişmiş veya gelişmekte olan ülkelerin ortak kaderi, ya açıktan açığa askeri diktatörlükler, ya da sivil-faşist rejimlerdir. Türkiye'de de yaşanan budur. Askeri ile sivil dikta birbirini takip edegelmiştir. Militarist güçler, keskinleşen sınıf çelişkileri ve mücadelesinin doğurduğu "kaos" ortamına el koyarak, "demokrasi" adına darbe yapmıştır. Zapturapt altına alınan emekçi halkın elinden son kırıntı haklar da alındıktan sonra ise, devreye bu kez "demokrasi"yi sözde yeniden kurum ve kuruluşlarına (parlamento, siyasal partiler, sivil mahkemeler vb. gibi) kavuşturmayı vaat eden sivil hükümetler girmiştir.

Yakın tarihimizin 12 Eylül diktası gibi, bugünün sivil-faşist diktatörlüğü de bir baskı, zulüm ve terör rejimidir. Sömürüye ve talana dayanan sermaye iktidarı, ayakta durabilmek için zora başvurmak zorundadır. Ancak toplumsal muhalefeti boğmak, salt yoğunlaştırılmış bir terörle mümkün değildir. Bir yandan yükselen tepkileri pervasız bir şiddetle ezmek, ama öte yandan henüz kendini ifade edebilme olanağını bulamamış toplumsal hoşnutsuzluğu "hayal ve umut" politikasıyla dağıtmak gerekmektedir. Günümüzde bunun hala da en etkili yolu demokratikleşme yanlı-

Kapitalist Cennet mi, Modern Barbarlık mı?

samasını yaymaktadır.

Burjuva ideolojisi tarafından kuşatılmış, onu henüz aşamayan geniş emekçi yığınların arzu ve istemleri, ifadesini demokratik hak ve özgürlüklerde bulmaktadır. Kısacası bu istemlerin ufkunu burjuva demokrasisi ve düzeniyle sınırlıdır. Faşist diktatörlük, bir yandan toplumun gelişmiş bir burjuva demokrasisine henüz hazır olmadığı demagojisini yaymak, öte yandan ise kitlelerin sisteme yönelik umutlarını suni propagandalarla canlı tutmak zorundadır. Kitlelerin "demokrasi" istemine yanıt veremeyen/veremez durumda olan rejim; "Hedefimiz batılılaşmak, çağdaşlaşmak ve demokratikleşmektir, ama buna ulaşmak için bugün ve bir süre için tüm bunlardan fedakarlık yapmak zorundayız." demagojisine sığınır.

Günbegün sistemin sömürüsü, baskısı ve zulümüyle yüzyüze gelen emekçi kitlelerin nezdinde, "özgür ve demokratik kapitalist cennet" hedefini

inandırıcı kılmak için yaygın olarak başvurulan bir yöntem, gelişmiş batılı ülkeleri örnek göstermektir. Özgürlükler ülkesi Amerika, toplumsal refahın ve demokrasinin abidesi İsveç, hukuk ve sosyal güvence cenneti Almanya vb. gibi propagandalarla kapitalist sistem kutsanır. Kitleler, kapitalizmin nimetlerle dolu olduğu, ancak nimetlere ulaşmak için "gelişmek", "büyümek" gerektiği, ve bunun "çok çalışarak" başarılabileceği yanılsamasına inandırılmaya çalışır.

Sermaye diktatörlüğü, kötülüğün emekçi yığınlarına acı ve sefaletten başka bir şey vermeyen kapitalist düzenden değil, kapitalist gelişme uğruna gereken "fedakarlığı" göstermeyen emekçilerden kaynaklandığından sık sık dem vurur. Amerika gibi olabilmenin, Almanya'ya yetişmenin şartı olarak öne sürülen ise, işçi maaşlarının daha da düşürülmesi, sosyal ve siyasal hakların daha da kısılması, demokratik özgürlüklerin

tümüyle tırpanlanmasıdır. Kısacası, emekçi kitlelere propaganda edilen disiplin ve fedakarlık, gerçekte daha yoğun bir sömürü ve daha ağır baskıdan başka bir şey değildir.

"Kapitalist cennet" hayalinin dayanağı, tümüyle çürümüş ve kokuşmuş iki temel yalandan ibarettir. Birincisi, gelişmiş kapitalist ülkelerin düzeyine yetişebiliriz yalanıdır. Diğeri ise, bu ülkelerin birer özgürlük, demokrasi ve refah cenneti olduğudur.

Öncelikle şu basit gerçeği ifade edelim. Gelişmiş kapitalist toplumların "refah" ve "özgürlük" düzeyi, tam da emperyalist dünya sisteminin "geri" ve az gelişmiş halkaları olarak tabir edilen ülkelerin sömürüsü ve talanı üzerinde mümkündür. Bunlar emperyalist ülkelerin yeni-sömürgeleridirler, onlara her alanda göbekten bağlı durumdadırlar. Emperyalist güçler,

ucuz işgücü cenneti olan bu ülkelerin emekçi sınıflarını, yerli burjuvaziyle işbir-

liği içerisinde azgınca sömürür, doğal kaynaklarını talan eder, montaj sanayine dayalı çarpık bir ekonominin oluşmasına önayak olur, yüksek faizli kredilerle onları korkunç bir borç batağına sürükler, borçlarını ödeyemez duruma gelen ülkeleri tekrar ve tekrar borçlandırarak içinden çıkılması imkansız olan bir bağımlılığa ve giderek de köleliğe mahkum ederler. Gelişmiş kapitalist ülkelerin emperyalist çıkarlarının

tehlikeye girmemesi, bu ülkelerin işçi sınıfının ve emekçi yığınlarının koyu bir baskı ve terörle sindirilmesine, toplumsal muhalefetin daha filiz halindeyken boğulmasına bağlıdır. Bağımlı ülkelerde ipler, ister askeri rejimlerle ister sivil-faşist diktatörlüklerle yönetilsinler, her zaman emperyalizmin elindedir. Hükümetlerin düşürülmesinde, darbelerde veya yeni bir sivil rejimin işbaşına getirilmesinde emperyalizmin açık veya gizli rolü her zaman belirleyicidir. Emperyalizme bağımlı ülkelerin ortak kaderi istikrarsız bir ekonomi, keskin sınıfsal çelişkiler ve derin toplumsal sorunlardır. Kısacası bu ülkelerde burjuva anlamda bir demokrasiden söz etmek ya tümüyle olanaksızdır, ya da bu demokrasi her yönüyle güdükleştirilmiş ve hadım edilmiştir.

Gelişmiş kapitalist ülkelerin emperyalist boyunduruğu altında olan toplumların, sömürü-baskı-terör şeklindeki şeytan üçgenini kırabilmeleri, zinciri zayıf halkasından parçalayarak kapitalist dünya sisteminin dışına çıkabilmeleriyle mümkündür. İkinci bir yol mevcut değildir. Kalkınmak, batılılaşmak, çağdaşlaşmak, demokratikleşmek vb. diye sunulan yol ise bir çıkmaz sokak, dibi olmayan

Gelişmiş kapitalist ülkelerin emperyalist boyunduruğu altında olan toplumların, sömürü-baskı-terör şeklindeki şeytan üçgenini kırabilmeleri, zinciri zayıf halkasından parçalayarak kapitalist dünya sisteminin dışına çıkabilmeleriyle mümkündür. İkinci bir yol mevcut değildir. Kalkınmak, batılılaşmak, çağdaşlaşmak, demokratikleşmek olarak sunulan parıltılı yol ise bir çıkmaz sokak, dibi olmayan bataktır.

bataktır. Bunun en yakıcı ve güncel örneği, bir çok Latin Amerika ülkesinde ve bu arada son olarak 12 Eylül sonrasında Türkiye'de denenilen, bugün ise bir kez daha Türkiye'de "kapitalist cennet"e altın anahtar olarak sunulan IMF reçeteleridir. Türkiye ile imzalanmış stand-by antlaşmasının, emekçi sınıflar üzerindeki ekonomik sömürüyü katmerleştirmekten, siyasal terörü yoğunlaştırmaktan ve emperyalizme olan bağımlılığı artırmaktan başka bir anlamı yoktur. Türkiye sermaye iktidarı, IMF'nin koşullarını yerine getirebilmek için daha şimdiden 5 Nisan paketini katbekat aşan yeni sömürü paketlerini hazırlamakta, sıraya ve uygulamaya koymaktadır.

Ancak bir an için, Türkiye'nin gelişmiş batılı kapitalist ülkelerin düzeyine erişebileceğini varsaysak bile, bunun emekçi yığınlar için "özgürlük" ve "demokrasi" anlamına gelmeyeceğini söylemek zor olmayacaktır. Bunun için "kapitalist cennet"lere bir göz atmak yeterlidir.

Bugün kapitalist sistemin içinde bulunduğu derin yapısal kriz dünya çapında boyutlara sahiptir. Kapitalist dünya sisteminin Türkiye gibi zayıf halkalarında depreme yolaçan sorunları, gelişmiş kapitalist ülkelerde de gittikçe daha fazla hissedilen sarsılmalara neden olmaktadır. İşsizlik önü almamış bir hızla tırmanmakta, hergün binlerce çalışan işsiz, gençlik ise sokakta kalmaktadır. Yoksulluk sınırında yaşayan insanlar sefaletle itilmekte, evsiz-barksız sokakta yatan insanlar çığ gibi büyümektedir. Ekonomik krizin şiddetine paralel olarak toplumsal sorunlar da derinleşmektedir. Adi suçlar, şiddet eylemleri, intihar girişimleri, alkol ve uyuşturucu bağımlılığı, fuhuş vb. vakaların resmi istatistik grafikleri tehlike alarmını harekete geçirecek düzeydedir. Karanlıkta kalan gerçek rakamlar ise saptanan yükseliş eğrisini katbekat aşmaktadır. Bugün Almanya'nın en büyük şehirlerinden olan Frankfurt'da nüfusun yüzde onu devletten yardım almaya muhtaç haldedir. Amerika'nın Los Angeles kentinde ise sokakta yaşayan insanların sayısı korkunç boyutlara ulaşmıştır. Yoksulluk ve sefalet ise hırsızlık, cinayet, gasp gibi suçları doğurmaktadır, Amerika adli suçlar alanında dünya rekoruna koşmaktadır. İki yıl önce, bir zencinin bir grup polis tarafından ölesiye dövülmesinin ve sözkonusu polislerin çıkarıldıkları mahkeme tarafından serbest bırakılmasının ardından patlak veren isyanlar, emekçi yığınların patlamaya hazır potansiyel bir bomba olduğunu ortaya koymuştur.

Bugün yalnızca bağımlı ülkeler değil, gelişmiş kapitalist ülkeler de keskinleşen sınıf çelişkilerinin gerginliğini rahatlatacak, toplumu yatıştırarak tavizler veremez durumdadırlar. Aksine, batılı sözcülerin tüm açıklamaları, önümüzdeki dönemde işsizliğin daha da artacağı, devletin sosyal haklardan ve hizmetlerden giderek daha fazla kesintiler yapmak zorunda kalacağı, kemer sıkma politikasına geçileceği veya bu politikanın daha da sertleşeceğine yöneliktir. Kapitalist dünya düzeni ekonomik krizin faturasının ağır kısmını bağımlı ülkelere devrederken, daha hafif ama

asla küçümsenmeyecek bir kısmını ise kendi emekçi sınıflarına yüklemekte, böylece bu faturayı bir bütün olarak uluslararası proletaryaya ödetmektedir. Emperyalist ülkelerin işçi ve emekçi sınıfları açısından bu yalnızca emek sömürüsünün yoğunlaşması anlamına gelmemektedir. Yanısıra, bugüne kadar az gelişmiş ülkelerdeki proleter kardeşlerinden biraz daha fazla yararlandıkları demokratik hak ve özgürlüklerin gittikçe ellerinden alınması anlamına da gelmektedir.

Gelişmiş burjuva toplumların az çok gelişkin bir burjuva demokrasisine sahip oldukları doğrudur. Ancak gelişmiş burjuva toplumlar bütün diğer sınıflı toplumlar gibi homojen değildir. Dolayısıyla burjuva demokrasisi de tüm toplum için homojen bir kavram değildir. Özgürlük ve demokrasi egemen sınıflara aittir, onların haklarını koruyan kurumlardır. Ancak daha gelişmiş ve zengin ülkelerin burjuvazisi, tarihsel olarak yürütülmüş mücadelelerin de bir sonucu olarak, kendi işçi sınıfına ve emekçi yığınlara, emperyalist haydutluğu ve emek sömürüsünü sessiz sedasız sineye çekmeleri için, tekeline bulundurduğu "demokrasi"den sus payı verir, ya da vermek zorunda kalır. Görece bir ekonomik istikrarın yaşandığı dönemlerde emekçi sınıflara dağıtılan kısıntılar nispeten daha büyük, sıkıntılı süreçlerde ise daha küçüktür. Kapitalist sistemin bugün de içinde bulunduğu türden kriz dönemlerinde ise verilen haklar büyük bir hızla tırpanlanır, geri alınır. Parlamento burjuva demokrasizminin, burjuvazi ve yalnızca burjuvazi için bir demokrasi olduğu, daha açık bir tarzda gün ışığına çıkar.

Bugünlerde Almanya'nın siyasal gündemini meşgul eden bir kaç çarpıcı olay burjuva demokrasisinin nasıl işlediğini göstermek açısından anlamlıdır. Doğu Almanya'nın eski iktidar partisinin bir kısım üyesi tarafından kurulan PDS, son belediye seçimlerinde Birleşik Almanya'nın yeni eyaletlerinde yer yer oldukça yüksek bir oy oranına ulaşmıştır. Sosyalizm vurgusunu kullanan, ama proletarya diktatörlüğünü ve üretim araçlarının toplumsallaştırılmasını, özel mülkiyetin ortadan kaldırılmasını net bir tarzda reddeden reformist bir sol parti olan PDS, tam da bu seçim başarısından dolayı bugün Almanya'nın siyasi yaşamının baş konusu. Toplumsal sorunlara çözüm bulamayan, ekonomik krizin önüne geçemeyen ve yeni emperyalist hareketlere hazırlanan Alman tekeli burjuvazisi, gelişen aşamada toplumsal muhalefeti zapturap altına almanın planlarını yaparken, parlamenter rejimin bir parçası olan yasal bir reformist sol partiye dahi zor tahammül etmektedir. Alman tekellerinin geleneksel muhafazakar-sağ partisi olan Hristiyan-Demokrat Partisi (CDU), PDS'in

yasaklanması için kampanyalar başlatmakta, PDS'in "demokratik" anayasaya aykırı olduğundan dem vurmaktadır. Kampanya afişinde kullanılan sembol, zamanında Hitler önderliğindeki nasyonal-sosyalist NSPD'nin, Almanya komünistleri karşısında sağ partilerle girdiği ittifakı simgelemiş olan kenetlenmiş iki elin aynısıdır. Bu CDU tarafından gizlenen bir olgu değil, bizzat kirli propagandalarına konu edilen bir gerçektir.

Çalkantılara neden olan bir diğer olay ise, azılı bir faşist olarak tanınan ırkçı NPD başkanının yargılanmasıdır. NDP başkanı Hitler Almanya'sında Yahudilerin yakılmadığı, bunun Almanya'yı yıpratmak isteyen güçlerin düzmece yalanları olduğu doğrultusundaki propagandaları ve faaliyetleri nedeniyle yargılandı. Bir sene gibi, önemsiz bir cezaya çarptırıldı ve cezası tecil edildi. Fakat asıl rezalet eyalet mahkemesinin gerekçeli kararında yaşandı. Eyalet mahkemesinin gerekçeli kararında, faşist NPD başkanının saygın bir şahsiyet olduğu, üstün entellektüel yeteneklerinin onu bir daha suç işlemekten alıkoyacağı ve en önemlisi, yaptığı faşist propagandanın gerçekte Almanya'nın ulusal çıkarlarını korumak gibi yüce bir amaç taşıdığı belirtilmektedir. Kısacası eyalet mahkemesi açıktan açığa bu zatın faşist faaliyetlerini şirin göstermeye, mahkeme salonunda Hitler propagandası yapabilecek denli pervasız olan bir faşist parti başkanını saygın bir şahsiyet olarak lanse etmeye çalışmaktadır. Ve tüm bunlar burjuva demokrasinin, hak ve hukukun en yüksek kurumu olan bir mahkemede, onun koruyucu şemsiyesi altında cereyan etmektedir.

Ama devam edelim. Almanya'da Hitlerin sağ kolu Rudolf Hess'in doğum günü yaklaşırken, neo-nazi grup ve hareketlerin ırkçı eylemlerinin tırmanması beklenmektedir. Toplumda bu tür olayların önüne geçilmesi, faşist toplantı ve gösterilerin yasaklanması doğrultusunda yaygın ve yoğun bir istek olmasına rağmen, Alman devleti "demokrasi"ye sığınmakta, bunun olanaklı olmadığını öne sürmektedir. Oysa daha bir hafta önce, punkçu gruplar, kapitalizmin gençliğe bir gelecek sunmamasına duydukları bilinçsiz ama yoğun tepkiyle (punkçuların kullandıkları temel slogan "no future" yani "gelecek yok"tur) bazı şehir merkezlerinde taşkınlık çıkarıp dükkanları yağmalayınca, burjuva iktidar anında ayağa kalkmıştır. Potansiyel suçlu olarak görü-

len gençlerin, herhangi bir suç işlemeyen "toplumun huzuru için gerekli görüldüğü ve olası gösteri-eylem tehlikesi geçinceye kadar", keyfi ve süresiz gözlem altında tutulmasına olanak tanıyan bir yasa tasarısı hazırlanmaktadır. (Almanya'nın bazı eyaletlerinde ise polis bu yetkiye zaten önceden de sahiptir).

Basın-yayın ve düşünce özgürlüğü ile övünen Almanya'da, 7 seneden beri piyasada olan ve yüksek bir tirajı olan RAF-Kızıl Ordu fraksiyonunu konu eden bir kitabın, terörizm propagandası yaptığı gerekçesiyle savcılık tarafından yasaklanarak yayının durdurulmak istenmesi, gelişmiş batılı ülkelerin artan toplumsal sorunlarına paralel olarak demokrasiyi nasıl rafa kaldırdıklarının diğer bir örneğidir. Kısacası tüm kapitalist toplumlarda burjuva demokrasisi, sözde toplumun (gerçekte sermayenin) çıkarlarını korumak için toplumsal muhalefeti ve proletaryanın bağımsız hareketini daha düşünce halindeyken boğmak için devreye sokulan, burjuvazinin istediği gibi at koşturmasına (emekçi sınıfları "özgürce" sömürmesine) olanak sağlayan bir kurumdur.

Amerika'daki zenci halkın günbegün derinleşen yoksulluğu, getto ve slamlarda korkunç boyutlara varan çocuk ölümleri, buralarda yaygınlaşan salgın hastalıklar, yoğunlaşan şiddet... Almanya'da daha dün iş sahibi insanların kendilerini birden bire sokakta ve sosyal felaketi kucağında bulması... Parklarda, köprü altlarında ve tren istasyonlarında sürünen insanların onulmaz sefaleti... İsviçre'de ruhsal hastalıkların, cinnet ve intiharların önü alınmaz bir hızla tırmanması... Kendini alkole ve uyuşturucunun kollarına bırakan emekçi ve işsiz gençliğin gelecekte yoksunluğu... Tüm bunlar, "kapitalist cennet"lerin ışıklı görünümünün ardında yaşanan trajik gerçekleri tanımlamaktadır.

Temellerinden çürümüş ve kokuşmuş olan kapitalist sistem dünyanın her yerinde sefalet, acı ve barbarlık üretmektedir.

İşçi sınıfının ve emekçi yığınların özgürlüğe-demokrasiye ve refaha kavuşmasının tek ve gerçek yolu kapitalist sistemi parçalamak, emperyalist dünya düzeninin dışına çıkmaktan geçmektedir. Emekçi yığınlar için, sosyalizmle kurulacak olan proletarya demokrasinden başka bir demokrasi, proleter devrimden başka bir kurtuluş sözkonusu değildir.

Burjuva düzenin içerisinde reformlar uğruna verilecek demokratik bir mücadelenin amaçlaştırılması emekçi sınıfları kurtuluşa yaklaştırmayacak, aksine devrimci dinamiklerini düzenin çıkmaz sokaklarında boğacaktır.

Öyleyse mücadele, iktidar ve sosyalist devrim mücadelesi; şiarımız;

"Kahrolsun kapitalist barbarlık! Yaşasın sosyalizm ve proletarya enternasyonalizmi!"dir.

Yakın tarihimizin 12 Eylül diktatörlüğü gibi, bugünün sivil-faşist diktatörlüğü de bir baskı, zulüm ve terör rejimidir. Ücretli emek sömürüsüne, sömürgeciliğe ve talana dayanan sermaye iktidarı, ayakta durabilmek için açık ya da örtülü şiddet kullanmak zorundadır. Ancak gerektiğinde demokratikleşme yanılısamasını yaymaktan, sahte cennetler vaad etmekten de geri durmayacaktır.

En Azılı Çocuk Katili Kapitalizmdir!

UNICEF'in rakamlarına göre her yıl
14 milyon çocuk zatürre, ishal gibi
önlenebilir ve tedavi edilebilir
hastalıklar nedeniyle ölmektedir.
Üstelik bilgisayarların, uzaya fırlatılan
uyduların cirit attığı,
kansere bile çarenin kısmen de olsa
bulunabildiği bir dünyada
bu durum sözkonusudur.
Son 20 yıldır, ekonomik kriz içerisinde
debelenen kapitalistler
uyguladıkları politikalarla daha da
palazlanırken, özellikle krizin faturasını
yükledikleri yoksul ülkelerde
milyonlarca çocuk açlıkla,
bulaşıcı hastalık salgınlarıyla
ya da savaşlarda katledilmektedir.

Kapitalistlerin görüntülü-görüntüsüz medya organlarına bakarsanız kadınlar ve çocukları çok "sevindikleri"ni görürsünüz. Karalamak istedikleri bir ülke, bir parti, bir örgüt v.b. sözkonusu olduğunda, "kadınlar ve çocukları şöyle öldürdüler" türünden propagandalara başlarlar. Eğer malzeme bulamazlarsa, Körfez Savaşı'nda, "Saddam'ın kurbanı zavallı bebekler" olayında yaptıkları gibi kendileri yaratırlar. Onların "Anneler Günü" vardır, çocuklara "bayram"lar, "şenlik"ler düzenlerler. Afrika'daki aç çocukların bol bol resimlerini çekip timsah gözyaşları dökerler. Oysa bugün dünyada büyümeden ölen milyonlarca çocuğun katili bizzat kapitalizmdir. Nasıl mı?

Birleşmiş Milletler Çocuk Fonu'nun (UNICEF) rakamlarına göre her yıl 14 milyon çocuk zatürre, ishal gibi kolaylıkla önlenebilecek ve tedavi edilebilecek hastalıklar nedeniyle ölmektedir. Üstelik bilgisayarların, uzaya fırlatılan uyduların cirit attığı, kansere bile çarenin kısmen de olsa bulunabildiği bir dünyada bu durum sözkonusudur. Son 20 yıldır ekonomik kriz içerisinde debelenen kapitalistler uyguladıkları politikalarla daha da palazlanırken, özellikle krizin faturasını yükledikleri yoksul ülkelerde milyonlarca çocuk açlıkla, bulaşıcı hastalık salgınlarıyla ya da savaşlarda katledilmektedir.

Gelişmiş kapitalist ülke devletlerinin desteğiyle, demagojik amaçlarla kurulan "yardım ve destek örgütleri"nin ve aktarılan fonların, bu katliamın önlenmesinde hemen hiçbir fonksiyonu olmamaktadır. Kapitalizmin bu şekilde katlettiği çocukların sayısı ise her geçen gün daha da artmaktadır. 3-5 yıl öncesine kadar yalnızca Afrika, Latin Amerika ve Asya ülkelerinin sorunu olan bu durum, artık gelişmiş kapitalist ülke çocukları için de geçerli olmaya başlamıştır. En büyük kapitalist ABD'de her gün 22 milyon ABD'li aç kalmakta, her 5 çocuktan biri yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır.

Kapitalizmin doğası gereği, sermaye sürekli en karlı alanlara akarılır. Yığınların temel gereksinimleri bir avuç kapitalistin daha da zenginleşmesi uğruna feda edilir. Kapitalistler için insan, sırtından kar elde edildiği oranda değerlidir. Örneğin ilaç sanayi oldukça karlı bir yatırım alanıdır ve dünyada ilaç tekelleri arasında kıyasıya bir rekabet sürdürülmektedir. Hasta insanlar bu tekeller için yalnızca ilaç tüketim nesnelere anlamına gelmektedir. "Bilim üreten" üniversitelerin

ve enstitülerin de yardımlarıyla ilaçların tüketimini artırmak için elden gelen yapılır. Çoğu zaman vazgeçilemez olduğu iddia edilen ilaçlar ya yarsızdır, yada ürkütücü yan etkilere sahiptir. Koruyucu sağlık hizmetleri ise karlı bir yatırım alanı olmadığı için geliştirilmez, ilgi fôrmez. Ama insanlığın bilimsel birikimi bir çok hastalığı dünyadan silecek düzeye çoktan ulaşmıştır. Bugün dünyada çocuk ölümlerinin en sık rastlanan nedenlerinden birisi ishale neden olan hastalıklardır. Oysa iyi örgütlenmiş ve halkın sağlığını temel alan bir koruyucu sağlık programıyla, üstelik oldukça düşük bir maliyetle bazı hastalıklardan ölümleri ortadan kaldırmak mümkündür.

Ülkemizde, altyapı hizmetlerinden yoksun olan kentlerin kenar mahallelerinde oldukça kötü koşullarda yaşamaya mahkum edilen çocukların yaz aylarında sürekli ishal olması alışılmış bir durumdur. Hastalığa neden olan temel etken kirli içme sularıdır. Zaten kötü beslenen çocuklar, bir de ishal olunca beslenme bozukluğu hastalığına (malnütrisyon) yakalanırlar. Bu koşullarda ya ölürlere, ya da bedenen ve zekaca daha az gelişmiş olarak yaşamlarına devam ederler.

Kapitalizm ishali önlemek için çaba sarfetmek bir yana, ishale yakalanmış çocukları da bir kar aracı olarak görür. İshali hastaya zararlı olduğu bilinen, çocuk ölümlerini hızlandıran ama iyi geldiği reklam edilen "ilaç"lar piyasada serbestçe satılmaktadır. Dünya Sağlık Örgütü (WHO)'ne göre her yıl 50 milyon dolarlık bu tür "ishal ilacı" satışı yapılmaktadır. Ayrıca, suni bebek mamalarının reklamları artırılmakta, halkın bu türden mamaları daha çok satın alması için çalışılmaktadır. Oysa bilim adamları biberonla beslenen bebeklerde ölüm oranının anne sütü alanlara nazaran 20 kat daha fazla olduğunu iddia

etmektedirler. Kapitalistler ise kendi karlarını artırmayan bilime hiç inanmazlar. Anne sütü kullanımının burjuvaları palazlandırması mümkün değildir. Ama her satılan ticari mama burjuvaların cebine kar olarak girmektedir.

Bugünlerde çocuk ölümleriyle gündeme gelen kolera, ishal yapan hastalıklar içerisinde en tehlikeli ve en bulaşıcı olanlarından biridir. Her yıl ülkemizde, özellikle yaz aylarında büyük kentlerde kolera vakalarına rastlanmaktadır. Özellikle İstanbul ve çevresinde susuzluk sorununun oldukça ileri boyutlara ulaştığı şimdilerde, doğal olarak kolera vakalarının sayısında da önemli bir artış görülmektedir. Kapitalistler ve onların devleti böylesi bir salgının ortaya çıkacağını çok önceden bilmekteydiler. Ama kirli savaşa trilyonların aktarıldığı bu ülkede işçi ve emekçilerin çocuklarının hayatta kalması için gerekli önlemlere kaynak aktarılmaz. Bunun için öyle fazla masraf gerekmez bile...

Koleranın kapitalistleri ilgilendiren yönü bunun dış kamuoyu tarafından duyulması ve turizm gelirlerinin düşmesidir. Sermayenin tescilli hizmetkarlarından Güneri Cıvaoglu Sabah gazetesindeki köşesinden haykırmaktadır. "Gene turistler bıçakla kesilmişçesine Türkiye'ye gelişlerini iptal ettirirler. Ve gene Türkiye bir kez daha tehlikeyi sezememiş ve zamanında karşı propaganda tavrını alamamıştır." İşte onların çocuk sevgisi bu kadardır.

Brezilya, Şili Türkiye gibi ülkelerin büyük kentlerinin kenar semtlerinde yaşayan çocuklarda ciddi beslenme bozuklukları olduğu bilinmektedir. Sıradan bir hastalık bile bu çocuklarda ölümcül olabilmektedir. En çok tüketilen makama, bisküvi, çay vb. gibi gıda maddelerinin hiçbir besin değeri yoktur. Anababalarının aldığı sefalet ücreti ise ancak bu kadarına yetmektedir. Gemileri, makinaları, ilaçları üreten bu çocukların anneleri, babaları, ağabeyleri, ablarıdır ama onlar bir bardak süt dahi bulamazlar. Büyü-yebilme şansını elde ederlerse, zayıf bir bünyeye mahkumdurlar. Meksika Ulusal Beslenme Enstitüsü Müdürü'ne göre ülkesinde malnütrisyonlu çocukların oranı %80-90'dır. Enstitü Müdürü dış borçlar için ayrılan ödemelerin yalnızca bir gün ertelenmesi durumunda Meksika'daki tüm aç çocukların kalori gereksinimlerinin karşılanabileceğini iddia etmektedir.

Kapitalistler ürettikleri silahları artırarak da çocukların katliamına neden olmaktadır. Devlet bütçelerinde sağlık ve eğitime ayrılan payların çok çok üzerinde paylar, silahlanmaya aktarılmaktadır. IMF dayattığı reteçelerde de silahlanma harcamalarının kısıtlanmamasına özen göstermektedir. Çünkü kapitalizm savaş demektir.

Tüm emperyalist-kapitalist ülkelerin kendisine yönelik yoğun saldırıları karşısında sosyalizmi savunmakta ısrar eden Küba'nın, oldukça ciddi bir ekonomik darboğaz içerisinde olduğu bilinmektedir. Buna karşın Küba'da tüm çocukların günlük süt gereksinimleri düzenli olarak karşılanmaktadır. Halkın sağlığının korunmasını hedefleyen devlet, sağlık politikasını bu doğrultuda gerçekleştirmektedir. Küba'da bebek ölüm oranı binde 8-14'tür. Bebek ölüm oranının düşüklüğü, bir ülkenin sosyo-ekonomik düzeyinin gelişmişliğini gösteren belli başlı kriterlerden biridir.

İlaç tekellerinin ve özel hastanelerin daha çok kar elde etmesini hedefleyen Türk devleti ise sağlık alanındaki politikalarını bu temel üzerinden saptamaktadır. Türkiye'de bebek ölüm oranı resmi rakamlara göre binde 70'lerdedir.

Tarih göstermektedir ki, küçük yaşlarda esrara, içkiye ve her türlü bağımlılık yaratan maddelere alıştıran gelişmiş kapitalist ülke çocuklarının da, açlık ve sefalet içerisinde boğulan yoksul ülke çocuklarının da kapitalizmde hiçbir gelecekleri yoktur. Tüm dünya çocuklarının celladı olan kapitalizm yıkılmalıdır. Çocuklarımız geleceğimize. Geleceğimiz ise sosyalizmedir.

İŞÇİ VE EMEKÇİ SEMTLERİNDE YENİDEN KOLERA SALGINI... Musluklardan "Kapitalizm" Akıyor

Emekçi kesimler yeniden bir bula-

şıcı hastalık salgını ile karşı karşıya. Benzerleri gibi aynı seyri izleyen bu salgın da sermaye devletinin temsilcileri tarafından ısrarla ve hayasızca gizlenmeye

çalışıldıysa da burjuva medyanın bile önemli bir gündem maddesi haline geldi. Burjuvazinin temsilcileri bu gizleme

çabaları ile bir kez daha gülünecek duruma düştüler. Defalarca salgının ve ölümlerin olmadığı açıklamasını yaptılar. Aynı zamanda bu olmayan şeye bir bahane de uydurdular: Su

sorununu yağmur duası ile çözmeye(!) çalışan örümcek kafalılar bu kez abdest bozular diye suları klorlamamıştı. Her yıl yaşanan bu tür olayların, aşırı sıcaklar sebebi ile şimdi daha fazla yaşandığını gözümüzün içine baka baka iddia ettiler.

Ne var ki sorun birkaç örümcek kafalının uygulamalarına indirgenmeyecek kadar boyutludur. Kendi sözcülerinin de itiraf ettikleri gibi bu tür salgınlar emekçi kesimlerin yaşadıkları yerlerde her zaman olmaktadır. Bu kez daha büyük boyutlara ulaşan bu salgın ilk olmadığı gibi, son da olmayacaktır; ta ki sorunun temeline inilene ve salgının mikrobu olan sistem, kapitalizm yok edilene kadar.

Siz işsizler, işçiler, emekçiler hiç koleradan ölen burjuva ya da salgın hastalık başgösteren zengin mahallesi gördünüz mü? Burjuva medya, bugün, "İstanbul'un her yerinde sular aynı" diyerek sorunun aslında sadece sizin değil, burjuvazi de dahil herkesin sorunu olduğu yalanını yaygınlaştırmaya çalışmaktadır. Oysa bizzat kendileri, burjuvaların sizin kullandığımız suları kullanmadığını, sizin konutlarımızın bulunduğu semtlerdeki pislikleri tanımadıklarını, en ufak hastalıklarda dahi kendileri için açtıkları lüks hastaneleri yetersiz görüp, ABD'ye uçtuklarını anlatmıyorlar mı?

Musluktan akan pislik heryanımızı saran KAPİTALİZM mikrobudur. Kapitalizmde sağlık sorunları da sınıfsal karakter taşır.

Musluk suyu yatağa düşürd

Kolera salgını

Parası olan temiz, sağlıklı bir ortamda oturarak pislik ve hastalıktan korunuyor. Karnını zor doyuran emekçiler ise her türlü hastalık ve sefaletle koyun koyuna yaşama savaşı veriyorlar. Gün gelip de emekçiler tıpkı zapatistalar gibi; "Koleradan öleceğimize, özgürlük için savaşarak ölelim!" veya "Açlıktan öleceğimize özgürlüğümüz için savaşarak ölelim!" diye haykırınca özgürlük ateşi, tüm sömürücü asalakları kavuracak.

Sömürücülerin yaşadığı sağlık sorunları ilé işçi ve emekçilerinki ne aynıdır; ne de çözümü için aynı imkanlara sahiptirler. İktidarı elinde bulunduran burjuvazinin ve onun destekçisi kesimlerin sağlık problemleri sınırlı, tedavi imkanları ise çok geniştir. İşçi ve emekçi kesimlerde ise ölüm sebeplerinin en büyük nedeni bulaşıcı hastalıklardır ki, bu hastalıkların hepsi önlenebilir ve tedavi edilebilir. Bu hastalıkları hazırlayan etkenler sağlıksız çevre, beslenme, barınma ve çalışma koşullarıdır. Kapitalizmde yalnızca kapitalistler için çalışacak ve yeni işçiler yetiştirebilecek (ölmeyecek kadar) geliri olan işçi ve emekçilerin yaşadıkları ortamlarda bu koşulların tümüyle düzeltilmesi mümkün değildir. Kapitalizmin çevre ve konut sorununa yaklaşımını aslında yaşadığınız gecekonduların durumundan ve fabrikaların atıklarını içine boşalttığı içme sularımızdan kolayca görmektesiniz. Yeterli ve temiz içme ve kullanma suyu temini, sağlıklı kanalizasyon sistemi, çöp arıtma sistemleri, temiz hava, temiz çevre sorunlarını, "herşey kar içindir" mantığı yüzünden, çözemeyen kapitalizm, bağışıklama, erken teşhis, sağlık eğitimi, yeterli ve dengeli beslenme gibi koruyucu sağlık hizmetlerini de aynı sebeple veremez. "Parası olana sağlık" kuralı, hiçbir sosyal güvencesi olmayan 25 milyonu aşkın insanın ve 3000 kişiye bir hekimin düştüğü SSK hastanelerinde sağlık hizmeti

ulaşmış bu ülkelerde, kapitalizmin girdiği genel bunalım ve sosyalizme karşı kazandığı dönemsel galibiyetin etkisi ile varolan sosyal haklar geri alınmakta, turpanlanmaktadır. Giderek işsizliğin ve yoksulluğun arttığı bu ülkelerde de işçi ve emekçiler için koşullar tıpkı bizim gibi ülkelerde olduğu gibi hızla kötüleşmektedir. Daha uzunca bir süre emperyalist sömürünün kazandığı artularla idare edecekleri gerçeği de bu durumu gizlemez.

İşçi ve emekçiler için sağlıklı çevre, çalışma koşulları, iyi barınma, sağlıklı altyapı, yeterli ve dengeli beslenme sunamayan kapitalizmin tek alternatifi sosyalizmdir. Sosyalizm, kaynakları bir avuç insan için değil, emekçi sınıflar ve bütün halk için kullanır. Planlamayı temel alan sosyalizmde sağlık hizmeti de fabrika, işyeri ve konuttan başlamak üzere planlı bir şekilde verilecektir. İşçi sınıfı toplumun tüm sorunlarını çözme yeteneğine sahiptir. Sosyalizmin altyapı, konut, sağlık sorunlarındaki başarısını eski sosyalist ülkelerin pratiğinde bile izlemek mümkündür. Burjuvazinin her türlü karalama kampanyasına karşı bu konudaki başarı gizlenmemiştir.

Temiz çevre, temiz hava, yeterli ve dengeli beslenme, temiz içme ve kullanma suyu, yeterli ve altyapısı sağlam yerleşim alanları, sağlıklı çalışma koşulları için, HERKESE EŞİT, ETKİN, ÜCRETSİZ SAĞLIK hizmetleri

(!) alan güya sigortalı işçilerin mundan da bellidir.

Bütün bu sorunların dönemsel/bölgesel olarak kapitalizm koşullarında çözümü mümkün görülebilir. Ne var ki hareket noktası insan değil, para olan bu sistemde sorunun kalıcı çözümü mümkün değildir. Almanya, Hollanda gibi ileri kapitalist ülkelerde sağlık sorununun önemli ölçüde çözülmüş görülmesi de bir yanılsama yaratmamalıdır. Hizmet kalitesinde sınıfsal farklılığa göre ortaya çıkan ayırım bir yana, emperyalist sömür yoluyla belli bir refah düzeyine

Hollanda gibi ileri kapitalist ülkelerde sağlık sorununun önemli ölçüde çözülmüş görülmesi de bir yanılsama yaratmamalıdır. Hizmet kalitesinde sınıfsal farklılığa göre ortaya çıkan ayırım bir yana, emperyalist sömür yoluyla belli bir refah düzeyine

ulaşmış bu ülkelerde, kapitalizmin girdiği genel bunalım ve sosyalizme karşı kazandığı dönemsel galibiyetin etkisi ile varolan sosyal haklar geri alınmakta, turpanlanmaktadır. Giderek işsizliğin ve yoksulluğun arttığı bu ülkelerde de işçi ve emekçiler için koşullar tıpkı bizim gibi ülkelerde olduğu gibi hızla kötüleşmektedir. Daha uzunca bir süre emperyalist sömürünün kazandığı artularla idare edecekleri gerçeği de bu durumu gizlemez.

İşçi ve emekçiler için sağlıklı çevre, çalışma koşulları, iyi barınma, sağlıklı altyapı, yeterli ve dengeli beslenme sunamayan kapitalizmin tek alternatifi sosyalizmdir. Sosyalizm, kaynakları bir avuç insan için değil, emekçi sınıflar ve bütün halk için kullanır. Planlamayı temel alan sosyalizmde sağlık hizmeti de fabrika, işyeri ve konuttan başlamak üzere planlı bir şekilde verilecektir. İşçi sınıfı toplumun tüm sorunlarını çözme yeteneğine sahiptir. Sosyalizmin altyapı, konut, sağlık sorunlarındaki başarısını eski sosyalist ülkelerin pratiğinde bile izlemek mümkündür. Burjuvazinin her türlü karalama kampanyasına karşı bu konudaki başarı gizlenmemiştir.

Temiz çevre, temiz hava, yeterli ve dengeli beslenme, temiz içme ve kullanma suyu, yeterli ve altyapısı sağlam yerleşim alanları, sağlıklı çalışma koşulları için, HERKESE EŞİT, ETKİN, ÜCRETSİZ SAĞLIK hizmetleri

BİR DAMLA TEMİZ SU İÇİN DAHI DEVRİM!

İstanbul susuzluktan kırılıyor. Sular geldiğinde ise, musluktan akan esas olarak mikrop ve hastalık oluyor. Bazı bölgeler ise, (özellikle gecekondular mahalleleri) ancak tankerlerle taşınan sularla ihtiyacını karşılamak zorunda. Gebze-Dilovası, bu yerlerden biri ve son günlerde burada yedi ölüm yaşandı.

Kartal Devlet Hastanesi kolera vakalarıyla dolu. Ankara'da Çubuk Barajı'ndan gelen mikroplu su nedeniyle kolera salgını başladığı basına yansdı. Diğer bir çok ilin de değişik biçimlerde içme suyu sorunu yaşadığı biliniyor. Fakat, Sağlık Bakanlığı veya il sağlık müdürlükleri hastane yönetimlerinin ve doktorların açıklama yapmasını, hastaların dosyalarına kolera tanısının yazılmasını yasaklamakla ve kamuoyuna hamasi demeçler vermekle meşgul. Koleranın adını "akut barsak enfeksiyonu" olarak değiştirme çabası, salgına karşı devletin aldığı en ciddi önlem durumunda. Aynı film Çernobil nedeniyle yaşanan radyasyon tehlikesinde de görülmüştü. Bakan televizyonda höpürdeterek çay içmiş, sorumluluğunu yerine getirmişti.

Eski solcu dönemlerin, liberallerin, bilimsel teknolojik devrimle işçi sınıfının ortadan kalkmakta olduğunu, insanlık için refah ve mutluluk çağının başladığını müjdeledikleri dönemde, sermaye diktatörlüğü emekçilere, ezilenlere içecek temiz suyu dahi çok görüyor. Bu durum sadece Türkiye için geçerli sanılmasın. Latin Amerika'dan Asya'ya, temiz içme suyu ve asgari bir beslenme ciddi bir sorundur. Kolera, dizanteri, verem gibi hastalıkların görülme sıklığı özellikle yoksul ülkelerde hızla artıyor. Afrika'nın durumu biliniyor. Açlık ve susuzluğa, emperyalistler bir de katliamları eklediler. Somali'nin ardından Ruanda'da yaşananlar işçi ve emekçilerin belleğinden hiç silinmemeli. Avrupa'nın "refah devletlerinde" ve ABD'de ise yığınsal işsizlik ile, sokaklarda yaşayan, çöplerden beslenen, toplum dışına itilmiş milyonlar tabloyu tamamlıyor. İşte kapitalizmin insanlığa sunduğu hayat but.

Dünya silahlanmaya ayrılan kaynaklardan yapılacak yalnızca %3'lük bir kesinti ile bile içme suyu ve açlık sorunda önemli bir gelişme sağlanabilir. Dünya telekomünikasyon ağları ile çevreleniyor, yakın gelecekte bu alanda 300 milyar dolarlık bir harcama planlanıyor, fakat bu aynı dünyada insanlar içme suyu bulamıyor, salgın hastalıklarla, kitlesel ölümlerle yüzyüze. Avrupa'da tereyağ, peynir stokları dağıtıyor. Ama insanlar Afrika'da açlıktan kırılıyor. Verili koşullarda 2020 yılında 8 milyar olacak dünya nüfusunun 3 milyarının mutlak yoksulluk içinde, 2,5 milyarının evsiz, 2 milyarının ise içme suyundan yoksun olacağı hesaplanıyor.

Tekelci sermayenin televizyonlarına, gazetelerine baktığımızda sorumlulara yöneltilen eleştirilerden ortalık toz duman olmuş durumda. Yeteneksiz, yetersiz yöneticiler ve belediye başkanları bu durumdan sorumlu tutuluyorlar. Yerel su istasyonlarından, RP'ye akan kaynağa, rüşvete kadar bir dizi suçlama sıralanıyor. Kuşkusuz bu suçlamaların hepsi de doğru. Ama bunlar gerçek sorumluyu, yani kardan başka bir şey tanımayan sermaye düzenini, gözlerden gizlemenin aracına dönüştürüyor.

Sermaye döktüğü insan kanından denizler yaratırken bir damla suya muhtaç ediyor bizleri. Bu yüzden, günümüz dünyasında susuzluk ve hava kirliliği de çoktan devrim sorunları olmuştur.

Cezayir: Rejimin İflası ve Dinsel Gericiilik

FIS'in temsil ettiği dinci akım, FLN rejiminin çıkmazına ve iflasına gerici temelde gelişen düzen içi bir tepkidir.

Bu tepkinin kendisini radikal bir biçimde ifade etmesi onun temelden farklı bir toplumsal projenin taşıyıcısı olduğu anlamına gelmiyor.

FIS kapitalizmin islami ahlak değerleriyle donanmış bir versiyonunu savunuyor.

FIS'in hedefi ve mücadele perspektifi

Sadece politik iktidarı ele geçirmekle sınırlıdır.

ileriye dönük bir sayfa açılmıştır.

Ancak, burjuva milliyetçilerin önderliğinde gelişen ve zafere kavuşan bu mücadelenin ufku, başlangıçtan beri klasik sömürge statüsünden kurtulmakla sınırlıydı. Emperyalizme karşı yürütülen savaşıma daha ileri bir perspektif, bir toplumsal kurtuluş perspektifi hiçbir zaman kazanılmadı. Daha doğrusu konjonktürel politik söylemi ne olursa olsun, FLN'in siyasi çizgisi başlangıçtan beri böyle bir boyut ve perspektiften yoksundu. Sömürgeci emperyalist boyunduruk kırılmış fakat onun iktisadi ilişki ağının dışına çıkılmamıştır.

Bu nedenle de büyük fedakarlıklar sonucu elde edilmiş olan ulusal bağımsızlık kısa sürede güdükleşmek zorundaydı. Böylece Cezayir halkının yürüttüğü o cesur mücadele ve elde ettiği görkemli zafer, iktidara oturan genç burjuvazi tarafından, dünya kapitalist sistemine yeni bir konumda entegre olmak için emperyalizme peşkeş çekildi.

Ulusal kurtuluş savaşının mirası, Cezayir burjuvazisinin emperyalist metropollerle geliştirdiği ilişkilerin esas karakterini belli bir dönem için gizleyici bir işlev gördü. Özellikle eski sömürgeci güç Fransa ile sürdürülen ve kısa sürede yeni sömürgecilik ilişkilerini geliştirip pekiştiren süreç, bu mirasın ikiye bölünmüş bir istismarıyla perdelendi.

Fakat dünya kapitalizminin '70'li yılların başında başlayan ve ağırlaşarak sürmekte olan krizi, doğal olarak etkilerini öncelikle öteki bağımlı ülkeler gibi Cezayir'de de hissettirince, bu sis perdesi iyice aralandı. Ulusal kurtuluş savaşı destanının istismarının önemli ölçüde gizlediği esas gerçek görüldü.

Cezayir'in bu sürece girişinin karmaşık nedenleri var.

Cezayir'de iktidar bunalımı gün geçtikçe karmaşıklaşıyor. Devlet kuvvetleri ile İslami Selamet Cephesi (FIS) militanlarının karşılıklı yürütükleri terör kampanyasının dozu, iktidarın uzlaşma jestlerine ve bu doğrultudaki pratik girişimlerine rağmen, giderek artıyor. Ülke henüz adı konmak istenmeyen bir iç savaş ortamına fiilen girmiş bulunuyor.

Cezayir'in bu sürece girişinin karmaşık nedenleri var. Bunalım, iddia edildiği gibi, salt dinci gerici hareketin kurulu düzeni kundaklama girişimlerinin sonucu doğmadı. Bunalım, asıl olarak, bağımsızlıkla birlikte iktidara oturan ulusal hareketin ideolojik, politik ve ekonomik alanlardaki toplu iflasının bir sonucudur. FLN (Ulusal Kurtuluş Cephesi) rejiminin bu köklü yapısal krizine, zamanla, kapitalist sistemin dünya ölçeğindeki bunalımının etkileri de eklenerek onu daha da derinleştirmiştir.

Cezayir halkı Fransız emperyalizmine karşı yürüttüğü cesur bir ulusal kurtuluş mücadelesi sonucu yaklaşık bir buçuk asırlık sömürgeciliğe son vermiş, bedelini çok ağır ödeyerek ulusal bağımsızlığına kavuşmuştu. Yediden yetmiş seferber olmuş, tüm olanaksızlıklarına rağmen olağanüstü bir fedakarlık göstermiş, sonuçta Fransız emperyalizmine diz çöktürmüştü.

Cezayir halkı Arap dünyasının ulusal kimliğe sahip ender halklarından biri haline gelebilmişse ve Cezayir belli bir dönem Arap dünyasının uluslararası planda kısmen ciddiye alınır sayılı ülkelerinden birisi olabilmişse, tüm bunlar bu kahramanca ulusal kurtuluş mücadelesinin sonucudur. Ulusal kurtuluş mücadelesinin kazanımları salt onursal nitelikte değildir. Kuzey Afrika'daki komşularına göre Cezayir toplumunun çehresi, bir çok alanda görece radikal bir biçimde değişmiş, tarihinde

Bunalım, iddia edildiği gibi, salt dinci gerici hareketin kurulu düzeni kundaklama girişimlerinin sonucu doğmadı. Bunalım, asıl olarak, bağımsızlıkla birlikte iktidara oturan ulusal hareketin ideolojik, politik ve ekonomik alanlardaki toplu iflasının bir sonucudur. FLN rejiminin bu köklü yapısal krizine, zamanla, kapitalist sistemin dünya ölçeğindeki bunalımının etkileri de eklenerek onu daha da derinleştirmiştir.

Rüşvetin, yolsuzluğun, hırsızlığın tüm sonuçları ve emperyalizmin bundaki suç ortaklığının boyutları ortaya çıktı.

Düzenin çürümüşlüğüne ve yozlaşmışlığına iktisadi bunalımın etkileri de eklenince, tamamen çıkmaza giren FLN rejimi, itibarını yeniden restore etmek için çok partili sisteme geçişin çare olacağını sandı. Ancak, 1989'da bu amaçla yapılan yasal değişikliğin ardından kurulan 44 partiden sadece bir tanesinin, FIS'in tek başına FLN'e tartışmasız alternatif olduğu anlaşıldı. Yerel seçimlerde FIS 1539 belediyenin 835'ini kazanmıştı.

FIS'in temsil ettiği dinci akım, FLN rejiminin çıkmazına ve iflasına gerici temelde gelişen düzen içi bir tepkidir. Bu tepkinin kendisini radikal bir biçimde ifade etmesi onun temelden farklı bir toplumsal projenin taşıyıcısı olduğu anlamına gelmiyor. FIS kapitalizmin islami ahlak değerleriyle donanmış bir versiyonunu savunuyor. FIS'in hedefi ve mücadele perspektifi sadece politik iktidarı ele geçirmekle sınırlıdır.

Bununla birlikte, bu dinci gerici alternatif her ne kadar düzenin özünü korumayı, kapitalist toplumsal yapı ve ilişkileri aynen sürdürmeyi hedefliyorsa da, iktidar olması durumunda, kurulu düzenin nimetlerinden yararlanan bazı çevrelerin çıkarlarını da zedeleyecektir.

FIS'in seçimlerde tek başına iktidar olacağı anlaşılınca, bu sonuçtan rahatsızlık duyan sadece Cezayir burjuvazisi olmadı. En az onun kadar Fransız emperyalizmi, bölgedeki derme çatma Tunus "demokrasisi" ve "modern" Fas monarşisi de tedirginlik duydu. Bu nedenlerden dolayı uygulanması planlanan çok partili demokrasicilik senar-

yosu hemen bozuldu. Öngörülen genel seçimler iptal edildi. FIS'in önderleri ve çok sayıda ileri kadroları tutuklandı, sıkıyönetim ilan edildi ve giderek artan devlet terörü aldı yürüdü.

İslami Selamet Cephesi, Cezayir'de, tamamen İran örneğinden esinlenen şeriat kurallarına dayalı bir islami cumhuriyet kurmayı amaçlıyor. Ancak bu, Cezayir'de dinin siyasi istismarının FIS'le başladığı anlamına gelmiyor. Dinin politik istismarı ulusal bağımsızlığın sağlanışından bu yana FLN'in politikasının temel karakteristiklerinden birini oluşturuyor. Bu istismarı bizzat FLN, 1962 anayasası ile, "Cezayir bir müslüman-Arap ülkesidir. Devletin dini İslamiyettir. İslamiyet Cezayir kimliğinin temel ögesidir." diyerek açıkça teminat altına almıştı.

FIS'in politikası ve sağladığı geniş kitle desteği, FLN rejiminin teşhiri temelinde, terimin en genel ve en geniş anlamında tüm toplumsal hoşnutsuzluğu (ekonomik, politik, sosyal, kültürel vb.) sahiplenmesinden kaynaklanıyor. Bu politikaya bir de İran örneğinde olduğu gibi Batı ile olan ilişkilerin militanca teşhirinin ve reddinin eklenmesi, köktenci İslamcı hareketin yoğun bir kitle desteği kazanmasına yol açıyor.

FIS'in dinci-politik bir akım olarak Körfez'deki petrol monarşilerine değil de İran'a yakın olduğu biliniyor. Körfez monarşilerinin petrodolarla beslediği ve vesayeti altında tuttuğu şeriatçı akımların kategorisine girmiyor. Bu nedenden dolayı FIS ağız birliğiyle şeytanlaştırılıyor.

FIS'in şu veya bu yolla Cezayir'de iktidar koltuğuna oturması, yalnız bölge ile sınırlı olmayan birçok hesabı altüst edecektir. Bunun ilk etapta Cezayir burjuvazisinin bazı kesimlerinin keyfini bozacağı, çıkarlarını zedeleyeceği, mevki ve konumlarını tehlikeye düşüreceği açıktır. İkincisi, Cezayir'de radikal dinci bir akımın seçim veya şiddet yoluyla iktidar olması islam aleminde, özellikle de Arap dünyasında, kurulu düzenleri sarsacak isyankar bir dinamik yaratma potansiyeline sahiptir. Üçüncü olarak, Cezayir'de iktidarın el değiştirmesi, emperyalizme ilişkilerini gözden geçirtmek zorunda bırakacaktır. İran'da ABD'ye karşı takınılan tavrın bir benzerine, Cezayir'de de Fransa'nın tanık olacağı hiç kuşku götürmüyor.

Bu nedenle, tarihin garip bir cilvesi sonucu, FLN rejimi ile Fransız emperyalizmi yakın bir işbirliği içinde hareket etmeye, FIS'e karşı mücadeleyi birlikte örgütlemeye ve iktidar boşluğunu doldurmaya çalışıyorlar. Zira Cezayir'de devlet resmen iflas etmiştir; en temel yükümlülüklerini yerine getiremez durumdadır. Ordu ve polis dışındaki kurumlarının hepsi can çekişiyor. Cezayir burjuvazisinin tek güvencesi şiddettir. Devlet terörüyle iktidar boşluğu doldu-

rulmaya, zaman kazanılmaya ve meşru bir otorite varmış gibi bir izlenim verilmeye çalışılıyor.

Sık sık hükümet değiştirilmesi de aynı kaygının ürünüdür. Zira hükümetin değiştirilmesi iktidarın ya da bir otoritenin varlığı anlamına gelir. Cezayir burjuvazisi ve onun hamisi Fransız emperyalizmi orduya dayanarak uyguladıkları salt şiddet politikası sayesinde Cezayir halkı üzerindeki hakimiyetlerini sürdürmeye çalışıyorlar. Ancak bu iktidar boşluğu fazla sürmeyecek, namluların gücü devletin en temel yükümlülüklerini yerine getirmeye, toplumun ekonomik ve sosyal sorunlarını çözmeye yetmeyecektir. Taraflar bunun bilincindedirler.

Ülkede iktisadi çöküntü had safhaya dayanmış durumdadır. Toplam çalışabilir nüfusun % 25'i işsizdir; sağlık ve eğitim sorunlarının boyutları gün geçtikçe büyümektedir. Yatırımlar durmuş durumdadır. Günlük harcamalar dış borçlarla karşılanıyor ve bu dış borcun son miktarı bilinmiyor. 1991 verilerine göre Cezayir'in dış borcu 26 milyar dolardı. Bugün halen aynı rakam ileri sürülüyor. 1993 yılında dış borcun yıllık faiz tutarı 9,4 milyar dolar, yani ülkenin aynı yılki toplam ihracat gelirinin üstünde olmuştur. Ülkenin ihracat gelirinin % 96'sını petrol satışı oluşturuyor. Bu demektir ki tüm diğer gelir kaynakları kurumuştur. Öte yandan, 1994 yılı için Cezayir'in ithalat ihtiyacı 10 milyar dolardır. Cezayir'in borcuna borç eklemekten başka bir seçeneği yoktur.

1990'dan bu yana % 90 oranında devalüe edildikten sonra, Cezayir'in para birimi Dinar, geçen 9 Nisan günü IMF ve Dünya Bankası'nın talepleri doğrultusunda % 40 oranında yeniden devalüe edildi. Cezayir hükümeti günlük cari ödemeleri karşılamak için dış borçlanmaya gitmek zorundadır. Bu günlerde sadece sanayi gereksinimlerini karşılamak için değil, en temel tüketim maddeleri, yani yiyecek için acilen 1 milyar dolara ihtiyacı vardır. Bu meblağı temin etmek için sözkonusu devalüasyon bir zorunluluğa dönüştü.

Fransız emperyalizmi dini gericiliğe karşı mücadele adına FIS'in radikal önderliğini ezdirmek ve devre dışı bırakmak için FLN rejimine şartsız destek veriyor. Cezayir'i kaybetmemek için hummalı bir faaliyet yürütüyor. Ama bunu başarmakta pek de umutlu olmadığı için, arasıra dinsel gerici de kucaklayan bazı jestlerde bulunma ve mesajlar verme ihtiyacını duyuyor. "Cezayir'in iç sorunlarına asla karışmak istemiyoruz!" açıklamaları yapıyor. Sık sık düzenlenen ama hiçbir sonuç vermeyen "ulusal uzlaşma" konferanslarına yürekten başarı diliyor vs.

FLN rejiminin, Fransız emperyalizminin teşviki ve desteği ile, dinci gerici akıma karşı yürüttüğü sözümona mücadeleden mutlak ve kalıcı bir başarı beklenmiyor. Bu nedenle de, radikal kanadı ezildikten sonra FIS, ılımlı unsurların önderliğinde iktidara ortak edilmek isteniyor. Bu amaçla bir taraftan FIS'in radikalliğini kırmak için ehveni şer bir mantıkla zaman kazanılmaya çalışılırken, diğer taraftan da bir uzlaşma zemini yaratmak için hummalı bir faaliyet sürdürülüyor. Bu iki boyutlu taktiğin katı yönünü eski Başbakan Belaid Abdesselam 15 Ocak 1993 günü İspanyol gazetesi *El Pais*'e verdiği demeçte "Temel ekonomik ve sosyal sorunları çözmek için en az üç

ile beş yıl gibi bir zamana ihtiyaç vardır (...) Cezayir'in acelesi yoktur." diyerek net bir biçimde dile getirmişti. Bu arada FIS'in radikal kanadını tasfiye etmek için kurulan olağanüstü askeri mahkemeler ileri FIS kadrolarına karşı günübirlik idam kararları alıyor. Polisin sokak infazları da sürdürülüyor.

Bu düzeyde, rejim belli bir mesafe kaydetmiştir ki, son dönemde ılımlı dincilere uzlaşmacı mesajlar vermeye başladı. İşbaşına getirilen yeni başbakanın dincilere hoşgörü ile baktığı söyleniyor. Sözkonusu uzlaşma zeminini hazırlamak için, devlet başkanı, son günlerde yakın çevresinde katı FIS düşmanı olarak tanınan bazı askeri kadroları tasfiye ederek, büyük çaplı bir ayıklama gerçekleştirdi.

Bu girişimleri "bire cesaretli adım" olarak selamlayan Fransız emperyalizminin rolü ve sorumluluğu üzerinde fazlaca durduk. Bir buçuk asıra yakın bir süre Cezayir halkını iliklerine kadar sömüren, bu ülkenin tüm zenginliklerini talan eden, ardından bu mazlum halkın başına yıllarca sürmüş kirli bir savaşla musallat olan Fransız sömürgeci burjuvazisi, bugünkü Cezayir dramının baş sorumlusudur. Sorunu bu düzeyde değerlendirmek Cezayir üstüne sinsice oynanan oyunun başka bir boyutuna dikkati çekmek için gereklidir.

ABD'nin Afrika kıtasına ilişkin gizli niyetleri biliniyor. Bu niyetlerin pratiğe geçirilmesinde harcanan çabaya rağmen bugüne kadar fazla somut bir ilerleme kaydedemediği de açıktır. Somali için kullanılan "insani yardım"ın maskesi erken ve kötü düştü. Buna karşın ABD'nin bu kıtaya açıktan göz diktiği ve yer edinmek için hummalı bir müttefik, yani basamak arayışında olduğu açık bir gerçek. Ancak bugüne kadar ABD, geleneksel olarak Fransız nüfuz bölgesi olan Kuzey Afrika'da gedik açmak için işine yarar müttefik bir güç, demek oluyor ki, bir uşak bulamadı. Bugün FIS'le olan dirsek temasları bu ihtiyaçtan kaynaklanıyor.

Fransa'nın FLN ile birlikte FIS'e açıktan savaş açmalarını ABD gizlice kullanmaya, bundan yararlanmaya çalışıyor. ABD'nin FIS'le ilişkide olduğu söyleniyor. FIS aracılığıyla Cezayir'de söz sahibi olmaya çalışmakla itham ediliyor. Bu ilişkinin düzeyi ve içeriği henüz açığa çıkmış değildir. Ama Fransız yetkililerinin sık sık "ABD İran örneğini unutuyor, ondan ders çıkarmak gerekir!" türünden açıklamalarla sitelerde bulunması, Cezayir'in emperyalist güçlerin iştahını hayli kabartan bir rekabet alanı olduğunu da gösteriyor.

Küba Gerçeği

Kübalı
işçiler
1 Mayıslar'da
1 Ocaklar'da
yüz binler
olup
devrime
bağlılıklarını
gösteriyorlar.

Medya, 5 Ağustos'ta Küba'dan feribotla ABD'ye kaçmak isteyen bir grup ile Küba polisi arasındaki çatışma haberini zafer çiğlikleriyle duyurdu. Çatışmayı takip eden bir kaç gün, bir çok abartı ve yalan dolu açıklamayla, Küba güdenden düşürülmedi. Ancak olayın iç yüzünün yavaş yavaş açığa çıkmaya başlaması ve özellikle 10 Ağustos'ta Havana Devrim Alanı'nda toplanan 600 bin kişinin devrime ve Castro'ya olan destekleri karşısında medya olayı birden bire unuttu. "Sosyalizme karşı ayaklanan Küba halkı" haberi peşinde koşan medya, karşısında devrime bağlılık yemini eden yüzbinleri bulunca, inine geri çekildi.

Sovyetler Birliği'nin dağılması ve Doğu Bloku'nun çözülmesiyle sonuçlanan bir dönemin ardından hala sosyalizmi savunan bir kaç ülke kaldı. Küba da bunlardan biri. Emperyalistler, özellikle ABD, sosyalizme karşı kazandıkları bu geçici zaferi perçinlemek için tüm güçleriyle bu ülkelere saldırıyorlar. Küba ise bu ülkeler arasında en çok hedef alınanı. Çünkü ABD'nin burnunun dibindeki bu küçük ada devleti 1 Ocak 1959 devriminden bu yana emperyalistleri hep rahatsız etmiştir. Küba halkı yaptığı devrimle ABD'nin "arka bahçem" diye tanımladığı Latin Amerika ülkelerine örnek olmuş, bu ülkelerdeki kitle hareketlerine öncülük etmiş ve bahçeyi karıştırmıştır. Buna karşılık ABD Küba'ya fiili olarak saldırarak yerine soğuk savaş yöntemleriyle devrimi çözmeye çalışmıştır. Devrim sırasında ABD'ye kaçan Kübalılarla girişilen komplolar, ekonomik ve siyasi ambargolar, kontr-gerilla ve CIA faaliyetleri bu yöntemlerden bazılarıdır.

Önemli bir propaganda aracı olan mülteciler ABD'nin gözdesi ve "sosyalizmden kaçan Kübalıların ABD'de özgürlüklerine kavuşması" ise en sevdiği senaryodur. Meksika, Panama gibi ülkelere karşı sınırlarını çok iyi koruyan ve bu ülkelere mülteci kabul etmeyen ABD, Küba'dan gelen her mülteciyi zafer çiğlikleriyle baş tacı etmiş ve bunları propaganda malzemesi olarak kullanmıştır.

1959-1993 yılları arasında, 1968'de sınırın açılmasıyla göçeden 100 bin kişi de dahil, ABD'ye kaçan Kübalı sayısı 720 bin civarındadır. Dikkati çeken bu insanların hemen hepsinin devrim öncesi Küba'nın burjuva artıkları, devrim sonrası çalışmayı reddeden karşı devrimci güçler ya da adi suçlular olmasıdır. Bu mülteciler ABD toplumunun başına da bela olmuştur. ABD'de yaşayan Kübalıların çoğunluğu uyuturucu ve kadın ticareti yapmaktadır.

Yaşanılan bu son olaydan da anlaşılabilir ki, 11 milyon Kübalı'nın büyük çoğunluğu devrimi sahiplenmekte ve korumaktadır. Polis çatışmaya giren ve bir polisi öldüren grubu, etkisiz hale getiren Kübalı dok işçileridir. Aynı Kübalı işçiler 10 Ağustos'ta olduğu gibi 1 Mayıslar'da, 1 Ocaklar'da yüz binler olup alanlarda devrime bağlılıklarını gösteriyorlar.

Emperyalistler tarafından dört bir yandan kuşatılmış Küba, bugün için emperyalist-kapitalist sisteme teslim olmamakta, direnmektedir. Kuşkusuz dünya komünist hareketi ve işçi hareketinin mücadelesinde seyri Küba'nın geleceğinde de belirleyici olacaktır. Küba bir meşaledir ve henüz yanmaya devam etmektedir.

Emperyalist Haydut'un Gözü Bu Kez Haiti'de

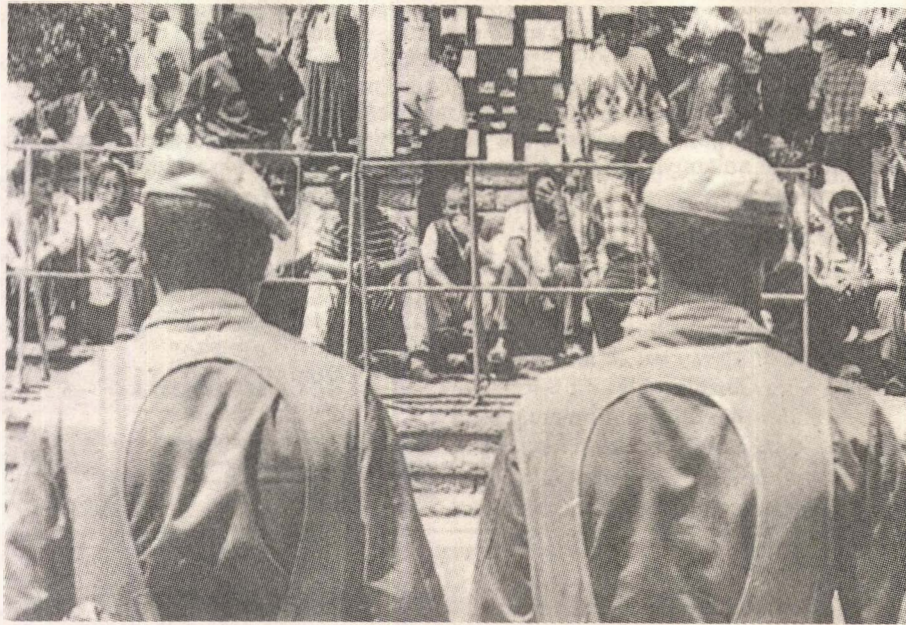
Yeni Dünya Düzeni'nin baş aktörlerinden ABD bir kez daha kendisine biçtiği "emperyalist haydutların şefi" rolünü oynamak için sahneye çıkıyor. Daha önce Somali'ye, BM kararı çıkartarak asker gönderen ABD, şimdi de Haiti'yi gözüne kestirdi.

Almanya ve Japonya gibi emperyalist güçlerin öne çıkmaya başladığı bu günlerde, ABD şefliğini sürdürebilmek için çökmekte olan ekonomik gücüne değil, geçmiş yıllarda dünyadaki denge durumuna dayanarak biriktirdiği askeri teknolojisine ve gücüne güveniyor. Bu gücünü gösterebilmek için çeşitli şovlara ihtiyaç duyuyor. Bunun için bugün artık emperyalist denge durumunun açık göstergesi haline gelmiş BM platformunu kullanıyor. Haiti'nin işgali için de BM'den izin(1) çıkartılmıştır.

Haiti bu şov için seçilmiş yeni bir alandır. Ne Haiti rejiminin insan hakları ihlalleri, ne de Haiti halkının çıkarları bu saldırının gerçek gerekçesi değildir. ABD bir kez daha Haiti'nin şahsında diğer emperyalistlere şefliğini kanıtlamak, yeni dünya düzenine yönelik her türden muhalefete ve dünya devrimci hareketine yeni bir göz dağı vermek için hazırlanıyor.

Gebze Direnişi'nin Ardından Sınıf Hareketinin Yeni Engellerinden İtiraf

İyi bir önderlik mücadelenin en zor anlarında, onu ileri çekebilme becerisini gösterebilmektir. Sınıfın ihtilalci bir partisinin henüz yaratılmadığı, sınıf hareketinde ciddi bir önderlik boşluğunun varlığı koşullarında yerel bir direnişin öncüleri mücadelenin rotası üzerinde tam bir açıklığa kavuşmamış olabilirler. Ama böyle bir kapasiteye sahip olmasa da, komite kendi varlık nedeni olan direnişi en son ana dek savunmak görevi ile yükümlüdür. Henüz somut bir kazanım elde edilmemişken bitirmeyi tartışmak, teslimiyeti tartışmaktır.

kararlılığını sayfalarımıza yansıttık, sınıf mücadelesi açısından taşıdığı önemi vurguladık. Ancak sosyalist bir gazete olmanın bilinciyle direnişin zaafına da parmak basmayı ihmal etmedik. Ne yazık ki geriye dönüp sonuçlara baktığımızda tespitlerimizde yanılmadığımız ortaya çıkıyor.

Bugün bir çok yayın organı, dersler çıkartmak adına, olumsuz bir biçimde sonlanan direnişi değerlendirmeye çalışıyor. Bu değerlendirmelerin çarpıcı olanlarından biri de, *Gerçek* dergisi'nin 30 Temmuz tarihli 18. sayısında yer alan Direniş Komitesi üyesi Metin Yalçın ile yapılan söyleşidir.

Metin Yalçın, "*Genel-İş Gebze Şubesi olaya* (Genel Merkez'e rağmen-bn.) *daha sıcaktı ve bizim yanımızdaydı*" diyor. Düpedüz yalan söylüyor. Daha Gebze Direnişi başlamadan Güzeltepe'deki direnişi satan Genel-İş Şube Yönetimi değil miydi? Darıca'da direnişçi işçilerin tüm çağrılarını anlamsız gerekçelerle yanıtsız bırakan, işçilerden gizli belediyeyle protokol imzalayan Şube Başkanı Şevket Atalay olmadı mı? Sendika neden direniş süresince işçilere en ufak bir maddi yardım yapmaktan kaçındı? Her işçiye 100 bin TL ödenmesi için uğraşan bizzat Direniş Komitesi üyeleri değil miydi?

Kuşkusuz daha baştan sendika işçileri oyalama, bu arada da "iş tatlıya bağlama" yanlıydı. Bunun anlamı ise atılan işçileri kendi kaderleri ile başbaşa bırakmaktı. "Devrimciler" ise şube yönetiminde kendilerine tahsis edilen koltukların hakkını vermek adına tüm bu olumsuzlukları sineye çektiler. Sözde bir sınıf sendikası yaratmak için DİSK içerisinde çalışıyorlardı. Ama görüldü ki, deneyimli bürokratlara uyum sağlamakta güçlük çekmediler.

Metin Yalçın, "*Özellikle direniş Komitesi'nden ayrılan 'kişi' ve 'çevre-*

Direniş Komitesi sağlam bir sınıf perspektifine sahip olamadı.

Bir genel direnişin kıvılcımını çakabilecek tüm dinamikleri içinde barındıran direnişi, "işe geri alınma" talebiyle sınırlandırdı.

Direnişe önderlik etme adına bürokratik bir aygıtla dönüştü.

İşçileri daha ileri bir noktaya taşıyacağına denetleme kurulu gibi çalıştı.

Direnişin önünde bir engel haline geldi.

Bir genel direnişin kıvılcımını çakabilecek tüm dinamikleri içinde barındıran direnişin, "işe geri alınma" talebiyle sınırlandırılmasına göz yumdu. Eylemlere önderlik etme adına bürokratik bir aygıtla dönüştü. İşçileri daha ileri bir noktaya taşıyacağına denetleme kurulu gibi çalıştı. Kısacası direnişin önünde bir engel haline geldi.

Metin Yalçın kendisiyle yapılan söyleşide, "*9 Haziran'da başlayan direnişte Direniş Komitesi'nin zamanla halkla ve çevre işyerlerinde çalışan işçilerle bağları koptu. Komite artık, 'biz bu direnişi nasıl bitirebiliriz'i tartışıyordu.*" diyor.

İyi bir önderlik mücadelenin en zor anlarında, onu ileri çekebilme becerisini gösterebilmektir. Kuşkusuz her önderlik böyle bir kapasiteye sahip olmayabilir. Sınıfın ihtilalci bir partisinin henüz yaratılmadığı bir süreçte, sınıf hareketinde ciddi bir önderlik boşluğunun varlığı koşullarında yerel bir direnişin öncüleri mücadelenin rotası üzerinde tam bir açıklığa kavuşmamış olabilirler. Ama böyle bir kapasiteye sahip olmasa da, komite kendi varlık nedeni olan direnişi en son ana dek savunmak görevi ile yükümlüdür. Direniş devam ederken ve henüz hiçbir somut kazanım elde edilmemişken, bitirmeyi tartışmak, teslimiyeti tartışmaktır. Hele işçilerin, sendikanın direnişi sattığı söylentilerine karşı, henüz tükenmediklerini kanıtlarcasına gerçekleştirdikleri 8 Temmuz garaj direnişine denk düşen günlerde, "*Biz direnişi nasıl bitireceğimizi tartışıyorduk*" demek, "*Biz işçilere nasıl ihanet edeceğimizi tartışıyorduk*" demekle aynı şeydir!

Metin Yalçın söyleşi sırasında, polisin çaldığı mehter marşının işçiler üzerindeki olumsuz etkilerinden söz ediyor. Müziğin direnişçilerin morallerini belirlemede önemli bir rol oynadığını bildiğine şüphe yok. Ama direniş alanında başta kürtçe türküler olmak üzere, kasetlere sansür uygulayan da Metin Yalçın'ın üyesi bulunduğu Direniş Komitesi'den başkası değildi.

Bizler, direnişin politikleşmesine tutumlarıyla engel olan, işçilerin geri bilincini veri olarak sınıf kuyrukçusu çizgilerini dayatan, işçi sınıfına duyduğu güvensizliği karşısında ilk gördüğü güce taparak kapatmaya çalışan, "mevzi kazanma" adına bir kaç koltuk için hain bürokratların dümen suyundan giden bu "devrimci"lerin direnişin önüne yeni bir barikat ördüklerini düşünüyoruz.

Direniş süresince yayınlarını okuduğumuzda en önde onlar var sanmıştık?! "Etkinlik"lerini de gizlememişlerdi. Direniş Komitesi'nin büyük bir kararlılık ve disiplin içerisinde olduğunu yazmışlardı. Direnişçiler arasında en ileri ve yetkin olanlar da onların okurlarıydı. Öyleyse direnişin sendikanın ihanetiyle sonuçlanmasına yol açan etkenler nelerdi? Yoksa en önemli etken iflas eden küçük burjuva ideolojileri olmasın.

5 Nisan ile yoğunlaşan saldırılar karşısında gerçekleşen uzun soluklu direnişlerden biri de Gebze Belediyesi işçilerinin direnişi oldu. RP'li Belediye Başkanı tarafından işten atılanların başlattığı direniş kısa sürede Gebze emekçi halkının ve kamu çalışanlarının aktif desteğini de kazanarak tüm ilçeye yayıldı. İşçiler ve halk polis terörü karşısında militanca dövüştüler. Gözaltılar, coplar direnişi kırmaya yetmedi. Gebze'nin önemli bir sanayi merkezi olmasına ek olarak halkın ve işçilerin militan tutumları, sermaye devletinin bu direnişe özel bir önem vermesinin temel nedeni oldu.

Gebze Direnişi çevresindeki yüzlerce fabrikaya karşı yerel bir direniş olarak kaldı. Ne direniş komitesi işçi sınıfının desteğini almada yoğun bir çaba içerisine girdi, ne de direnişe aktif destek veren devrimciler bu doğrultuda bir adım atabildiler.

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası, direniş bir ayını doldurduğunda, işten atılanları kaderleriyle başbaşa bırakarak, yenilginin altına imzasını attı. İşçiler bu ihanetçi tutum karşısında net bir tavır sergileyemediler, sendikanın direnişi kırmasına izin verdiler. Şüphesiz bunda başından beri direnişçilere önderlik etme iddiasındaki Direniş Komitesi'nin ve bu komite üzerinde etkinliği tartışılmayan "devrimci"lerin payı büyüktü.

Bizler Gebze Direnişi'ni başladığı andan itibaren aktif olarak destekledik. Direnişçilerin ve halkın

Merhaba Kızıl Bayrak!

Hoşgeldiniz, neredeydiniz diye sitem etmekten kendimi alamıyorum.

Türkiye ölçeğinde yaşadığımız olumsuzluklar ve yenilgi sürecinin gelişim ivmesinin sizleri ortaya çıkaracağı farkındaydık. Bekliyorduk ve şu an sizlerle buluşmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Tekrar merhaba!..

Yoldaşlar! '80 öncesinde verilen mücadeleyi küçümsememekle birlikte, ne ideolojik-teorik, hatta komünist iradeyi oluşturma yönelimine girdik, ne sosyalist kültürün oluşumuna katkıda bulunabildik, ne de işçi sınıfı içinde çalışmanın, örgütlenmenin gereğini kavrayabildik. Komünistler arası birlik ve dayanışmayı sağlayamadık.

(...)

Kapitalizme karşı yürüttüğümüz mücadele işçi sınıfı içinde oluşturacağımız örgütün niteliği ile ilgilidir. Sınıf bilinçli işçinin yaratılması anlamındaki görev temel görevimizdir. Geçmişten pek olumlu miras devralamadık. (...) Temelimizi Marksizm-Leninizm'in kılavuzluğu ile kendimiz oluşturmak zorundayız.

Görüldüğü gibi komünistlerin işi oldukça zor. Ancak "zor", komünistlerin yoldaşlarıdır. Gelinek nokta bizleri daha özverili ve kararlı davranmaya zorluyor. Tarih bize bunu fısıldıyor, dinleyelim.

Yoldaşlar! Kapitalizm sarsılmaz ve yıkılmaz değildir. Aksine kapitalizm yıkılmayı beklemektedir. Kendini yıkacak sınıfı da yaratmıştır. Problem kapitalizmi yıkacak sınıfın bilincinin eksikliğindedir. Bu yüzden çiçek nasıl toprakta yeşerirse, biz komünistler de sınıf içinde hayat buluruz. Komünistler mevzilere...

Karşımızda emperyalist-kapitalist sistemin ürkütücü gücü vardır. Boş sloganist tavırlarla bu gücün yıkılmayacağını anlamalıyız. (...) Elimizde büyük bir koz var yoldaşlar. Bunu kullanalım. Bu koz Marksizm-Leninizmdir. Bizlerin çelik zırhı siyasal işçi sınıfı eylemliliği ve genel grevdir. Bu çelik zırhı kullanalım.

"Ideolojik-teorik atılım!" "Temel sorun devrim, acil sorun parti!" sloganlarımızın hakkını verelim. Kapitalizme karşı mücadeleyi ancak marksist-leninist parti verebilir. Bunu işçi sınıfına taşıyalım.

Gelin çeliğe su verelim. Çelik su istiyor, sulayalım yoldaşlar.

B. Atılğan/ANKARA

Kızıl Bayrak'ı

Kızılığıyla Selamlıyoruz

(...)

Toplumsal çalkantıların giderek hızlandığı koşullarda, sermaye sınıfının tüm çürümüşlüğüne rağmen, işçi sınıfının bir iktidar aracından yoksunluğu bir şanssızlıktır. İktidar aracı olarak örgüt/parti ne kadar önemliyse, bu aracın işlevini yerine getirip getirmemesinde belirleyici olan düzene karşı konumlanışı; hangi perspektif ile oluşturulduğudur.

(...)

Komünistlerce legal araçların daha etkin ve yaygın kullanıldığı günümüzde, Kızıl Bayrak, katedilen mesafenin ve ihtiyacın bir ürünüdür. Kuşkusuz legal araçlar sadece basın yayın organizasyonuna indirgenemez, ancak legal bir dergide illegalite-legalite ilke ve diyalektiğine uygun kullanıldığında, komünistlere sunacağı olanak da bir o kadar fazladır. Burjuvazinin çürümüşlüğü'nün dizginsiz bir teröre dönüşüğü günümüzde illegalitenin hükmetmediği bir legalite okyanusa açılan yelkensiz bir gemidir. Komünistler bu gerçeği hiçbir zaman gözden kaçırmamalıdır. Her Kızıl Bayrak okuru bulunduğu alanda bir doğal muhabir ve dağıtıcı olmalıdır. Kızıl Bayrak, daha geniş kitlelerle kaynaşmada, komünist perspektifleri en ücra köşelere taşımada, elimizde güçlü bir silah haline geldiği zaman esas işlevine kavuşacaktır. Illegalite-legalite diyalektiğini unutmadan, ikinciye birincinin yerine koymadan, tam tersine birinciyi pekiştirecek, besleyecek bir işlev kazandırmalıyız. Birincinin ulaşamadığı alanları Kızıl Bayrak'ımızla taramalıyız. Onu yanımızda bir kılavuz, rehber, yolumuzu aydınlatan ışık, sosyalizm burçlarına dikeceğimiz simge olduğu bilinci ile taşımalıyız.

Görev parti ve sosyalizm bayrağı Kızıl Bayrak'ı yükseltmektir, taşımaktır, yaşatmaktır.

Hasan MADRA

Özteks'te Patron Zulmü

Adana Şakir Paşa mahallesinde faaliyet gösteren, ÖZTEKS adlı konfeksiyon atölyesinde yaklaşık 70 civarında işçi çalıştırmaktadır.

Bunun 50 tanesi genç bayan işçilerden oluşmaktadır. İşçiler Sabah 8:00'den akşam 7:00'e dek, 20 dakikalık öğle yemeği hariç, hiç ara vermeden çalışmaktadırlar. Karşılığında verilen günlük ücret 30 bin liradır.

Üstelik ayda 90 saati bulan ek mesai ücreti ödenmemektedir. Buna ek olarak işçiler burada hakarete maruz kalmakta, horlanmaktadırlar.

Geçtiğimiz günlerde ustalardan biri işvereni maliyeye ve SSK'ya şikayet etti. Ama işveren denetime gelen memurları ve yerel basın muhabirlerini kah rüşvet vererek, kah işyerindeki dalkavukları

vasıtasıyla dolaplar çavirerek atlatmayı başardı. Haklarını gasp eden bir tutanağı imzalamadığı için ise bir kaç işçi bayanın işine son verdi.

ÖZTEKS gerçekte kaçak faaliyet gösteren bir işyeridir. Ama gelen yetkililer patronla görüşüp çekip gitmekte, hiçbir işlem yapmamaktadır. İşten atılan işçiler işyerinin adeta bir toplama kampı olduğunu, sorunlarını anlatacak bir yetkili dahi bulamadıklarını ifade etmektedirler. Ayrıca işyerinde her çeşit sarkıntılığa ve cinsel tacize maruz kaldıklarını ifade etmektedirler. İşçiler en ufak bir sorun karşısında tepki gösterdiklerinde, kendilerine kapı gösterilerek tehdit edilmektedirler. Bir Grup Kızıl Bayrak Okuru/ADANA

SON KAVGA

Fabrikalardan çıktık yola
Girdik Kızıl Bayrağımız altına
Bu son kanlı kavgada
Savaşıyoruz SOSYALİZM yolunda

İşçi emekçi yoksul ile
İktidara yürüyoruz biline
İhtilacı partimizle
Koşuyoruz DEVRİM ve SOSYALİZM'e

Metin Karasu/ ADANA

Kızıl Bayrak Dalgalanacak! Kızıl Bayrak Susmayacak!

Parti, devrim ve sosyalizm mücadelesinin Kızıl Bayrak'ı DGM tarafından yine toplatıldı. Yayın hayatına başladığından bu yana her sayısı toplatılan, merkez bürosu ve temsilcilikleri defalarca polis baskınlarına uğrayan dergimiz Kızıl Bayrak'ın 5. sayısının bu seferki toplatılma nedenleri, toplatma

kararında, dört yazıda "bölücülük", "sınıf ayrımı yapma" ve "mezhep ayrımı yapma" olarak belirtilmiş. Bunlar; "Sınıfın Öncüsü Kim?", "Düzen Cephesinde Yeni Arayışlar", "Emperyalistlerin Kürt Planı ve PKK" ve "Alevilik Üzerine" başlıklı yazılarımızdır. Sermaye devleti Kürt halkını

katletmeye devam ederken, işçi ve emekçilere yönelttiği saldırılarını pervasızca sürdürüyor. Öncü işçi sınıfından uzak tutma kaygısıyla da devrimci ve komünistlere her türlü baskı ve şiddeti uygulamaktan geri durmuyor. Biz ise her defasında daha kararlı bir şekilde onların karşısına çıkınca iyice saldırganlaşıyorlar. Onların görmediği şudur; biz kapitalizmi tarihin mezarlığına gömünceye dek mücadelemizi sürdüreceğiz. Kızıl Bayrak Susmayacak! Kızıl Bayrak Yüksелеcek!

GEBZE DİRENİŞİ'nin ARDINDAN

Bir Kez Daha
Küçük-Burjuva Devrimciliğinin Eleştirisi

ÇIKIYOR

EKSEN YAYINCILIK

Gebze direnişi, geride bıraktığımız günlerde bu açıdan çok büyük bir imkandı. Doğru devrimci bir önderlik çizgisi ve özel olarak yoğunlaştırılmış bir pratik siyasal çalışmayla, bu direniş tüm İstanbul işçisi üzerinde etkin bir eylem ajitasyonu olarak değerlendirilebilirdi. Ne var ki ne direnişe böyle bir önderlik egemen kılınabildi, ne de eldeki güç ve olanaklar bu direnişin etkisini tüm İstanbul'a yaymak doğrultusunda kullanılabilirdi. Direniş devrimci girişkenlikten yoksun, geri, reformist kafalı ve sendikacı bürokrasinin uzantısı unsurların denetiminde kaldı.

Kızıl Bayrak, 4. Sayı, "Devrimci Eylem İniyatifi"nden

Kızıl Bayrak, 15 Günlük Sosyalist Siyasal Gazete, Sayı:6, Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Ayşe Öztürk, EKSEN Basım Yayın Ltd. Şti.

İSTANBUL MERKEZİ: Tiryaki Hasan Paşa Cad. Osman Kalkas Han. No: 54/3, Akşaray Telefon/Fax: 0 (212) 632 73 56

ADANA: Cemal Gürsel Cad. Shell Karşısı, Vakıf İşhanı Kat:3 No:306 Telefon: 0 (322) 351 36 84

ANKARA: Tuna Cad. Çanakçı İşhanı No: 11/60, Kızılay Telefon: 0 (312) 433 13 29, **İZMİR:** 853. Sok. Bilen İşhanı No:6/604 Konak Telefon/Fax:0 (232) 445 21 50

BASKI : Ekinci Basım Yayımları Reklamcılık San. ve Tic. Ltd. Şti. İSTANBUL Tel: 0 (212) 565 73 76 - 612 73 88

Yaşasın Halkların Kardeşliği!

Bir Başka Ulusu Ezen Ulus Özgür Olamaz!

Sömürgeci sermaye devletinin, her türlü muhalefeti uzun yıllar için ezdiğini sandığı bir sırada, bir avuç gerillanın şahsında başlayan Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi, 10. yılında muazzam bir mesafe katetmiştir. 15 Ağustos 1984'te başkaldıran bir grup gerillaydı. Bugün ise sömürgeci sermaye devleti karşısında ulusal özgürlük isteminde kararlı bir halk var.

Kürdistan, 10 yıldır sömürgeciler tarafından yakılıp yıkılıyor. Kardeş Kürt halkı, 10 yıldır kirliliğin eşi görülmedik zulmü ile karşı karşıya... Evlatlarından binlercesini bu zulme kurban vererek, mücadele içinde kimlik ve kişilik kazanıyor. Gerçek ulusal özgürlüğü elde etmek için önünde uzun ve zorlu bir yol var. Bu zorlu yolda Kürt halkı, işçi sınıfının devrimci desteğine ihtiyaç duyuyor. Türkiye işçi sınıfı, sermaye diktatörlüğünü tarihin bataklığına gömme savaşında kardeş Kürt halkına elini uzatmalı, ezen bir ulusun üyesi olma onursuzluğunu daha fazla sırtında taşımamalıdır!

Kızıl Bayrak

15 GÜNTEK SÖYLEŞİM SİYASAL GAZETE